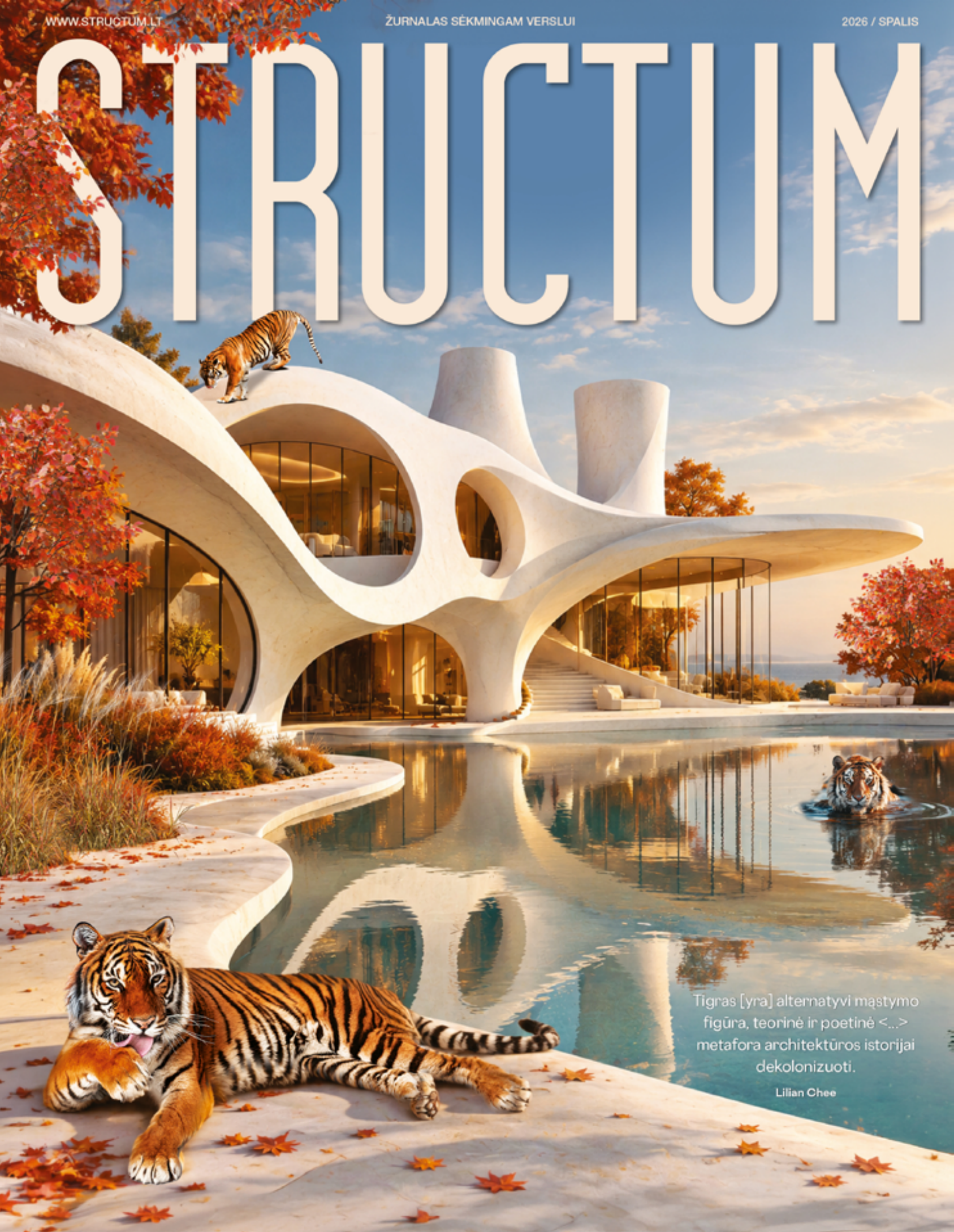
WWW.STRUCTUM.LT
ŽURNALAS SĖKMINGAM VERSLUI
2026 / SPALIS

STRUCTUM

Tigras [yra] alternatyvi mąstymo figūra, teorinė ir poetinė <...> metafora architektūros istorijai dekolonizuoti.

Lilian Chee

DAIKIN

Šildymo Centras

Ilgaamžiai „Daikin“ kondicionieriai – gyvens ilgiau, nei tikiesi

PASKUTINIOJI TURĖJO ATEITI JAU SENIAI

Kave
Discover the
new collection.
P. Lukšio g. 23, Vilnius / +370 674 23 505 / www.stelladesign.lt

TURINYS

4 NEKINTANTI STUDIJOS *RSHP* FILOSOFIJA: ŽMONĖS, VIETA IR KONTEKSTAS

26 ARCHITEKTAS: INTERJERO KOLIAŽAS

32 *IŠMANUSIS MIESTAS 13* STARTAVO SEIME: AŠTUONIOS SAVIVALDYBĖS PRISTATĖ TERITORIJAS, KURIOMS IEŠKOS NAUJŲ IDĖJŲ

40 *IŠMANUSIS MIESTAS 13:* PRISTATOMOS SAVIVALDYBĖS

46 PROJEKTAS *ERDVĖS, KURIOS SUGRĮŽTA*

84 ATGIMĘS SENDVARIO DVARAS: IR VERSLUI, IR PRAMOGOMS

92 MINDAUGO G. 12: PERTVARKA TAUPANT VALSTYBĖS TURTĄ

96 *LEMORA:* REIKŠMINGOS NAUJOS GALIMYBĖS KAUNE

54 NAUJA VIEŠBUČIŲ ERA: ERDVĖS VERČIAMOS POTYRIAIS

120 AR TURIME KUR SLĖPTIS EKSTREMALIŲ SITUACIJŲ ATVEJU?

104 *RIETUVA:* PAŽANGIAI STATYBAI LIETUVOJE IR UŽ JOS RIBŲ

108 ŠIAULIAI JAU PASIRENGĘ STABDYTI INFEKCINIŲ LIGŲ PLITIMĄ

116 MRU SŪDUVOS AKADEMIJOJE - DAUGIAU GALIMYBIŲ MOKYTIS IR VEIKTI

142 PASAULYJE TOP 4

Elektroninę žurnalo versiją skaitykite
www.structum.lt

Perspausdinti straipsnius ir iliustracijas be leidėjo sutikimo griežtai draudžiama. Redakcija neatsako už reklaminių skelbimų turinį ir kalbą, taip pat už užsakovo pateiktų nuotraukų autorystę

Reklaminiai tekstai žurnale yra žymimi *Structum info.*

LEIDĖJAS
UAB „STRUCTUM projektai“,
Savanorių pr. 1, 24 a.
LT-03116 Vilnius,
+370 5 208 03 35; +370 620 55 199
administracija@structum.lt

DIREKTORĖ
Ignė Dutova
info@structum.lt

PARDAVIMŲ VADOVĖ
Audronė Dausevičienė
+370 610 04 066
audrone@structum.lt

***STRUCTUM* PROJEKTŲ VADOVĖ**
Meda Navickaitė

VYR. REDAKTORĖ
Rosita Rastauskienė
rosita@structum.lt

VYR. DIZAINERĖ
Anželika Jalmokaitė
dizainere@structum.lt

VYR. REDAKTORĖS PAVADUOTOJA
Neda Žvybienė
neda@structum.lt

TEMŲ AUTORĖS
Laura Kanopė
Rūta Averkienė
Lina Jankus

***STRUCTUM.LT* REDAKTORĖ**
Agnė Tamašauskaitė
portalas@structum.lt

NUOTRAUKŲ ŠALTINIAI
Adobe stock, Freepik

VIRŠELYJE
A. Jalmokaitės
koliažas

© UAB „STRUCTUM projektai“, 2026
© STRUCTUM, 2026

GROHE SPA × STRUCTUM SHOWROOM

IŠSKIRTINIO DIZAINO IR PAŽANGIŲ TECHNOLOGIJŲ ERDVĖ: GROHE IR GROHE SPA NAUJIENOS

Susipažinkite su išskirtiniu asortimentu, kuris pasirodys tik numatytuose salonuose.
Ekspozicijoje pasitiks daugiau produktų serijų su PVD padengimu, unikalia rankenėlės tekstūra bei elegancija pasižyminti kolekcija **Essence Crafted**, išraiškingo dizaino ir preciziškų linijų **GROHE Plus**, architektūrinį minimalizmą atspindinti **Lineare** bei naujoji dušo sistemų kolekcija **GROHE Euphoria** su pažangia **AquaBooster** technologija.

Dėmesį patrauks **GROHE SPA** naujienos – architektūriškai tiksli, personalizuota ir vizualiai lengva **Allure Gravity** kolekcija, individualią prabangą atspindinti **GROHE Atrio Private Collection** bei modulinė dušo sistema **Grohtherm Aqua Tiles**. Tai sprendimai, skirti ieškantiems unikalaus dizaino ir aukščiausios kokybės.

Ekspozicija veiks: 2026 m. lapkričio 5 d. – gruodžio 2 d.

Registracija į ekspoziciją: rusne@structum.lt

STRUCTUM

Nekintanti studijos **RSHP** filosofija: žmonės, vieta ir kontekstas

„Mūsų studijoje svarbiausia – užuot išlaikius konkretų architektūros stilių, ugdyti komandinio darbo, diskusijų ir bendrų vertybių kultūrą, orientuotą į žmogų bei vietą“, – apie garsaus britų architekto Richardo Rogerso, architektūros studijos „Richard Rogers Partnership“ įkūrėjo ir Pritzkerio premijos laureato, įdiegtus bei kolegų tęsiamus darbo principus žurnalui STRUCTUM pasakoja architektas **Jackas Evansas-Newtonas**, RSHP asocijuotasis direktorius, Lietuvoje žinomas pirmiausia kaip pagrindinis Vilniuje iškilusio modernaus verslo centro „Sąvaržėlė“ projekto architektas.

Neda Žvybienė

Studija „Richard Rogers Partnership“, vėliau tapusi RSHP, išsirutuliojo iš bendro britų architekto R. Rogerso ir italų architekto Renzo Piano projekto – 1977-aisiais atidaryto Georges'o Pompidou centro Paryžiuje. Iš Prancūzijos sostinės grįžęs į Londoną, R. Rogersas kartu su trimis partneriais – Johnu Youngu, Marco Goldschmiedu ir Mike'u Daviesu – įkūrė studiją „Richard Rogers Partnership“.

„Pirmąją darbo dieną „Richard Rogers Partnership“ stebėjau R. Rogerso diskusiją su architektais Grahamu Stirku, Ivanu Harbouru ir kitais kolegomis apie projektą. Visi drąsiai reiškė skirtingas nuomones. Iškart supratau, kad šios studijos veikla nėra sutelkta į vieną asmenį – ji grindžiama bendrų principų ir idėjų puoselėjimu. Praėjus dvidešimt penkeriems metams, jaučiu pareigą išsaugoti šį palikimą ir perduoti jį kitai kartai“, – pasakoja J. Evansas-Newtonas.

Pasak architekto, per pastaruosius 30 metų G. Stirkas ir I. Harbouras tapo daugelio svarbių studijos projektų lyderiais, todėl siekiant atspindėti jų indėlį 2008 m. studijos pavadinimas buvo pakeistas į „Rogers Stirk Harbour + Partners“. Kai 2020 m. R. Rogersas pasitraukė iš aktyvios veiklos, studija oficialiai buvo pervadinta į RSHP. Šis žingsnis simbolizavo perėjimą į naują veiklos erą, kartu išlaikant įkūrėjo architektūrinį palikimą.

„Svarbus vaidmuo teko ir architektui Laurie Abbottui. Jis niekada nebuvo direktoriumi, tačiau buvo vienas pagrindinių projektuotojų. Kartą jo paklausiau: „Ką projektavai dirbdamas prie Pompidou centro?“, o jis atsakė: „Nieko ypatingo – tik konstrukcijas ir inžinerines sistemas. Jei jas atimtum, nelabai kas ir liktų“, – dalijasi prisiminimais apie legendinius kolegas J. Evansas-Newtonas.

Pagrindinė įvairaus pobūdžio bei masto projektus rengiančios RSHP būstinė yra Londone, taip pat veikia biurai Paryžiuje, Šanchajuje, Sidnėjuje ir Niujorke. J. Evanso-Newtono teigimu, RSHP darbuotojai išsiskiria specifinėmis kompetencijomis, tačiau iš esmės studija savo veiklos neskirsto pagal griežtas profesines disciplinas.

„Studijos kūryboje susipina keturios tarpusavyje susijusios temos: žmonės, vieta, miestas ir kontekstas. Šie principai formavosi per visą studijos gyvavimo laikotarpį ir tebėra svarbūs mūsų veiklai šiandien“, – pabrėžia J. Evansas-Newtonas.

Kitoks požiūris į miestus

Didelė dalis RSHP veiklos ir ypač filosofinių nuostatų, anot J. Evanso-Newtono, susiformavo aštuntajame ir devintajame dešimtmečiuose. Devintajame dešimtmetyje Londonas išgyveno nuosmukį. Tai buvo postindustrinis miestas, uždarius gamyklas, žmonės iš jo kraustėsi gyventi į priemiestį. Reikėjo kaip nors sugrąžinti žmones į miestą, ir tai R. Rogersui tapo galimybe populiarinti savo kompaktiško miesto idėjas. Architektas

Nedos Žvybienės nuotr.

✷ **Edmund Sumner** nuotr. (RSHP komanda)

straipsniuose urbanistikos temomis visada pabrėždavo, kad miestas turi būti kuriamas atsižvelgiant į pėsčiomis įveikiamus atstumus. 1997–1999 m. vadovaudamas tuometės Tony Blairo vyriausybės įkurtai „Miestų darbo grupei“, jis parengė esminiu lūžio tašku tapusį strateginį dokumentą, kuris pakeitė valstybės požiūrį: užuot leidus miestams plėstis į aplinkines teritorijas, buvo nuspręsta atstatyti ir tankinti jų centrus, kad jie taptų vietomis, kuriose žmonės nori gyventi.

Svarbiausia – žmogus

RSHP kuriamai architektūrai būdinga lengva ir išraiškinga struktūra. Studijos filosofijos prioritetai – žmogus ir jo socialiniai poreikiai. RSHP komanda visame pasaulyje garsėja aukštųjų technologijų estetika, atviromis metalo konstrukcijomis bei ryškiomis spalvomis, ir visus šiuos elementus sieja vienas tikslas: pagerinti žmonių gyvenimo kokybę ir suteikti jiems laisvę valdyti erdvę. R. Rogersas architektūrą vadino pastatų įrėminta viešąja erdve, jo idėjas tęsiančiai RSHP studijai taip pat svarbu, kaip pastatas prisideda prie miesto gyvybingumo. Architektai siekia kurti erdves, kurios vienytų žmones, skatintų kaimynystę ir bendravimą.

Žmonių poreikiai laikui bėgant keičiasi, todėl pastatai turi evoliucionuoti kartu su jais. Būtent RSHP išpopuliarino principą visas inžinerines sistemas (liftus, eskalatorius, ŠVOK įrangą) iškelti į pastato išorę. Tokiu būdu sukuriamos atviros ir lanksčios vidaus erdvės be jokių vidinių įrenginių ir vamzdynų – vadinamasis *inside-out* (išvirkščiasis) architektūros stilius. Architektai vengia monolitinės, slegiančios architektūros ir vadovaujasi principu, kad pastatas turi būti aiškus: žmogus, žiūrėdamas į pastatą, turi lengvai suprasti, kur yra įėjimas, kur juda liftai, kaip išdėstytos funkcinės zonos. Konstrukcinių elementų, spalvų ir medžiagų humanizavimas padeda žmonėms lengviau susitapatinti su aplinka ir jaustis saugiai.

Ilgalaikė darna su aplinka

Projektuodami RSHP architektai ieško modernių sprendimų ir tuo pat metu visada siekia maksimalaus tvarumo, kad ir kaip būtų sudėtinga dideliuose komerciniuose objektuose užtikrinti nulinę šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisiją.

„Mums keliami skirtingi tvarumo tikslai, turime atitikti įvairius reglamentus, viešųjų pirkimų strategijas ir klientų lūkesčius. Todėl mūsų požiūris yra lankstus – projektavimo siūlymus pritaikome prie vietos klimato, medžiagų, reglamentų ir konkretaus projekto reikalavimų. Pavyzdžiui, projektuodama „Sąvaržėlę“, mūsų komanda įvertino skirtingus konstrukcinius bei medžiagų variantus, atsižvelgė į medžiagų prieinamumą, viešuosius pirkimus, kitus reikalavimus ir gamybos metu galimo išskirti CO_2 kiekį. Galutiniu sprendimu suderinome šiuos aspektus, išlaikydami konstrukcinio karkaso lankstumą, – atkreipia dėmesį architektas į pirmąjį RSHP darbą Baltijos šalyse – šių metų viduryje mūsų sostinės Konstitucijos prospekte duris atvėrusį verslo centrą „Sąvaržėlė“ – ir, pridūręs, kad Vilnius – puikus R. Rogerso propaguoto kompaktiško miesto pavyzdys, tęsia: – Tikimės, kad ir „Sąvaržėlė“ taps puikiu tvarumo pavyzdžiu. Po dvidešimt ar trisdešimt metų, kai darbo pobūdis pasikeis, pastatą bus galima modifikuoti pagal naujus poreikius.“

Pasak architekto, R. Rogersas visada laikėsi nuostatos, kad pastatai turi keistis. „Jis net prieštaravo, kad jo projektuotas verslo centras „Lloyd's of London“ būtų įtrauktas į paveldo sąrašus, nes paveldo statusas apriboja pastato galimybę keistis. O jis buvo kurtas kaip lankstus, nuolat besivystantis organizmas“, – pasakoja J. Evansas-Newtonas.

Architekto teigimu, RSHP nuo pat įkūrimo siekia projektuoti ilgaamžius ir lengvai pritaikomus pastatus, kurių grindų padėtis, konstrukciniai karkasai ir fasadai galėtų būti keičiami per visą gyvavimo laikotarpį.

Šiuo metu Londone yra nemažai pastatų, pagal RSHP projektus pastatytų praėjusio amžiaus dešimtajame dešimtmetyje, todėl ateina laikas atnaujinti jų fasadus bei inžinerines sistemas. „Rengdami kelių prieš dvidešimt penkerius ar trisdešimt metų mūsų įmonės suprojektuotų pastatų renovacijos projektus, galėjome įvertinti, kad originalūs projektavimo principai sėkmingai atlaikė laiko išbandymus“, – teigia J. Evansas-Newtonas.

Žvelgiant į RSHP darbus, akivaizdu – jie puikiai atspindi studijos įkūrėjo R. Rogerso idėjas: tai nėra praeities paminklai – šie pastatai įkūnija savo laikmetį, technologijas ir žmonių poreikius.

✷ **Peter Bennetts** nuotr.

Metro Tunnel:
naujas miesto susisiekimo standartas

Didžiausiai per pastaruosius 40 metų Viktorijos valstijos (Australija) geležinkelių tinklo pertvarkai įgyvendinti architektūros studija RSHP suvienijo jėgas su kolegomis iš „Hassell“ ir „WW + P Architects“. Trys architektų komandos drauge suprojektavo milžiniškus Melburno infrastruktūros pokyčius – devynių kilometrų ilgio dviejų gijų požeminį tunelį ir penkias visiškai naujas metro stotis: „Arden“, „Parkville“, „State Library“, „Town Hall“ ir „Anzac“. RSHP vyresniojo dizaino partnerio I. Harbouro vadovaujama komanda rėmėsi pažangia atviro metro koncepcija. Jos tikslas buvo visiškai panaikinti tamsias, uždaras požemines erdves ir sklandžiai integruoti naujuosius objektus į esamą miesto audinį bei istorinį kontekstą.

Architektai sutelkė dėmesį į tris pagrindinius principus: maksimalų dienos šviesos nukreipimą giliai po žeme, unikalaus aplinkinio rajono charakterio atspindėjimą pačiose

stotyse ir virš žemės esančių viešųjų erdvių - parkų, pėsčiųjų alėjų bei dviračių takų - transformaciją. Šis ambicingas projektas buvo baigtas anksčiau, nei planuota, - geležinkelio tinklas oficialiai atidarytas 2025 m. pabaigoje. Jis sulaukė didžiulio atgarsio tarptautinėje architektų bendruomenėje dėl savo funkcionalumo, estetinės darnos ir gebėjimo transformuoti Melburno viešąjį transportą, nes pirmą kartą buvo sujungti miesto tramvajų ir geležinkelių tinklai.

„Metro Tunnel“ stotys tapo naujais miesto orientyrais, jų interjerai bei antžeminiai pastatai idealiai dera su aplinkinėmis erdvėmis.

✷ **Peter Bennetts** nuotr.

Kiekvienoje iš penkių naujų stočių įgyvendinti unikalūs RSHP ir partnerių sukurti architektūriniai bei inžineriniai sprendimai, pritaikyti prie konkrečios vietos specifikos. Pavyzdžiui, „Anzac“ stotis „St Kilda“ gatvės viduryje suprojektuota kaip paviljonas parke. Žemiau esančią erdvę dengia įspūdingas 84 metrų ilgio elipsės formos medinis stogas su 12 stoglangių, įleidžiančių dienos šviesą į naujas požemines perėjas bei traukinių platformas. Šis stogas taip pat atstoja priedangą keleiviams, persėdantiems į tramvajus. Beje, „Anzac“ stotis – pirmasis Melburno transporto mazgas, užtikrinantis tiesioginį persėdimą iš požeminio metro į antžeminį tramvajų.

„Arden“ stotyje išraiškingomis masyviomis plytų arkomis bei monumentaliomis atviromis betono konstrukcijomis interjere įamžintas pramoninis Šiaurės Melburno paveldas. O štai po sveikatos ir švietimo įstaigų rajonu įrengta „Parkville“ stotis išsiskiria ramių šviesių spalvų apdaila ir milžinišku 50 metrų ilgio stikliniu stoglangiu Gratano gatvėje.

Didelis gylis ir intensyvus miesto centro eismas ties „State Library“ bei „Town Hall“ stotimis kėlė didžiulių iššūkių, tačiau čia projektuotojų komanda sukūrė milžiniškas ir didingas kaip katedra požemines erdves. Šiam architektūriniam sumanymui įgyvendinti pritaikyta trijų persidengiančių požeminių skliautų sistema. Tokiu būdu giliai po žeme sukurtos net 18 metrų pločio platformos ir aukštos skliautinės lubos, o pačios stotys tiesioginėmis požeminėmis pėsčiųjų perėjomis sujungtos su esamais transporto mazgais bei aktyviausiomis miesto aikštėmis.

RSHP stotyse sukūrė ir vizualinę navigaciją spalvomis – intuityviai orientuotis erdvėje padeda specialios lubų plokštės: rožinė spalva lubose veda išėjimų link, o balta – į traukinių peronus. Be to, tai yra pirmasis per Melburno istoriją projektas, kur platformose per visą aukštį įrengtos stiklinės apsauginės durys. Jos atsiveria tik atvykus traukiniui, o tai gerokai padidina keleivių saugumą ir pagerina požeminių erdvių oro kondicionavimą.

Rives Defense:
metropolio proskyna

Tarptautinį didelės apimties tvaraus urbanistinės transformacijos projekto Paryžiaus verslo kvartale „La Défense“ architektūrinį konkursą RSHP laimėjo kartu su kraštovaizdžio architektais „Altitude 35“ ir aplinkosaugos ekspertais „Atelier Franck Boutté“. Maždaug aštuonių hektarų ploto teritorijoje tiesiai priešais Senos upę anksčiau buvo planuojama statyti prieštaringai vertinamus dangoraižius dvynius „Hermitage Plaza“, tačiau vėliau pasirinkta kita šio rajono plėtros kryptis - sukurti atvirą didmiesčio erdvę. „Paris La Défense“ generalinio direktoriaus ir projekto iniciatoriaus Pierre'o-Yves'o Guice'o teigimu, prancūzų ir britų komandos, vadovaujamos RSHP, pasirinktos dėl jų kompetencijos ir drąsios vizijos.

Architektai tankiai užstatytą betoninę verslo rajono aplinką transformuoja į žmogui artimesnio mastelio gyvybingą ir gamtai atvirą mišrios paskirties kvartalą.

Dominuojantis architektūrinių elementas - apželdinti kaskadiniai pastatų tūriai, pamažu žemėjantys upės krantinės link. Taip išvengiama aklinos sienos įspūdžio ir atveriami nauji pėsčiųjų maršrutai iš kvartalo gilumos prie vandens. Ekologiniu požiūriu tai yra mažo anglies dvideginio pėdsako projektas. Užuot visiškai išvalius teritoriją, numatyta maksimaliai išsaugoti, renovuoti ir pritaikyti esamus požeminius bei antžeminius pamatus, o naujoms konstrukcijoms naudoti tvarias hibridines medžiagas, pavyzdžiui, konstrukcinę medieną. Visi pastatų stogai ir terasos bus gausiai apželdinti vietos augalija. Ji natūraliai surinks lietaus vandenį ir suformuos žaliąjį koridorių pėstiesiems. Siekiant sužmoginti tradiciškai tik biurams skirtą rajoną, projekte numatyta gyvenamųjų erdvių, viešbučių, bendradarbystės zonų bei prekybos vietų. Lengvųjų automobilių srautas ir logistika bus visiškai nukreipti į požeminį pastatų lygmenį, o antžeminė erdvė atiduota pėstiesiems ir bendruomenės veiklai.

Stepheno Barretto, RSHP direktoriaus, vyriausiojo architekto ir urbanisto, teigimu, „Rives-Défense“ turi iš naujo atrasti pirminį ryšį su Sena: upė nebėra riba, ji tampa gyvybingu rajono pagrindu, galinčiu atkurti stiprų, didmiesčiui atvirą identitetą. Bendradarbiaujant su visomis teritorija suinteresuotomis šalimis ir laikantis ambicingo bendro darbo proceso, orientuojamasi į bendrą ir ilgalaikę viziją.

Šiuo metu „Rives-Défense“ projektas yra ankstyvojoje planavimo ir projektavimo stadijoje. Architektai ir inžinieriai rengia tikslius techninius pastatų bei viešųjų erdvių sprendinius, atlieka esamų pamatų ir požeminių struktūrų ekspertizę.

Regent's View Bethnal Green: industrinio paveldo regeneracija

Žymusis gyvenamasis kompleksas „Regent's View“, dar žinomas kaip „Marian Place“ arba „Broadway East“, yra Rytų Londone, Betnal Grino (*Bethnal Green*) rajone, tiesiai ant istorinio Regento kanalo kranto. Vienu iš šio objekto projekto vadovų dirba ir RSHP asocijuotasis partneris architektas J. Evansas-Newtonas. Pasak jo, plėtotojai pageidavo, kad gyvenamieji namai Viktorijos laikų dujų saugyklų teritorijoje būtų projektuojami puoselėjant XIX a. pramoninių konstrukcijų palikimą.

„Tai unikalus iššūkis, nes dujų saugyklų karkasai iš pažiūros nėra itin tinkami gyvenamųjų namų architektūrai. Be to, sklypas dešimtmečius buvo atkirstas nuo aplinkos. Tai būdinga pramoninėms zonoms, kuriose gatvių tinklas ir urbanistinė aplinka yra suprastėję“, – pasakoja architektas.

Dvi dujų saugyklos buvo restauruotos ir integruotos į modernią architektūrą kaip išoriniai pastatų rėmai. Plėtojamame rajone statomi penki cilindro formos pastatai, kuriuose suprojektuoti 555 privatūs būstai. Įgyvendinus „Regent's View“ projektą, po daugiau kaip 150 metų visuomenei bus atverta iki šiol neprieinama Regento kanalo pakrantės atkarpa. Čia bus įrengta apie 0,71 hektaro viešųjų erdvių, parkų, pėsčiųjų takų bei vaikų žaidimo aikštelių. Pirmieji gyvenamųjų pastatų aukštai bus skirti kavinėms, parduotuvėms ir kūrybinėms erdvėms. Aukščiausiame komplekso daugiabutyje gyventojams bus siūlomi išskirtiniai patogumai: konsjeržo paslaugos, kino salė, sveikatingumo ir sporto centras, o ant stogo įrengtas baras, iš kurio atsivers Londono centro vaizdai.

Dėl unikalios istorijos ir modernios architektūros sinergijos projektas jau sulaukė tarptautinio pripažinimo: 2024 m. Pasaulio architektūros festivalyje (*World Architecture Festival*, WAF) jis pripažintas geriausiuoju ateities gyvenamuoju projektu.

RSHP archyvo nuotr.

✷ ALA CONCEPT + RSHP nuotr.

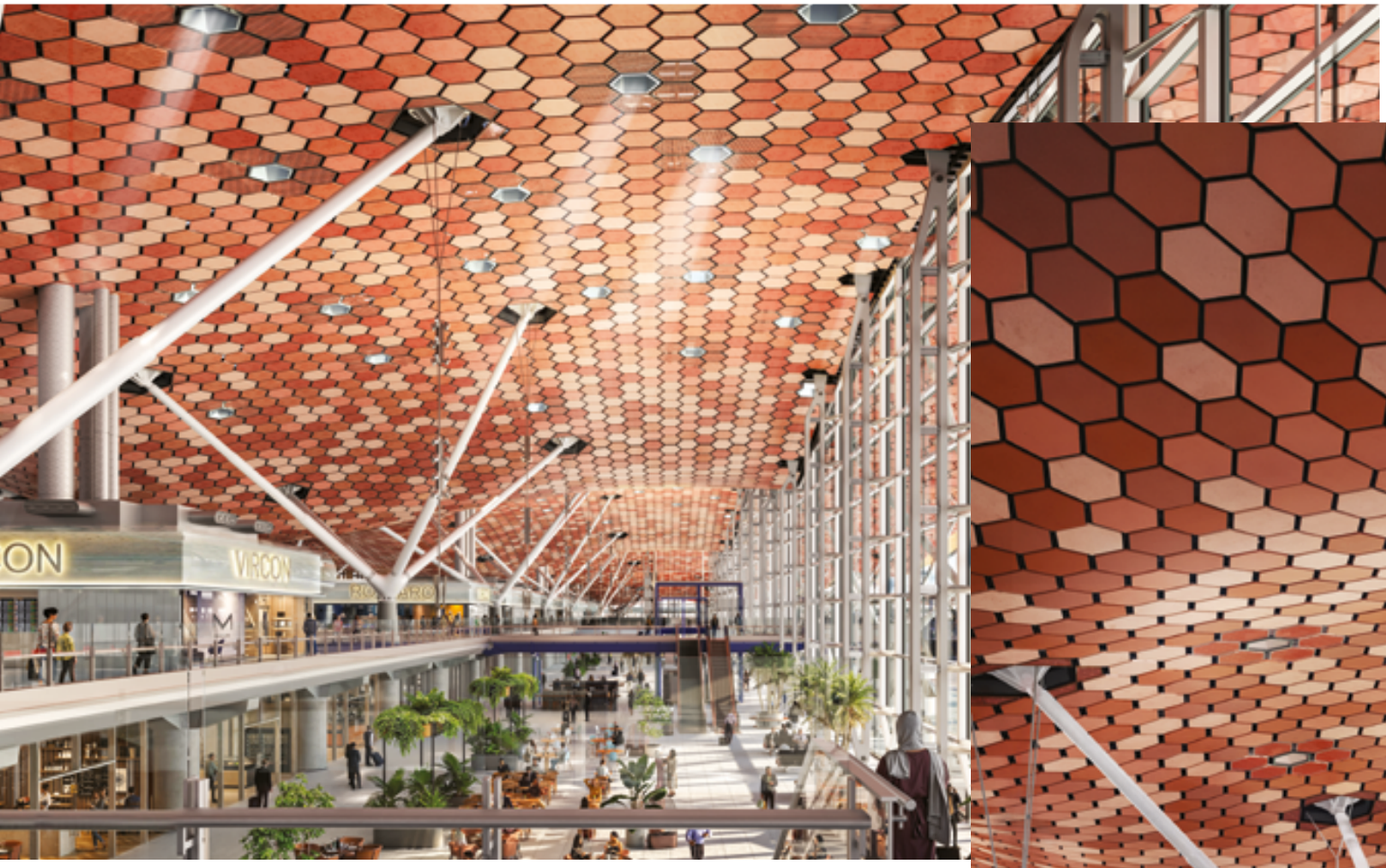

Kasablankos oro uosto terminalas: tarpkontinentiniai oro vartai

Naujasis Kasablankos Mohammedo V tarptautinio oro uosto terminalas Maroke (Šiaurės Afrika) – tai beveik 600 tūkst. kv. m ploto infrastruktūra, oro uosto pralaidumą padidinanti iki 20-35 mln. keleivių per metus. Projektą siekiama baigti iki 2029 m., kad šalis būtų pasirengusi priimti Pasaulio futbolo čempionato dalyvius ir svečius.

Komplekso įgyvendinimą koordinuoja tarptautinės kūrybinės pajėgos: studija RSHP, jų projektavimo partneriai „ALA Concept“, Prancūzijos inžinerijos milžinė „Egis“ ir Maroko statybos bendrovės SGTM bei TGCC. Prie projekto dirba gausi RSHP specialistų komanda, jos architektūrinę viziją formuoja RSHP vyresnysis partneris ir projekto direktorius I. Harbouras. Kasdieniam projektavimo procesui bei architektūriniam įgyvendinimui vadovauja J. Evansas-Newtonas. Projektuotojų komandos sukurti architektūriniai sprendimai meistriškai sujungia moderniausią inžineriją ir gilias Maroko kultūros tradicijas.

Terminalo pastatui pasirinkta simetriškos H forma suteikia galimybę optimizuoti keleivių srautus ir užtikrina patogų lėktuvų privažiavimą prie 54 vartų. Ryškiausias pastato išorės akcentas – stogas, surenkamas iš gamykloje paruoštų konstrukcijų. „Stogas skulptūriškas, tačiau iš tiesų jį sudaro daugybė standartinių sekcijų, kurios kartojasi visame pastate“, – atskleidžia J. Evansas-Newtonas. Terminalo viduje banguojančios stogo linijos kelia tiesiogines asociacijas su Atlanto vandenyno bangomis.

Siekdami suvaldyti milžiniškos apimties statybas, RSHP architektai pasitelkė modulinę sistemą, pagal kurią terminalo funkcinės zonos išdėstytos per tris pagrindinius aukštus – taip išlaikomas žmogui priimtinas, jaukus mastelis. Terminalo lubų smėlio spalvos šešiakampiai motyvai su stoglangiais primena tradicinių Maroko pietinių regionų meistriškumą ir tradicinę degto molio plytelių mozaiką.

„R. Rogersas mėgdavo sakyti, kad skrendant visada norisi sėdėti prie lango toje lėktuvo pusėje, iš kurios leidžiantis matomas oro uostas. Laimė, naujajame oro uoste tokio pasirinkimo nereikės, nes sukurtas oazės konceptas oro uostą reprezentuoja gerokai plačiau“, – šypsosi J. Evansas-Newtonas. Keleivių komfortui pagerinti pastato centre įrengta speciali, augalais apželdinta vidinė oazė, didesnė už futbolo aikštę. Visi atvykstantys keleiviai, patekę į oro uostą, ją pereina. Tarp išskirtinių projekto elementų – erdvi „Duty-Free“ zona, VIP poilsio salės ir aukščiausios klasės oro uosto viešbutis, iš kurio matyti pakilimo takai.

Svarbus terminalo bruožas – integracija į Maroko greitųjų geležinkelių tinklą, jungiantį Kenitrą su Marakešu. Pasak J. Evanso-Newtono, šis projektas – svarbus žingsnis plėtojant Maroko infrastruktūrą. Sujungęs didelį tarptautinį oro uostą ir greitųjų geležinkelių tinklą, naujasis terminalas stiprins šalies susisiekimą ir pavers Kasablanką svarbiais Europos ir likusio pasaulio vartais į Afriką ir atvirkščiai.

Terminalo infrastruktūra apims naują lygiagretųjį kilimo ir tūpimo taką (3700 m ilgio ir 45 m pločio) su jam priklausančiais riedėjimo takais bei aviacijos aptarnavimo sistemomis, orlaivių stovėjimo aikštelėmis ir moderniausiu skrydžių valdymo bokštu. Paskaičiuota, kad visam projektui įgyvendinti reikės apie 1,1 mlrd. eurų.

ALA CONCEPT + RSHP nuotr.

The Macallan:
organinės architektūros ir parametrinės inžinerijos sinergija

Škotijos Speisaido (*Speyside*) regione 2018 m. atidarytame viskio daryklos ir lankytojų erdvės komplekse sėkmingai sujungtos gilios viskio gamybos tradicijos ir XXI a. inžinerija. Šis modernus architektūros ir estetikos gerbėjų traukos centras harmoningai įsilieja į saugomą kraštovaizdį. Didžiausias inžinerinis pasiekimas – itin sudėtinga stogo konstrukcija, simbolizuojanti penkias banguojančias kalvas. Stogo sistemą sudaro dvi pagrindinės dalys: apkrovas atlaikantis plieninių vamzdžių karkasas ir banguojanti medinė tinklinė kevalinė konstrukcija, suformuota iš iškilių kupolų ir įdubų. Šią konstrukciją sudaro daugiau kaip 380 tūkst. medinių komponentų, sujungtų į vientisą briaunuotą paviršių. Kompozitinės 750 mm storio medinės sijos, pagamintos iš klijuotos medienos ir sluoksniuotos faneros, išdėstytos vertikaliai, taip užtikrinant tvarkingas jungtis su vidinėmis sienomis bei fasadu, kurio stiklo konstrukcijos pritaikytos prie dinamiško stogo. Per visą ilgį besitęsiantis struktūrinis stiklo fasadas su stogu sujungtas judamosiomis jungtimis, o jo pagrindas lanksčiai įtvirtintas šarnyrais, todėl fasadas gali šiek tiek judėti kartu su stogu ir drauge išlaikyti visišką pastato sandarumą. Baigiamasis inžinerinis sprendimas – 300 mm storio žaliasis stogas. Estetiškas aliuminio profilių tinklas paslepia visas komunikacijas – nuo žaibosaugos iki drėkinimo sistemų. Tiesiai virš gamybinių patalpų įrengti stoglangiai ir dviejų lygių ventiliacija garantuoja, kad karštas oras bei gamybinės dujos saugiai pasišalins iš pastato. Integravus sudėtingą inžinerinę stogo sistemą, gamybos zonoje sukurta didžiulė erdvė be jokių atraminių kolonų. Žvelgiant iš pastato apačios į viršų, atsiveria įvairių detalių simetrija – pramoniniai gamybos elementai čia susipina su precizišku mediniu stogo skliautu.

✷ **Joas Souza** nuotr.

✷ **Joas Souza** nuotr.

Daryklos vidaus architektūra atkartoja viskio gamybos istoriją: po aukščiausia stogo dalimi įrengtas lankytojų centras su parodų bei pardavimo sale, o gamybinėse erdvėse trimis dideliais ratais išdėstyti variniai viskio varymo katilai. Unikaliai išdėsčius erdves, interjerui suteikta futuristinė išvaizda ir sudaryta galimybė apie 30 proc. padidinti daryklos gamybos apimtis. Prireikus patalpas galima praplėsti, nes jų konstrukcijos modulinės. Aptarnavimo ir talpyklų zonos sumaniai paslėptos pastato gale, po stogu. Projektas ypač tvarus, net 90 proc. gamybai suvartojamos energijos gaunama iš atsinaujinančių išteklių, pasitelkiant vietos biomasės jėgainę ir sumaniai perdirbant pačios daryklos šalutinius produktus.

Viskio daryklos projektas pelnė prestižinių architektūros apdovanojimų už išskirtinę kokybę, dizainą, inžineriją bei tvarumą. Karališkasis Škotijos architektų institutas (RIAS) šiam objektui kaip geriausiajam metų architektūros kūriniui Škotijoje skyrė prestižinį „Andrew Doolan“ apdovanojimą. Taip pat ši viskio darykla pateko į finalinį prestižinių „RIBA Stirling Prize“ – svarbiausių Jungtinės Karalystės architektūros apdovanojimų – sąrašą.

✷ **Richard Bryant / arcaidimages.com, James Newman** nuotr.

The Leadenhall Building:
urbanistinis lankstumas Londono širdyje

Unikaliais inžineriniais sprendimais ir ypatingu atvirumu miestui biurų dangoraižis „The Leadenhall Building“ visiškai pakeitė tradicinės komercinės architektūros taisykles. Dabar jau kultine tapusi smailėjanti forma pastatui suteikta ne dėl estetinių sumanymų, o siekiant išsaugoti istorinį Šv. Pauliaus katedros matomumą.

Dangoraižio konstrukcijos stabilumą ir atramą užtikrina jį gaubiantis plieninis išorinis karkasas, suskirstytas į aštuonis lygius. Pastate nėra tradicinės centrinės betoninės šerdies ir inžinerinių komunikacijų šachtų, todėl erdves čia galima projektuoti itin lanksčiai. Nuomininkai gali laisvai planuoti darbo erdves ir mėgautis panoraminiais vaizdais pro langus.

„Nuo 2015 m. 14-ajame aukšte įsikūrusi ir RSHP architektų studija. Čia daugiau kaip 140 kolegų dirba vienoje atviroje erdvėje“, - atkreipia dėmesį „The Leadenhall Building“ projektavimo komandoje dirbęs J. Evansas-Newtonas.

Pastato liftai buvo perkelti į išorę, taip suformuojant itin dinamišką ir išraiškingą fasadą, išsiskiriantį iš aplinkinių stiklinių biurų dangoraižių. „Mums visada svarbu, kad pastato išvaizda atspindėtų jo paskirtį. Šis pastatas - puikus mūsų principų pavyzdys. Drauge su kolegomis įgyvendindamas 52 aukštų biurų dangoraižio projektą, įgijau daug profesinės patirties ir įgūdžių. Pastatas yra savitos formos, tačiau vienas svarbiausių jo elementų, iš kurių matyti RSHP braižas, buvo sprendimas pirmajame aukšte sukurti didelę atvirą viešąją erdvę“, - pabrėžia architektas.

J. Evanso-Newtono teigimu, verslo pastatas prasideda ne nuo biurų erdvių, o nuo 30 metrų aukščio viešojo atrijaus - dangoraižis atrodo tarsi pakeltas virš žemės ant milžiniškų plieninių kolonų. Septyniems namo aukštams prilygstanti erdvė yra visiškai atvira visuomenei - ji sujungia Šv. Helenos aikštę (*St Helen's Square*) ir Lydinholo gatvę (*Leadenhall Street*). Šiuo sprendimu sukurta pusiau uždara, nuo žvarbių Londono orų apsaugota oazė, kurioje verda aktyvus socialinis gyvenimas. Šioje zonoje įrengta želdynų, kavinių, parduotuvių, viešų sėdimų vietų, yra netgi nuolatinių stalo teniso stalų visiems miestiečiams ir miesto svečiams.

Pakėlę pastato karkasą, architektai pavertė privačią žemę visiems prieinama miesto erdve, kurioje saugiai ir komfortiškai jaučiasi ir skubantys vietos gyventojai, ir architektūra besidomintys turistai. Tai didžiulis laimėjimas ir dovana tankiai užstatytam Londono finansų centrui, kuriame pėstiesiems nuolat trūkdavo vietos.

ARCHITEKTAS

ASMENYBĖ / MĄSTYMAS / KŪRYBA

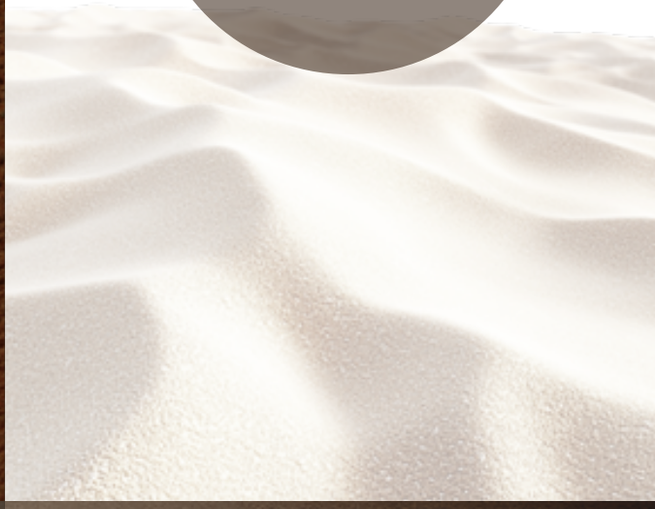

Aurelija Slapikaitė-Jurkonė,

interjero architektė,
studijos „Aforma“
įkūrėja ir vadovė

Nauja rubrika!
INTERJERAS PAGAL ŽINOMĄ ARCHITEKTĄ

Universalus dizainas – ne kai visi prisitaiko prie interjero, o kai interjeras yra pritaikomas prie žmonių. Tai nėra architektūrinė revoliucija – tai tiesiog projektuojant išlaikytas sveikas protas.“

„Svarbiausi mano kūrybos principai – pirmiausia suprasti žmogų, o tada kurti jam erdvę. Sudaryti joje galimybę skirtingiems žmonėms jaustis savarankiškai, patogiai ir oriai. Funkcija, ergonomika ir estetika, užuot konkuravusios, turi veikti kartu. Mano kūrybinis parašas – aiški architektūrinė struktūra, apgalvotos proporcijos, medžiagų ir faktūrų dialogas bei spalva, suteikianti erdvei emociją ir charakterį. Man artimas požiūris *mažiau yra daugiau*, tačiau tai reiškia ne mažiau idėjų, o tai, kad kiekvienas sprendimas turi turėti priežastį. Šiame biure universalumą suprantu plačiau: čia turi tilpti darbas, poilsis, bendravimas, privatumas ir vaikų pasaulis. Geras dizainas neprimeta, kaip gyventi, – jis suteikia daugiau galimybių.“

KOLIAŽAS

BIURUI

„HZ Flagship“ šilumos siurblys su „nanoe™ X“. Šildo, vėsina, gali slopinti teršalus, tam tikrus virusus ir bakterijas, taip pat padeda valyti bei dezodoruoti patalpų orą, **Panasonic**, aircon.panasonic.lt

„Ne visiems reikia atviro biuro, bendravimo ir nuolatinio kūrybinio šurmulio. Būtina suteikti žmogui galimybę užsidaryti, susikaupti ir niekam neaiškinti, kodėl pietų pertrauka su ausinėmis yra šventa.“

Akustinė plokštė iš kolageno, **Waynerr**, *waynerr.ch*

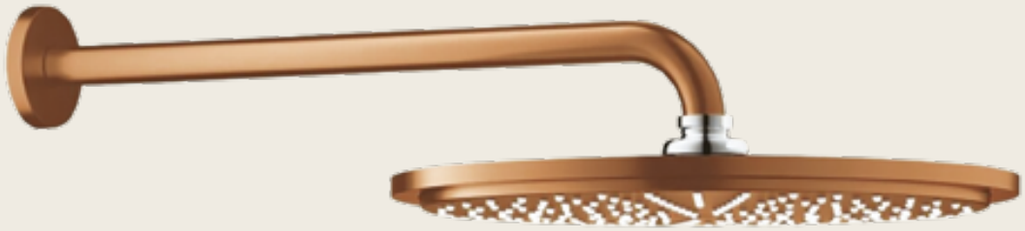
Akustinės įstiklintos medinės pertvaros su sertifikuotomis priešgaisrinėmis ir priešdūminėmis durimis, garso izoliacija iki 43 dB, **AIGIPTO**, *aigipto.lt*

KOLIAŽAS

HIGIENAI IR MAISTUI

RAINSHOWER COSMOPOLITAN 310 dušo galva, *brushed warm sunset* spalvos, **Grohe**, *grohe.lt*

Užuolaidos iš vidutinio tankumo, išraiškingos tekstūros audinio „Serano“, **UŽUOLAIDĖLĖ**, *uzuolaidele.lt*

Braziliškojo skalūno akmens ir raudono aukso nuleidimo klavišas, **Geberi**t, *geberit.lt*

„Universalus dizainas prasideda nuo pagarbos, o ne nuo užrašo ant durų. Turėklai čia ne dekoracija, o pagalba. Taip, funkcionali erdvė gali atrodyti taip gerai, kad joje norėtųsi fotografuoti ne tik plyteles.“

„Salotų baras skirtas skirtingo ūgio, judėjimo galimybių bei įpročių žmonėms, ne vien sveiko maisto entuziastams. Universalus dizainas – tai sąlyga visiems patogiai pasiekti pietus.“

Baltas bėginis chromo šviestuvas MICA TRACK, **Exteco**, *exteco.lt*

2027-ųjų spalva „Heartland“ (S483) įkūnija harmoningą ryšį su žeme. Ši natūrali spalva niekada neišeina iš mados, **Tikkurila**, *tikkurila.lt*

IŠMANUSIS MIESTAS 13
STARTAVO SEIME: AŠTUONIOS SAVIVALDYBĖS PRISTATĖ TERITORIJAS, KURIOMS IEŠKOS NAUJŲ IDĖJŲ

Spalio 7 d. Lietuvos Respublikos Seimo Konstitucijos salėje paskelbtas oficialus STRUCTUM rengiamo nacionalinio architektūros ir urbanistikos idėjų konkurso „Išmanusis miestas 13“ startas. Šiemečiame projekte dalyvaujančios aštuonios savivaldybės architektūros, urbanistikos profesionalams bei studentams ir kūrybinėms komandoms patikėjo realias savo miestų ir rajonų teritorijas – nuo viešųjų erdvių ir aikščių iki sporto objektų, buvusių pramoninių teritorijų bei susisiekimo infrastruktūros.

Meda Navickaitė

Emos Kurulytės nuotr.

Atidarymo renginyje kalbėta ne tik apie tai, kaip šiandien turėtų atrodyti išmanusis miestas, bet ir apie tai, kas lemia gerą architektūrą ir kaip drąsios idėjos gali virsti realiais pokyčiais.

Projekto autorė ir STRUCTUM vadovė **Ignė Dutova** pabrėžė, kad miestų plėtra yra ilgalaikė investicija į ateities kartas: „Svarbi yra kokybiška miestų plėtra, nes tai didelis turtas, kuris lieka ateities kartoms – mūsų vaikams, anūkams ir proanūkiams. Kurkime kokybišką architektūrą, kokybiškus miestus, kad juose augtų kokybiškos kartos.“

Projekto globėjas Seimo narys **Simonas Gentvilas** renginio dalyviams linkėjo, kad konkurse gimstančios idėjos neliktų tik popieriuje: „Linkiu, kad idėjos, kurios bus pristatytos šiandien, <...> būtų įgyvendintos, o geriausios iš jų taptų ateities paveldo objektu.“

Architektas **Augustas Audėjaitis** atkreipė dėmesį į praktinės patirties svarbą įgyvendinant architektūrines idėjas. „Architektai gali parengti darbo projektą, tačiau praktikai, kurie kasdien dirba objekte, žino kiekvieną sprendimą – iki paskutinio varžtelio ir tarpinės“, – sakė jis ir pabrėžė, kad aukštos kokybės rezultatui svarbus glaudus architektų ir jų sprendinius įgyvendinančių specialistų bendradarbiavimas.

Profesorius architektas **Gintaras Čaikauskas** į architektūrą ragino žvelgti plačiau – ne tik kaip į pastatus ar fizinę miesto aplinką, bet ir kaip į visuomenės atspindį. „Architektūra yra visuomenės veidrodis“, – teigė architektas. Kalbėdamas apie architektūros kokybę, jis pabrėžė, kad jai pasiekti reikia ne tik gerų idėjų, bet ir žmonių, kurie gebėtų jas tinkamai įgyvendinti, patikimų rangovų bei ilgalaikio bendradarbiavimo. G. Čaikauskas ypač pasidžiaugė ilgu ir sėkmingu bendradarbiavimu su nekilnojamojo turto (NT) plėtros bendrove „YIT Lietuva“.

Apie ilgalaikio bendradarbiavimo svarbą kalbėjo ir „YIT Lietuva“ administracijos direktorius **Arimantas Glebauskas**. „YIT Lietuva“ prie „Išmaniojo miesto“ prisideda jau 13 metų, o su STRUCTUM bendradarbiauja 15 metų. „Džiaugiamės šia partneryste ir draugyste. Tikrai dar tęsime, nes mus sieja bendras požiūris į kokybę“, – pabrėžė A. Glebauskas.

„LINKIU, KAD IDĖJOS, KURIOS BUS PRISTATYTOS ŠIANDIEN, <...> BŪTŲ ĮGYVENDINTOS, O GERIAUSIOS IŠ JŲ TAPTŲ ATEITIES PAVELDO OBJEKTU.“

Simonas Gentvilas

✷ **Viktorijos Chornos** (Seimo kanceliarijos) nuotr.

Aštuonių savivaldybių atstovai renginyje pristatė savo teritorijas ir konkursines užduotis, apimančias skirtingus miestų ir rajonų poreikius – nuo viešųjų erdvių ir rekreacinių teritorijų iki susisiekimo infrastruktūros, sporto objektų ir istorinių vietų įprasminimo.

Neringos meras **Darius Jasaitis** konkurso dalyviams pateikė tris teritorijas. Pirmoji – Nidos aerodromas, konkurso dalyviai teiks jo aviacijos infrastruktūros, angarų, remonto dirbtuvių, degalų papildymo vietos ir patogaus susisiekimo, kartu išlaikant jautrų santykį su aplinkine gamta, sprendimų idėjas. Kita teritorija Nidoje – vaikų ir jaunimo sporto bei žaidimų erdvė su lauko teniso ir padelio kortais, laipiojimo ir kitokios aktyvaus laisvalaikio veiklos įrenginiais. Trečioji – centrinė gelbėjimo stotis su prieigomis: jai ieškoma vientiso atnaujinimo sprendimo. „Mes norime konsultuotis su profesionalais ir rasti geriausius sprendimus“, – pabrėžė Neringos meras.

Raseinių rajono vyriausiasis architektas **Armandas Mockus** kūrėjams pasiūlė kelias skirtingo charakterio teritorijas. Raseinių miesto centre esantis sovietinių garažų kvartalas galėtų būti transformuotas į daugiafunkcę teritoriją su šiuolaikiškomis viešosiomis erdvėmis, o Šiluvoje ieškoma būdų, kaip geriau įveiklinti vidinę kvartalo teritoriją. Stonų kaime kūrėjų interpretacijoms skirtas itin didelis laukas – čia nėra išlikusių pastatų, tačiau vieta siejama su Žemaitijos bajorų seimeliais. „Čia plynas laukas, jame nieko nėra. Yra tik istorija, kad čia vykdavo Žemaitijos bajorų seimeliai. Tad šito fakto inspiruoti siūlome pasitelkti fantaziją, nekeliame jokių apribojimų“, – sakė A. Mockus.

Kupiškio rajono meras **Algirdas Raslanas** pakvietė šiemet pažvelgti į vandens sporto, kultūros ir rekreacijos galimybes. Vandens sporto ir rekreacijos infrastruktūrą numatoma plėsti prie Kupiškio marių ir jose esančioje Uošvės Liežuvio saloje. Taip pat ieškoma sprendimų Kupiškio kultūrinėms erdvėms ir Kupos upės prieigoms įveiklinti. Viena iš savivaldybės puoselėjamų idėjų – šiuolaikiškai įprasminti kupiškėnų vestuvių tradiciją. Kupiškio rajono meras pabrėžė, kad konkursas „Išmanusis miestas“ suteikia galimybę atsiskleisti ir mažesniems Lietuvos rajonams: „Svarbiausia yra tai, kad šiandieną yra galimybė ir mažiems rajonams, kaip Kupiškis, parodyti save.“

Panevėžio vicemeras **Rytis Mykolas Račkauskas** dalyviams pateikė tris užduotis, susijusias su svarbiomis miesto erdvėmis. Laukiama idėjų, kaip J. Basanavičiaus gatvių sankryžą ir miesto prieigas paversti reprezentatyviais miesto vartais. Kita užduotis – suprojektuoti pėsčiųjų ir dviračių tiltą per Nevėžį šalia Bendruomenių rūmų ir Senvagės. „Tiltai nėra tik būdas patekti iš vienos upės pusės į kitą. Norėtume, kad tai būtų ne tik inžinerinis statinys, bet ir išraiškingas architektūrinis akcentas“, – pabrėžė Panevėžio vicemeras. Trečioji teritorija – į vientisą sporto ir sveikatingumo kompleksą integruotinas „Aukštaitijos“ stadionas ir jo prieigos.

✷ **Emos Kurulytės** nuotr.

„YIT LIETUVA“ SU „STRUCTUM“ BENDRADARBIAUJA 15 METŲ. DŽIAUGIAMĖS ŠIA PARTNERYSTE IR DRAUGYSTE. TIKRAI DAR TĘSIME, NES MUS SIEJA BENDRAS POŽIŪRIS Į KOKYBĘ.“ *Arimantas Glebauskas*

Kauno vyriausiasis architektas **Gediminas Barčkauskas** pakvietė šiemet pažvelgti į Aleksoto ir Šančių teritorijų ateitį. Aleksote numatoma stiprinti vietos centro funkciją ir kurti patrauklesnę aplinką, todėl laukiama prie Liepų alėjos esančios teritorijos socialinės infrastruktūros ir parko plėtros idėjų. „Gates to Šančiai“ teritorijoje siekiama išnagrinėti centro plėtros ir aukštybinės statybos galimybes. „Tikimės aiškios vizijos, drąsių idėjų. Nebijokite eksperimentuoti, pasianalizuoti mūsų miesto, nebijokite pasvajoti ir paeksperimentuoti“, - palinkėjo konkurso dalyviams Kauno vyriausiasis architektas.

Klaipėdos miesto atstovas **Ričardas Zulcas** konkursui pateikė dvi skirtingas teritorijas. Kauno miesto savivaldybė ieško sprendimų, kaip įvairiapusiškai įveiklinti ir geriau su miesto susisiekimo sistema susieti Danės upės prieigose, šalia fachverko sandėlių, esančią istorinę pramoninę teritoriją. Kita užduotis - atgaivinti prie Taikos prospekto, netoli Gandrališkių, esančią teritoriją: čia aktualu viešosios erdvės, susisiekimo ir aplinkos kokybės klausimai. „Norėtume, kad būtų sukurta vizija, kas šioje teritorijoje galėtų vykti. Kad būtų pamąstyta, kaip galėtų atsirasti susisiekimo ryšiai, užstatymas, multifunkciškumas“, - ragino pamatyti didesnį teritorijos potencialą Klaipėdos miesto atstovas.

Kaišiadorių rajono mero patarėja **Viktorija Kanapinskaitė** pakvietė konkurso dalyvius kurti Kaišiadorių autobusų stoties, Lomenos tako ir Rumšiškių centrinės aikštės projektus. Autobusų stotis - simboliniai miesto vartai, todėl norima išlaikyti jos funkcionalumą ir kartu sukurti atpažįstamą miesto pradžią. Lomenos tako teritorija iš transporto koridoriaus turėtų virsti gyva rekreacine erdve, o Rumšiškių aikštė - pasakoti vietos istoriją, kaip buvo užlietas senasis miestelis ir perkelti gyventojai.

„ARCHITEKTŪRA YRA VISUOMENĖS VEIDRODIS.“

Gintaras Čaikauskas

„Dabar reikia sukurti vietas, kuriose norėtųsi pasilikti. Tikslas - iš susisiekimo trasos į gyvą, neperkrautą rekreacinę erdvę“, - sakė Kaišiadorių rajono mero patarėja.

Jonavos rajono savivaldybės administracijos direktorius **Povilas Beišys** šiemečio konkurso dalyviams pristatė tris kasdieniam miesto gyvenimui svarbias teritorijas: A. Kulviečio gatvės daugiabučių kiemą, Chemikų gatvės prieigas bei laiptus ir Santarvės aikštę. A. Kulviečio gatvėje reikėtų atnaujinti vidinę kvartalo erdvę, sukurti kokybiškų poilsio, vaikų žaidimų ir bendruomenės zonų. Chemikų gatvės prieigose svarbiausia sutvarkyti pėsčiųjų jungtį, takus, laiptus ir sukurti jaukias sustojimo bei apžvalgos vietas. Taip pat laukiama naujos vizijos, kaip ir kasdieniam gyvenimui, ir renginiams, ir kultūrinei veiklai pritaikyti Santarvės aikštę - pagrindinę Jonavos miesto viešąją erdvę. „Ar ši vieta vadinsis skveras, ar parkas - manau, jūs rasite atsakymą ir sukursite erdvę, kurioje bus ką veikti ir vaikams, ir senjorams“, - miesto lūkesčiais su konkurso dalyviais dalijosi P. Beišys.

Skirtingos savivaldybių užduotys atskleidžia skirtingus Lietuvos miestų poreikius: vienur svarbu įprasminti istoriją, kitur - susitelkti į viešųjų erdvių, susisiekimo, rekreacijos ar naujų infrastruktūros objektų kūrimą. Konkurso dalyviai turės įvertinti konkrečių teritorijų poreikius ir pasiūlyti sprendimus, kurie būtų ne tik patrauklūs, bet ir realiai įgyvendinami.

Šių metų projekto verslo partneriai, savo žiniomis, produktais ir patirtimi padėsiantys konkurso dalyviams ieškoti realiai įgyvendinamų sprendimų, - „YIT Lietuva“, „ARTechnika“, „BaltLED“, „Danfoss“, „Panasonic“, „SCHOMBURG Baltic“, „VikingDome“, „Gaisro technika“, TRAIDA, „Betono mozaika“, EJOT, „DAW Lietuva“ ir „Barema Rytai“.

Prie projekto taip pat prisideda aukštosios mokyklos: VILNIUS TECH, Kauno technologijos universitetas, Vilniaus dailės akademija, Vytauto Didžiojo universitetas, Klaipėdos universitetas, Vilniaus kolegija ir Lietuvos inžinerijos kolegija.

„Išmaniojo miesto 13“ iniciatyvą palaiko Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Lietuvos Respublikos kultūros ministerija, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, Lietuvos architektų sąjunga ir Lietuvos architektų rūmai.

Geriausių konkurso idėjų **prizinis fondas - 15 tūkst. eurų**. Tačiau konkursas suteikia ne tik galimybę varžytis dėl piniginių prizų - geriausios ir labiausiai savivaldybių poreikius atitinkančios idėjos gali būti įgyvendintos realiose teritorijose.

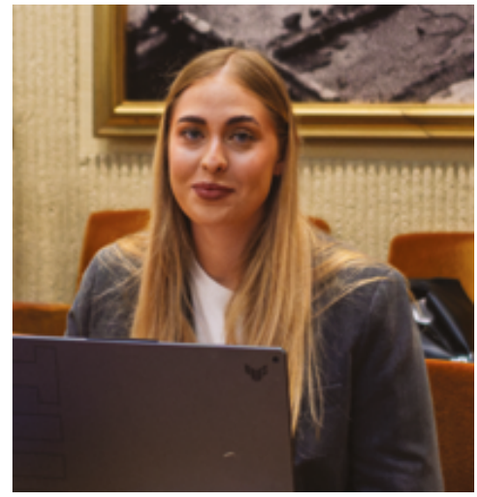
Konkursas prasidėjo - kviečiame architektus, urbanistus, kraštovaizdžio, infrastruktūros ir miestų planavimo specialistus bei studentus jungtis prie projekto ir savo idėjomis prisidėti prie Lietuvos miestų ir rajonų ateities kūrimo!

Išsamesnė informacija ir registracija - *ismanusismiestas@structum.lt*

Emos Kurulytės nuotr.

✷ **Emos Kurulytės** ir **Viktorijos Chornos** (Seimo kanceliarijos) nuotr.

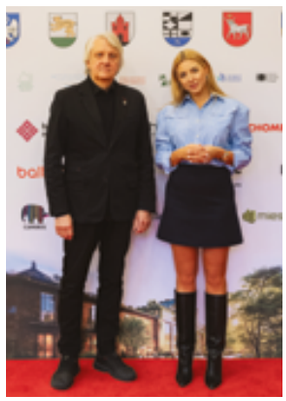

Vilniaus senasis teatras

Judesio spektaklis

Vienat

Choreografė ir režisierė

Agnija Šeiko

Ieškantiems gelmės

PREMJERA

2026 m.
lapkričio 13, 14 d.

Bilietai kakava.lt

senasis.lt

STRUCTUM

IŠMANUSIS MIESTAS 13

STRUCTUM

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija

LIETUVOS ARCHITEKTŲ SĄJUNGA

LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSISIEKIMO MINISTERIJA

LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS MINISTERIJA

LIETUVOS ARCHITEKTŲ RŪMAI

betono mozaika

artechnika SAUGOS TECHNOLOGIJOS

SCHOMBURG

VIKING DOME

baltled

EJOT® Kokybė sujungia

Panasonic heating & cooling solutions

BAREMA RYTAI

Danfoss

CAPAROL

GaisroTechnika

miestui.lt

YIT

KAUNAS: MIESTAS, KURIAME GERA GYVENTI ŠIANDIEN IR RYTOJ

Kauno miesto savivaldybės administracija siekia, kad darbas, mokslas, sportas, paslaugos ir poilsis būtų kuo lengviau pasiekiami, todėl daug dėmesio skiriama darniam judumui, viešajam transportui, pėsčiųjų ir dviračių infrastruktūrai. Kaune jau yra daugiau kaip 133 kilometrai dviračių takų, o pernai sutvarkyta beveik 23 kilometrai gatvių ir 14,4 kilometro šaligatvių.

„Tvarus miestas pirmiausia yra toks, kuriame patogu gyventi šiandien ir gera planuoti rytojų. Taip pat toks, kur gali greitai ir patogiai pasiekti darbą, mokyklą, sporto aikštelę ar parką“, - sako Kauno miesto meras Visvaldas Matijošaitis ir pabrėžia, kad planuojant plėtrą vadovaujamasi „15 minučių miesto“ principu: siekiama, kad gyventojai kuo daugiau kasdienių poreikių galėtų patenkinti netoli savo namų.

Miesto susisiekimo infrastruktūrą neilgtrukus papildys naujos jungtys - Santakos tiltas, pėsčiųjų ir dviratininkų tiltai tarp Nemuno salos ir Žemosios Fredos, taip pat tarp Senamiesčio ir Brastos gatvės. Daug dėmesio skiriama ir žaliosioms erdvėms. Per pastarąjį dešimtmetį jau atnaujinta daugiau kaip 20 parkų bei skverų ir daugiau kaip 180 kultūros paveldo pastatų.

Išmaniosios technologijos, mero teigimu, prasmingos tada, kai suteikia galimybę spręsti konkrečias miesto problemas. Kaunas jas pasitelkia transporto srautams, infrastruktūrai ir energijos vartojimui valdyti, viešosioms paslaugoms bei teritorijoms planuoti. GIS sistema įgalina tuo pat metu matyti įvairius miesto duomenis ir jais remiantis priimti teisingus sprendimus. Miestas taip pat investuoja į STEAM laboratorijas, įrangą ir mokytojų kompetencijas. Per Tūkstantmečio mokyklų programą tam skiriama 21,5 mln. eurų.

„Technologijos turi prasmę tada, kai palengvina žmogui gyvenimą. Nemanau, kad miestui reikia diegti naujoves vien dėl to, kad jos yra naujos. Pirmiausia turime žiūrėti, kokią problemą jos išsprendžia ir kokią naudą gauna žmogus“, - teigia V. Matijošaitis.

Kauno miesto meras VISVALDAS MATIJOŠAITIS

Jaunam žmogui Kaunas siūlo kuo įvairiausių galimybių - nuo studijų iki karjeros. Mieste veikia stiprios aukštosios mokyklos, kuriose kasmet studijuoja daugiau kaip 42 tūkst. studentų, plėtojamas technologijų ir inovacijų sektorius. Kartu su „Kaunas IN“ įgyvendinama „Studijuok Kaune“ programa. Mieste taip pat sukurta jaunimui patraukli kultūros, sporto ir laisvalaikio infrastruktūra - nuo „Mokslo salos“ ir teatrų iki „Žalgirio“ arenos, baseinų ir kitų sporto objektų.

„Jaunam žmogui reikia ne pažadų, o galimybių. Jis renkasi miestą, kuriame gali mokytis, dirbti, kurti šeimą, sportuoti, leisti laisvalaikį ir gerai jaustis“, - pabrėžia meras.

Keičiantis gyventojų poreikiams, Kaunas vis daugiau dėmesio skiria ne pavieniams objektams, o jų kuriamai aplinkai. Vienas iš pavyzdžių - kairiajame Nemuno krante kylantis Mikalojaus Konstantino Čiurlionio koncertų centras. Kartu plėtojama H. ir O. Minkovskių gatvės teritorija, pėsčiųjų ir dviračių jungtys bei „Nemunaičių“ kvartalas.

„Norime, kad Kaunas būtų miestas, kuriame gera gyventi šiandien ir dar geriau būtų gyventi rytoj“, - sako V. Matijošaitis.

✸ Kauno m. savivaldybės archyvo nuotr.

JONAVA: MIESTAS, KURIAME MODERNUMAS DERA SU GYVENIMO KOKYBE

Jonavai svarbu augti taip, kad šiandien priimami sprendimai išliktų prasmingi ir ateityje. Tvarumas čia suprantamas ne kaip pavieniai žalieji projektai, o kaip bendras požiūris į miesto ir rajono plėtrą. Energinis efektyvumas, atsinaujinančių išteklių energija, viešųjų pastatų ir infrastruktūros atnaujinimas, žaliosios erdvės ir darnus judumas tampa neatsiejama šio proceso dalimi. Kartu svarbu racionaliai planuoti investicijas ir užtikrinti, kad sukurta infrastruktūra būtų funkcionali, ilgaamžė ir iš tiesų reikalinga žmonėms.

„Jonava siekia būti miestu, kuriame modernumas dera su patogumu, o plėtra vyksta ne dėl pačios plėtros, bet dėl geresnės gyvenimo kokybės“, - sako laikinai Jonavos rajono savivaldybės mero pareigas einantis Valdas Majauskas.

Šiandien vis daugiau galimybių gerinti miesto kasdienybę suteikia technologijos. Savivaldybė didžiausią jų potencialą mato išmaniojo apšvietimo, energijos vartojimo valdymo, viešojo transporto, eismo, automobilių stovėjimo ir aplinkos stebėsenos srityse. Ne mažiau svarbi ir paslaugų skaitmenizacija, kad gyventojai kuo daugiau klausimų galėtų išspręsti nuotoliniu būdu. Duomenys taip pat tampa svarbiu miesto planavimo įrankiu, suteikiančiu galimybę geriau suprasti infrastruktūros naudojimą, gyventojų srautus ir naujus poreikius.

Laikinai Jonavos rajono savivaldybės mero pareigas einantis
VALDAS MAJAUSKAS

„Išmanus miestas mums nėra tas, kuriame daug technologijų. Išmanus miestas yra tas, kuriame technologijos padeda žmogui gyventi paprasčiau“, - teigia V. Majauskas.

Jonavos stiprybė yra miesto mastelis ir gyvenimo kokybė. Kompaktiškame mieste kasdienis gyvenimas patogus, o gyventojams sudaromos sąlygos sportuoti, ilsėtis, dalyvauti kultūriniame gyvenime ir naudotis rekreacijos infrastruktūra. Jaunam žmogui svarbu ne tik turėti kur gyventi, bet ir matyti perspektyvą. Galimybė dirbti, kurti verslą, realizuoti savo idėjas ir būti miesto gyvenimo dalimi tampa svarbia priežastimi rinktis mažesnį miestą. Savivaldybei svarbu, kad jauni žmonės ne tik pradėtų savo gyvenimą Jonavoje, bet ir matytų čia ilgalaikę ateitį.

„Norime, kad jaunas žmogus Jonavoje jaustų, jog čia galima ne tik pradėti gyvenimą, bet ir kurti ateitį“, - sako V. Majauskas.

Kartu keičiasi ir pačių gyventojų lūkesčiai. Šiandien nebepakanka vien sutvarkyti gatves ir pasirūpinti bazinėmis paslaugomis. Žmonės tikisi kokybiškų viešųjų erdvių, patogaus susisiekimo, sporto ir rekreacijos galimybių, greitų skaitmeninių paslaugų bei saugios aplinkos. Todėl savivaldybei svarbu vertinti ne tik tai, kas pastatyta ar atnaujinta, bet ir kasdienius žmogaus potyrius mieste: ar jam patogu judėti, pasiekti paslaugas, leisti laiką su šeima, sportuoti ir ilsėtis.

Jonava siekia į šiuos pokyčius reaguoti ne tik spręsdama šiandienos klausimus, bet ir numatydama, ko miestui reikės ateityje. „Siekiame, kad Jonava būtų ne tik tvarkinga, bet ir patogi, gyva, šiuolaikiška. Miestas turi keistis kartu su žmonėmis, tik tada jis išlieka patrauklus gyventi, dirbti ir kurti“, - pabrėžia V. Majauskas.

✷ **Gretos Mockutės-Zgirskienės** nuotr.

PANEVĖŽYS TAMPA MIESTU, KURIAME NORISI GYVENTI

Panevėžio miesto savivaldybės administracijos nuomone, tvarumas prasideda nuo sprendimų, keičiančių kasdienį žmonių gyvenimą, – nuo patogesnio judumo, efektyvesnio energijos vartojimo ir kokybiškų viešųjų erdvių. Mieste modernizuota gatvių apšvietimo sistema, įdiegtos išmaniosios valdymo bei stebėsenos technologijos, taip pat gerinama pėsčiųjų ir dviračių infrastruktūra, užtikrinamas eismo saugumas. Pastarąjį dešimtmetį nuosekliai kuriamas vientisas viešųjų erdvių tinklas. Atnaujinta Laisvės aikštė, Nevėžio pakrantės, Senvagė iš tranzitinės teritorijos tapo vieta susitikti, leisti laiką ir judėti, o Skaistakalnio parke gamtinė aplinka sujungta su istoriniu paveldu – restauruotoje Juozo Čerkeso-Besparnio sodyboje įkurtas kūrybiškumo centras „Pragiedruliai“. Planuojama želdinti autobusų stoties prieigas, atgaivinti šiaurinę „Ekrano“ marių teritoriją ir toliau gerinti pėsčiųjų bei dviračių maršrutus. Svarbi šių pokyčių dalis – atviri architektūros konkursai, padedantys atrinkti kokybiškus ir ilgalaikę vertę kuriančius sprendimus.

„Tvariame mieste ne atskiri projektai, o kiekviena investicija taupo išteklius, gerina aplinką ir daro kasdienį gyvenimą patogesnį žmogui“, – pabrėžia Panevėžio vicemeras Rytis Mykolas Račkauskas.

Pasak vicemero, išmaniąsias technologijas miestas vertina ne kaip savitikslę naujovę, o kaip priemonę greičiau pastebėti problemas, taupyti išteklius ir gerinti paslaugas. Sankryžose naudojamos vaizdo stebėjimo kameros, o duomenys apie realius judėjimo srautus padeda tiksliau planuoti miesto infrastruktūrą. Kasdienį ryšį su savivaldybe palengvina platforma „Tvarkau Miestą“ ir GIS žemėlapiai. Energetikos sistemai lankstumo suteiks AB „Panevėžio energija“ planuojama įrengti 15 MW galios ir 40 MWh talpos elektros energijos kaupimo sistema.

Siekdamas būti patrauklus jaunimui, miestas atnaujina mokyklas, stiprina STEAM ugdymo kryptis ir ieško būdų pritraukti trūkstamų specialybių pedagogų. Darbo galimybes ateityje galėtų praplėsti ir šalia būsimo „Rail Baltica“ terminalo planuojama regiono laisvoji ekonominė zona, kurioje numatoma pramonės, logistikos bei technologijų plėtra. Jaunimo įsitraukimą skatina atviros erdvės, mokinių dalyvaujamasis biudžetas, vasaros užimtumo programa, kultūros ir sporto infrastruktūra. „Reikia sukurti sąlygas, kad mokytis, dirbti ir gyventi Panevėžyje jaunam žmogui būtų realiai patrauklu“, – teigia R. M. Račkauskas.

Panevėžio miesto vicemeras RYTIS MYKOLAS RAČKAUSKAS

Kartu su miesto plėtra kinta ir gyventojų lūkesčiai. Svarbu ne tik teikti paslaugą, bet ir užtikrinti, kad ji būtų prieinama, suprantama ir pritaikyta prie konkrečios situacijos. Panašiai vertinamos ir viešosios erdvės: jos turi ne tik tvarkingai atrodyti, bet ir būti saugios bei patogios kasdien naudoti visiems žmonėms. Ne mažiau svarbu kuriant ilgalaikius infrastruktūros projektus atsižvelgti ir į kasdienes gyventojų problemas.

„Šiuolaikinė savivalda turi būti arti žmogaus – girdėti problemą, aiškintis, ką galima padaryti, o kai reikia – pagal gyventojų grįžtamąjį ryšį koreguoti ir savo sprendimus“, – sako vicemeras.

Panevėžyje kuriamos aplinkos kokybę liudija ir pelnyti įvertinimai: 2024 m. Senvagė ir „Stasys Museum“ pateko tarp penkių geriausiųjų Lietuvos architektūros projektų, 2025 m. Skaistakalnio parkas per Nacionalinius architektūros apdovanojimus pripažintas geriausiąja viešąja erdve, o 2026 m. Senvagės atnaujinimo projektas pelnė „CITY'SCAPE Award“ apdovanojimą Milane.

✸ Panevėžio m. savivaldybės archyvo nuotr.

„HELIOS Galerija“: norintiems namų, kuriuose jaustųsi savimi

LIETUVOS PAJŪRYJE – KITOKIOS SPALVOS IR KITOKIE VĖJAI. NA, IR ŽEMAIČIŲ BŪDAS KITOKS – JIE VISADA ŽINO, KO NORI. TAČIAU KAD IR KO NORĖTŲ SAVO NAMAMS, RAS „HELIOS GALERIJOJE“, NES Į JĄ SUPLŪSTA VISI STILIAUS VĖJAI.

Dažų, plytelių, tapetų, apšvietimo, grindų, santechnikos, vidaus ir lauko baldų, kuo įvairiausių aksesuarų – „HELIOS Galerija“ po vienu stogu subūrė daugybę interjero sričių ekspertų.

„HELIOS Galerijos“ idėja gimė bendraujant su naujakuriais, statybų rangovais ir architektais, kurie guodėsi pavargę gaišti laiką besiblaškydami po įvairias parduotuves skirtingose miesto vietose. Dabar namus įsirengiantys arba atnaujinantys pajūrio gyventojai vienoje vietoje gali rasti didžiulį kokybiškų prekių ženklų asortimentą ir profesionalią pagalbą“, – teigia „HELIOS Galerijos“ projektą plėtojančios „HELIOS Group“ komercijos vadovas Nerijus Pudžiuvelis ir pabrėžia, kad galerija orientuota į pirkėją, kuris ieško kokybės bei išskirtinių sprendimų.

Komercijos vadovo žodžiais, „HELIOS Galerija“ yra strateginėje vietoje, Taikos prospekto ir Dubysos gatvės sankryžoje, netoli „Akropolio“ ir kitų įvairių prekybos centrų bei baldų salonų. „Jei nerandate prekės pas kaimynus, visada galite rasti pas mus. Tačiau jei mes prekės neturime, tai šalia tikrai jos nerasite“, – šypsosi N. Pudžiuvelis, patikinęs, kad „HELIOS Galerija“ orientuota į įvairių finansinių galimybių, tačiau visada prioritetą kokybei teikiančius klientus.

Viskas, ko reikia svajonių namų interjerui

Nuo grindų iki lubų, nuo lovos iki kėdės, nuo lentynos iki šviestuvų, nuo vinutės iki sudėtingų sistemų – „HELIOS Galerijoje“ galima rasti visko, reikia tik skirti laiko ir dalytis savo įsivaizdavimais bei norais su čia dirbančiais ekspertais.

LINEA, atstovaujančios daugiau kaip 50 pasaulyje pripažintų gamintojų, vertinamų tiek interjero profesionalų, tiek privačių klientų, atstovai padės išsirinkti kokybiškas plyteles.

TOPCOLOR profesionalai pasiūlys tinkamiausią atspalvį iš šimtų spalvų ir dešimčių rūšių dažų su ženklu „Ecolabel“, liudijančiu, kad šie produktai sėkmingai įveikė griežtus ekologinius testus ir atitinka tarptautinius standartus.

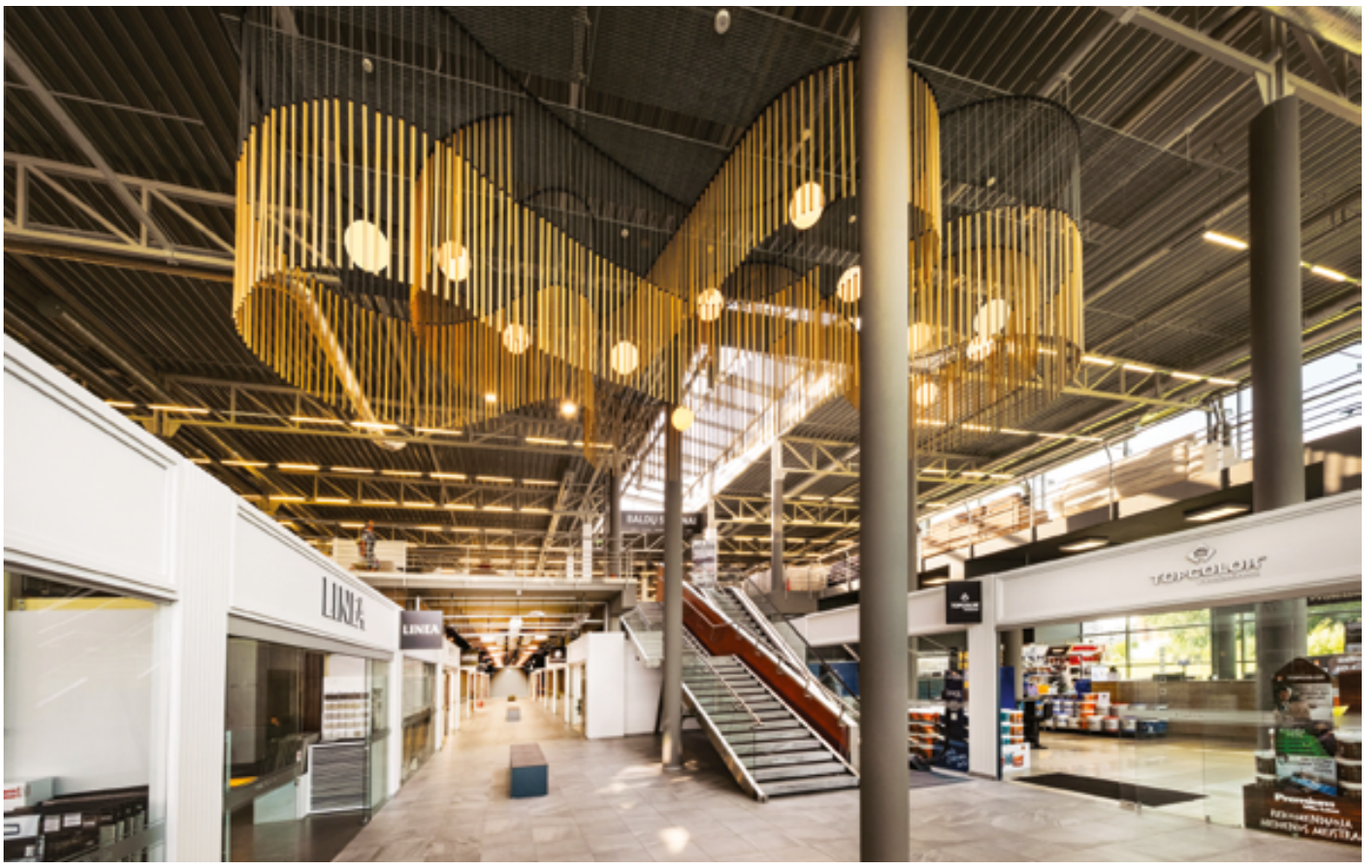
DURŲ NAMAI pateiks didžiulį asortimentą vidaus durų – dažytų, ekofaneruotų, faneruotų, plėvele trauktų, nematomų ir slankiojamų.

GARDAMAS apstulbins atstovaujamų italų tapetų gamintojų gausa – nuo „Zambaiti Parati“, „Parato“, „Christiana Masi“, „Industrie Emiliana Parati“ iki prabangiųjų „Roberto Cavalli“, „Gianfranco Ferre“, „Blumarine Home“, „Trussardi“, „Philipp Plein“, „Elie Saab“, – ir aprūpins reikiamomis tapetavimo priemonėmis.

ARV SANTECHNIKA komanda puikiai išmano, kas tiesiog gražiai atrodo nuotraukose, o kas tarnauja dešimtmečius, todėl pasiūlys kruopščiai atrinktų prekių ženklų, tarp jų „Ravak“, TECE, „Franke“ ar modernaus dizaino tendencijas diktuojančių PAA ir „New Trendy“, gaminių.

1000 GRINDŲ – oficialūs „USFloors COREtec“, „Parador“, „Invictus“, „Classen“, „Meister“, „Moderna“, „FinishParkiet“, IPC atstovai Lietuvoje, todėl gali nustebinti tuo, ko neturi kiti.

FINŲ MEDIS, sertifikuota FSC tiekimo grandies tiekėja, garantuojanti, kad mediena paruošta ekologiškai ir socialiai atsakingai auginamame miške, pakvies į nuolat pildomą baldų ir interjero medžiagų pavyzdžių ekspoziciją – atvirą erdvę planuojantiems individualius korpusinius baldus.

Atvykus į „HELIOS Galeriją“ visada galima rasti ką nors naujo, o tai savo ruožtu gali inspiruoti vis naujų svajonių namų idėjų.

IDILE HOME padės sukurti jaukius namus, rasti būtent jūsų interjerui tinkamus baldus ir, ne mažiau svarbu, jiems tinkamą vietą, nes netinkamoje vietoje net gražus akcentas nepadovanos džiaugsmo. Kaip ir tas interjeras, kuriame trūksta svarbių detalių – šviestuvų, veidrodžių, kilimų, baldų, žvakių ir audinių.

PRIVEE HOME rasite išskirtinių baldų, pristatomų prestižinėse tarptautinėse baldų parodose Milane, Paryžiuje, Birmingeme, Stokholme ir Vilniuje.

DELUXE BALDAI vertinami dėl išskirtinių ilgaamžių minkštų baldų privatiems namams ir komerciniams bei visuomeniniams objektams projektavimo ir gamybos taikant pažangias kanadiečių technologijas, gamybos pagal individualius užsakymus.

BALDŲ SVETAINĖ, stebinanti nesuskaičiuojamai dideliu baldų ir kilimų asortimentu iš Vokietijos, bus įdomi puoselėjantiems sentimentų vokiškai kokybei.

HELIOS Galerija

HELIOS® GROUP

Taikos pr. 56, Klaipėda
www.heliosgalerija.lt

STRUCTUM
KONKURSAS

PROJEKTAS

ERDVĖS, KURIOS SUGRĮŽTA

IMPEKA
poolpro
BASEINAI.FONTANAI.SPA.
interjero Sala
MOBILUS UŽUOLAIDŲ SALONAS
AIRWAVE
UAB STRADIVARIJAI
wienerberger
CONSTRA
PROTINGI STATYBOS SPRENDIMAI
AkzoNobel
Infantas
GEBERIT
DOLETA
SINCE 1992

KONKURSO VERTINIMO KOMISIJA

Gintaras Čaikauskas, architektas, Vilniaus Gedimino technikos universiteto profesorius, įmonės „Architektūros linija“ įkūrėjas ir projektų vadovas:

„Svarbiausia – santykis su aplinka, funkcionalumas, konstrukcinė ir estetinė darna. Pastatai turi derėti prie gamtinės ar urbanistinės aplinkos, o jų formos ir medžiagos – atitikti konkrečios vietos specifiką. Architektai turi kurti kokybišką, sveiką ir patogią kasdienę aplinką, vadovaudamiesi gyventojų poreikiais ir lūkesčiais. Aiški pastato struktūra, natūralios medžiagos ir funkciją atitinkanti forma padeda kurti ilgalaikę estetinę vertę.“

Aistė Kuncevičiūtė-Gudelienė, architektė, interjero dizainerė ir studijos „AIAI architects“ įkūrėja:

„Kuriant namus svarbiausia žmogus, erdvės kokybė ir ilgaamžiškumas. Svarbu suprasti žmogaus gyvenseną, įpročius ir poreikius, kad suprojektuota erdvė užtikrintų patogią kasdienybę. Kiekviena detalė turi savo paskirtį, o proporcijų, apšvietimo ir medžiagų dermė kuria namų atmosferą, sąlygas bendrauti ir ilsėtis. Namai turi tarnauti daugelį metų ir prisitaikyti prie besikeičiančio gyvenimo, todėl svarbu patvarios medžiagos, paprasta priežiūra ir galimybė keisti erdves be esminių pertvarkymų.“

Tomas Lapė, architektas, įmonės „Studija lape“ vadovas:

„Kūryba visada susijusi su gyvybe – net jei kurtume iš popieriaus, raidžių, plytų ar betono... Tai visada yra gyvo žmogaus dovanojimo aktas kitam gyvam žmogui. Todėl, manau, svarbiausia yra tai, kam ji skirta, ir tik tada – iš ko ji padaryta.“

Greta Valikonė ir Indrė Sangus, architektės, dizaino ir architektūros studijos „YES.design.architecture“ įkūrėjos:

„Kuriant svarbu žmogus ir jo gyvenimo būdas. Funkcionalumas ir estetika. Ilgaamžiškumas ir savitumas. Kiekvienas sprendimas turi būti prasmingas. Namai turi prisitaikyti prie žmogaus įpročių, poreikių ir kasdienybės, o ne atvirkščiai. Geras dizainas yra ne tik gražus, bet ir apgalvotas. Pasitelkus kokybiškas medžiagas ir nuo trumpalaikių tendencijų nepriklausančius sprendimus, sukuriamos turinčios charakterį, laikui nepavaldžios erdvės. Svarbiausia – sukurti namus, kuriuose būtų gera ne tik būti, bet ir patogiai gyventi.“

Povilas Žakauskas, architektas, vienas iš keturių architektūros studijos „Heima“ įkūrėjų:

„2011 m. baigęs architektūros studijas Vilniaus Gedimino technikos universitete, profesinės patirties sėmiausi Portugalijoje ir Belgijoje. Domiuosi ne tik architektūra, bet ir interjero bei produktų dizainu, šokiu ir muzika. Svarbiausi trys dalykai kuriant namus – stogas, sienos, langai. O jei plačiau – kuriama erdvė, pojūtis viduje ir išorėje bei grynumas.“

KONKURSO DALYVĖ:
Jolanta Banevičiūtė
architektė
baneviciute.jolanta20@gmail.com

VIZIJA
Modernus gyvenamasis namas, kurio trys laiptuotai išdėstyti tūriai natūraliai prisitaiko prie stataus sklypo reljefo. Pastatas formuojamas šiaurinėje sklypo dalyje, arčiau gatvės, taip sukuriant privatų vidinį kiemą. Skirtinguose lygiuose išdėstytos gyvenamosios ir poilsio erdvės atveriamos natūraliai šviesai, o šlaitiniai stogai suteikia interjerui aukščio ir erdvumo. Architektūroje derinami privatumas, funkcionalumas ir ryšys su gamta.

Partnerių produktai

AKZO NOBEL. Gyvenamojo namo SLUOKSNIAI apdailoje derinami šviesūs, šilti ir betoną primenantys pilkšvi tonai, kontrastuojantys su medienos apdaila. Gyvenamųjų erdvių sienoms pasirenkami matiniai dažai „Sadolin Professional Rezisto 5“ su technologija *Stain Shield*, padedančia atstumti nešvarumus ir palengvinančia paviršių priežiūrą. Šviesiai pilkšvas CN.00.85 ir šiltas kreminis F6.05.83 atspalviai suteikia interjerui jaukumo ir išryškina medžiagų tekstūras. Luboms numatomi visiškai matiniai dažai „Sadolin Professional Xtreme 1“, o drėgnoms patalpoms - pusiau matiniai dažai „Sadolin Professional Rezisto 25“, atsparūs drėgmei ir valymui bei saugantys paviršius nuo pelėsio. Šviesiai tinkuotiems fasadams pasirenkami dažai „Sadolin Sando F“, derantys prie viso pastato spalvinės koncepcijos.

DOLETA. Projekte numatyti didelio formato medžio ir aliuminio langai DOLETA SLIM. Iš išorės antracito spalvos (RAL 7016) aliuminio profiliai išryškina pastato architektūrą. Interjere atsiskleidžia natūrali, šilta medienos tekstūra, kuri dera su ąžuolo apdaila ir kuria jaukumą. Dideli stiklo plotai įsileidžia daug dienos šviesos, atveria vaizdus į kraštovaizdį ir sujungia vidaus bei lauko erdves.

GEBERIT. Gyvenamojo namo SLUOKSNIAI vonios kambariuose pasirinkti GEBERIT santechnikos sprendimai, derinantys komfortą, technologijas ir minimalistinę estetiką. Numatyti pakabinami WC puodai „Geberit AquaClean Sela“ ir „Geberit AquaClean Mera Comfort“ su apiplovimo funkcija, dviejų kiekių vandens nuleidimo mygtukai „Geberit Sigma20“ ir dušo latako grotelės „Geberit CleanLine30“. Šie sprendimai užtikrina patogumą, lengvą priežiūrą ir vientisą vonios kambarių estetiką.

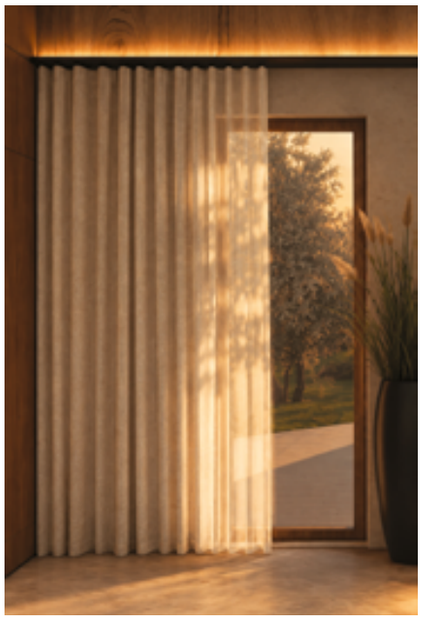
IMPEKA. Projekto interjere numatomi IMPEKA medienos apdailos sprendimai. Sienų, lubų ir baldų plokštumoms pasirenkama tamsinto ąžuolo faneruotė, kurios natūrali tekstūra suteikia erdvėms šilumos ir jaukumo. Sodrus

rudas atspalvis kontrastuoja su šviesiai dažytomis sienomis, išryškina architektūrines linijas ir vizualiai sujungia skirtingų aukštų erdves.

INFANTAS. Pastato šlaitiniams stogams ir apskardinimo detalėms numatoma įmonės INFANTAS tiekiama RHEINZINK „prePATINA schiefergrau“ titano cinko skarda. Dvigubo valcavimo siūlių sistema pabrėžia trijų laiptuotų tūrių geometriją, o tos pačios medžiagos apskardinimo detalės padeda išlaikyti vientisą pastato siluetą.

TVARKDARYS. Apatiniame pastato aukšte projektuojama privati SPA erdvė su 15 × 3 m vidaus baseinu, vandens kriokliu, pirtimis ir poilsio kambariu su židiniu. Baseinui numatomi TVARKDARYS (POOLPRO) vandens filtravimo, cirkuliacijos, dezinfekavimo ir temperatūros palaikymo sprendimai. Persipylimo tipo sistema leidžia suformuoti vientisą vandens paviršių: vanduo per baseino kraštę įrengtą lataką nukreipiamas į technologinę sistemą, filtruojamas ir grąžinamas į baseiną.

WIENERBERGER. Pastato fasadams pasirenkamos švelniai rausvai rusvo atspalvio ir natūralios keramikos faktūros klinkerio plytos WIENERBERGER TERCA. Klinkeris derinamas su šiltai pilkšvai baltu tinku, išryškinančiu trijų laiptuotai išdėstytų tūrių struktūrą. Kontrastingos medžiagos suteikia pastatui charakterio ir vizualinio solidumo, o ilgaamžė keraminė apdaila sustiprina architektūros ryšį su natūralia šlaito aplinka.

STRADIVARIJAI. Projekto interjere numatomos „Aigipto“ beapvadinės durys su viršduriais, integruojamos į sienų apdailos ir spintų plokštumas. Durų varčios, viršduriai ir aplinkinės plokštės derinami pagal medžiagiškumą, spalvą ir vertikalių siūlių ritmą. Taip funkcinės angos tampa vientisos sienų kompozicijos dalimi, o techninėje patalpoje numatomos priešgaisrinės durys.

MB MOBILUS UŽUOLAIDŲ SALONAS. Dideliems langams pasirenkami MB MOBILUS UŽUOLAIDŲ SALONAS siūlomi IFI audiniai. Dieninėms užuolaidoms numatomas „Star Off White“ (8655370-01), o svetainės ir miegamųjų tankesnėms užuolaidoms - „Sonetto L.Chocolate“ (6551675-01). Šviesūs ir šiltai rusvi audiniai dera su natūralios medienos langų rėmais bei tamsinto ąžuolo apdaila. Per visą patalpų aukštį krintančios užuolaidos suteikia privatumo ir jaukumo.

INTERJERO SALA. Gyvenamojo namo SLUOKSNIAI interjere numatomi INTERJERO SALOS siūlomi PORCELANOSA grupės apdailos ir santechnikos gaminiai. Sanitariniuose mazguose pasirenkamos „L’Antic Colonial“ plytelės „Medina Marrakech“ ir natūralaus akmens mozaika „Stone Mosaics Creta Mint“. Vonios kambariuose numatomi praustuvai „Karon Oval Crema Italia Classico“, PORCELANOSA veidrodžiai „Eclipse“ ir vonia „Arquitect Custom“, kurios išorę galima dažyti pasirinkta spalva. Gyvenamųjų patalpų grindims pasirenkama vinilinė danga „Linkfloor Chevron Brown“, kurios šiltas rudas atspalvis ir eglutės raštas dera su tamsinto ąžuolo apdaila.

KONKURSO DALYVIS:
Antanas Lizdenis
architektas
antanas.aritmas@gmail.com

VIZIJA
L formos vienbutis gyvenamasis namas projektuojamas atsižvelgiant į sklypo reljefą, o cokolinė pastato dalis organiškai įsilieja į šlaitą. Architektūrinį charakterį kuria šiuolaikiškai interpretuotas dvišlaitis stogas ir dinamiškas pastato siluetas. Šviesių plytų mūras derinamas su tamsiai pilkais metaliniais profiliais ir grafito spalvos akcentais. Dideli vitriniai langai atveria panoraminius vaizdus ir užtikrina natūralios šviesos patekimą.

Partnerių produktai

AIRWAVE. Pastate numatomi „Midea“ išoriniai šilumos siurblių blokai, montuojami prie cokolio betoninės sienos. Svetainėje ir virtuvėje projektuojami paslėpti kanaliniai blokai, išlaikantys vientisą interjerą, o miegamuosiuose ir kituose kambariuose – sieniniai „Midea Breezeless E“ įrenginiai, užtikrinantys tylų veikimą ir švelnų oro paskirstymą.

AKZO NOBEL. Atnaujinamo pastato interjero spalvinė koncepcija grindžiama šiltais, subtiliais atspalviais, harmoningai derančiais su natūraliomis, ilgaamžėmis medžiagomis ir minimalistine skandinaviška estetika. Koridoriui ir kambariams pasirinktas šviesiai pilkšvas atspalvis FN.01.81, o miegamojo ir svetainės erdvėms – šiltas kreminis E7.03.76. Ši spalvų dermė suteikia atnaujinamoms erdvėms jaukumo, ramybės ir vizualinio vientisumo, subtiliai išryškindama natūralių medžiagų tekstūras. Sienoms atnaujinti pasirinkti pusiau matiniai dažai „Sadolin Professional Rezisto 25“, kuriais sukuriama tolygi, estetiška ir lengvai prižiūrima paviršių apdaila. Ypač atsparūs drėgmei, dažnam valymui ir pelėsiui, šie dažai padeda išsaugoti atnaujintų erdvių estetiką ir ilgaamžiškumą. Taip išlaikomas balansas tarp senojo pastato charakterio, šiuolaikinio komforto ir praktiškų apdailos sprendimų.

DOLETA. Projekte suprojektuoti DOLETA mediniai langai, kaustyti aliuminiu, išsiskiriantys nepriekaištinga estetika ir ilgaamžiškumu. Interjere vyrauja natūralaus ąžuolo spalva. Ji atskleidžia gyvą medienos tekstūrą, suteikia erdvėms solidumo bei šilumos ir kartu puikiai dera su apdailos elementais.

GEBERIT. Vonios kambaryje numatomi GEBERIT potinkiniai elementai „Duofix“ su tyliu ir vandenį taupančiu bakeliu „Sigma“. Pasirenkamas „AquaClean Alba“ WC puodas su apiplovimo funkcija ir bekontaktis vandens nuleidimo mygtukas „Sigma80“. Dušo zonoje montuojamas „CleanLine“ latakas su nerūdijančiojo plieno grotelėmis „CleanLine30“.

IMPEKA. Gyvenamosiose zonose, kurių plotas apie 245 kv. m, numatoma medinė parketo danga. Baldams pasirenkama „Alsapan Liberte Plus“ kolek-

cija (606) ir H grupės medžio dekoras H1181 ST37. Koridoriuose numatomos apie 78 kv. m dangos, drėgnose patalpose - apie 145 kv. m plytelių. Taip pat naudojami 38 mm stalviršiai (F205 ST9), „Velvet“ baldinės plokštės ir CORAL rankenos.

INFANTAS. Stogui ir sienoms numatoma apie 185 kv. m plieninės dangos bei lietaus nuvedimo sistema. Fasado skardinimo detalėms, pavėsinei ir parapetams pasirenkamas „Cor-Ten“ plienas, o stogui - ilgaamžė RHEINZINK titano cinko danga, naudojama stogams, fasadams ir lietaus nuvedimo sistemoms.

TVARKDARYS. 8 kv. m. pirtyje numatoma karščiui atspari krosnelė, ergonomiški mediniai suolai ir saugus apšvietimas. Baseino zonai, kurios plotas apie 131 kv. m, parenkamas visas baseino įrangos komplektas: vandens talpa, cirkuliaciniai siurbliai, filtrai ir cheminių preparatų dozavimo sistema.

WIENERBERGER. Fasadams numatoma apie 250 kv. m baltų klinkerio plytelių. Jos įgeria mažai vandens, yra atsparios šalčiui ir atmosferos poveikiui. Šviesi keraminė apdaila suteikia pastatui solidumo ir užtikrina ilgaamžį fasado sprendimą.

MB MOBILUS UŽUOLAIDŲ SALONAS. Projektui pasirenkamas „Dekoma“ audinys „ABI White-01“, pagamintas naudojant liną, kanapes ir perdirbtas monomedžiagas. Interjero poreikiams taip pat numatomas pilko atspalvio pusiau permatomas audinys „Hadley Grey“ (5351518-01), padedantis suderinti natūralios šviesos patekimą, privatumą ir interjero vientisumą.

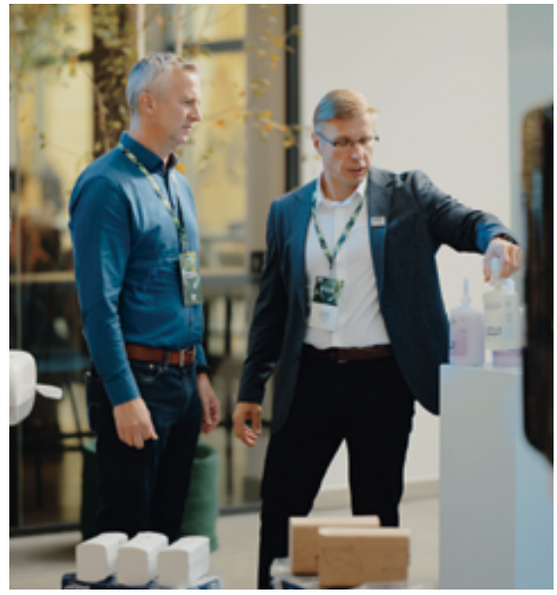
STRADIVARIJAI. Interjere numatomos paslėptų durų sistemos, integruojamos į sienų plokštumas ir išlaikančios minimalistinę estetiką. Ten, kur reikia ryškesnio akcento, pasirenkamos apvaduotos, medžio lukštu dengtos durys. Sprendiniai derinami prie bendros interjero koncepcijos.

INTERJERO SALA. Svetainėje ir poilsio zonose naudojamas medinis parketas. Virtuvės stalams ir stalviršiams naudojamos didelio formato plokštės XTONE. Vonios kambariuose dominuoja marmuro plytelės „Calacatta Bellini“ ir lieto akmens gaminiai „Krion“, o baseino zonoje - plytelės „Sabara kvarc“ ir „Astana Grey“. Koridoriuose ir miegamojo sienoms įrengti naudojamos lanksčios mineralinės plokštės „Undora“, o visų patalpų sandūras užbaigia profiliai „Butech“.

KAIP „TORK“ PADEDA VERSLAMS TAUPYTI MILIJONUS

Tvarumas versle jau seniai nebėra tik madingas žodis ar skambi deklaracija – tai išgyvenimo, efektyvumo ir konkurencinio pranašumo klausimas. Tuo buvo galima įsitikinti spalio 6 d. Kaune vykusioje išskirtinėje konferencijoje **Tork Sustainability Event 2026**. Pasaulinio lygio ekspertai dalijosi įžvalgomis, kaip globalius tvarumo tikslus paversti realiais, apčiuopiamais ir ekonomiškai naudingais sprendimais.

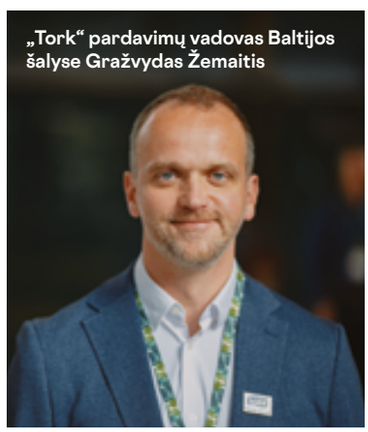

TVARUMAS BE „ŽALIOJO SMEGENŲ PLOVIMO“

Pasaulyje pirmaujantis profesionalios higienos prekių ženklas „Tork“, priklausantis tarptautinei Švedijos higienos ir sveikatos priežiūros kompanijai „Essity“, suorganizavo renginį, kurio metu dalyviai turėjo unikalią galimybę ne tik išgirsti ekspertų įžvalgas bei susipažinti su tvarios popieriaus gamybos principais Švedijoje, bet ir išbandyti interaktyvias tvarumo stoteles.

Pasak organizatorių, šios konferencijos pagrindinis tikslas – parodyti, kaip inovacijos ir atsakinga gamyba padeda ne tik saugoti aplinką, bet ir tiesiogiai didinti kasdienės įmonių veiklos efektyvumą bei kurti pridėtinę vertę verslo partneriams.

„Norime realiais faktais parodyti, kuo mūsų produktai yra tvarūs ir kaip jie padeda įmonėms. Būdami rinkos lyderiais pasaulyje, jaučiame pareigą kviesti savo vartotojus, platintojus bei valymo įmones diskusijai. Nors mūsų komandos nuolat bendrauja su klientais, visada atsiras tų, kurie apie naujausius sprendimus dar nėra girdėję.

„Tork“ pardavimų vadovas Baltijos šalyse Gražvydas Žemaitis

Pardavimų komada Lietuvoje: Domas Činikas ir Sergejus Korsunas

Sukviesti juos, pabūti su jais, pabendrauti ir pristatyti naujoves – tai didžiausias tokio renginio privalumas“, – įsitikinęs G. Žemaitis.

„Tork“ aptarnauja keturias pagrindines sritis – HORECA (viešbučiai, restoranai, kavinės), pramonės (nuo maisto iki laivų gamybos), komercinį (biurai, prekybos centrai) ir medicinos sektorius. Kiekvienas iš jų turi specifinių poreikių.

Tualetinis popierius ar rankų šluostės yra tie dalykai, apie kuriuos susimąstome rečiausiai, tačiau jų trūkumas akimirksniu tampa didžiausia problema. Konferencijos metu ekspertai pabrėžė, kad net ir tokiuose kasdieniuose produktuose slypi didžiulis tvarių pokyčių potencialas.

DUOMENŲ REVOLIUCIJA VALYMO SEKTORIUJE: „TORK VISION CLEANING“

Vienas didžiausių iššūkių, su kuriais šiandien susiduria prekybos centrai, oro uostai, ligoninės ir kiti dideli objektai, – personalo trūkumas ir neefektyvus darbo jėgos panaudojimas. Tyrimų duomenimis, valymo darbuotojai net iki 20 proc. savo darbo laiko praleidžia tikrindami, ar viešuosiuose tualetuose ir dozatoriuose netrūksta popieriaus ir muilo. Dažnai paaiškėja, kad tikrinta buvo be reikalo.

Šiai problemai spręsti konferencijoje pristatytas „Tork Vision Cleaning“ sprendimas – realiuoju laiku veikianti duomenų sistema. Dozatoriuose ir patalpose įrengti jutikliai matuoja lankytojų srautus ir stebi higienos priemonių likučius. Visi duomenys perduodami tiesiai į valymo personalo išmaniuosius įrenginius. Pasak ekspertų, ši sistema netgi padeda kovoti su vagystėmis – sistema iškart pastebi neįprastai greitą popieriaus ištuštėjimą ir gali perspėti personalą bei apsaugą.

POPIERIAUS GYVENIMO CIKLAS

Dar viena inovacija, atliepianti žiedinės ekonomikos reikalavimus, yra „Tork PaperCircle“ iniciatyva. Tai pirmoji pasaulyje popierinių rankšluosčių perdirbimo paslauga: panaudoti popieriniai rankšluosčiai yra surenkami atskirai, supresuojami ir grąžinami į „Essity“ gamyklas perdirbti – iš jų gaminami nauji higienos produktai.

Faktas, kad popierius gali būti perdirbamas net iki septynių kartų, daugeliui yra atradimas. Ši paslauga kol kas teikiama tik tam tikrose šalyse, tačiau „Tork“ atstovai neatmeta galimybės ateityje ją pasiūlyti ir Baltijos regionui.

KRYPTIS – ORIENTUOTIS Į PAŽANGIUOSIUS

Renginyje Kaune patirtimi dalijosi ne tik vietos specialistai, bet ir svečiai iš Šiaurės šalių. „Tork“ komercijos direktorė Suomijoje ir Baltijos šalyse

„Tork“ komercijos direktorė Suomijoje ir Baltijos šalyse Veera Rikkonen

Veera Rikkonen neslėpė džiaugsmo matydama tokį didelį verslo įsitraukimą. Pasak jos, tvarumo tendencijos Baltijos regione stiprėja, o verslas vis aktyviau ieško inovatyvių sprendimų.

„Nuostabu buvo pamatyti tiek daug klientų ir partnerių, aktyviai bendraujančių su mumis. Ypač džiugina, jog žmonės atvyko net iš Latvijos ir Estijos vien dėl to, kad prisijungtų prie mūsų Kaune. Šis renginys suteikia pridėtinės vertės mūsų partneriams, leidžia jiems užmegzti vertingų kontaktų su įvairių sričių profesionalais – tai neabejotina abipusė nauda ir sėkmė“, – įspūdžiais dalijosi V. Rikkonen.

TORK®
Think ahead.
www.torkglobal.com/lt/lt

TORK archyvo nuotr.

Naujas viešbučių

✷ BREBA Claus Brechenmacher & Reiner Baumann nuotr.; šaltinis v2com

era: erdvės verčiamos potyriais

Patyriminės kelionės - sparčiai populiarėjanti turizmo tendencija, keičianti ne tik naujų, bet ir jau esamų viešbučių architektūrą, interjero dizainą ir teikiamų paslaugų asortimentą. Beje, artėjantis didžiųjų metų švenčių laikotarpis, šiemet ypač dosnus laisvų dienų, - puiki proga patiems patirti, kokių pojūčių šios naujovės suteikia. Linkime prasmingo laiko, asmeninio patobulėjimo ir unikalių įspūdžių!

Neda Žvybienė

✷ **BREBA Claus Brechenmacher & Reiner Baumann** nuotr.; šaltinis **v2com**

Turizmo analizės bendrovės „Mabrian“ duomenimis, 50 proc. visų kelionių motyvų – trokštami potyriai. Viešbučiai tampa įvairių veiklų centru, tad architektai, užuot projektavę griežtai izoliuotas erdves, vis dažniau renkasi hibridinius modelius. Tradicinį erdvių zonavimą keičia multifunkcinės erdvės – pavyzdžiui, fojė, dieną buvusi bendradarbystės zona, vakare gali virsti renginių vieta, o konferencijų salė stumdomomis pertvaromis akimirksniu pritaikoma jogos užsiėmimams. Viešbučių projektuose sparčiai plėtojamas biofilinis dizainas, prioritetas teikiamas tvarioms, natūralioms ir vietinėms statybos bei apdailos medžiagoms. Keičiasi ir proporcijos – kambariai optimizuojami ir mikrozonuojami našiam darbui, o pagrindiniai architektūriniai akcentai perkeliami į bendrąsias erdves. Viešbučiuose integruojamos visiškai naujos specializuotos zonos, kaip akustiniai kabinetai tinklalaidėms, demonstracinės kulinarinės studijos ir skaitmeninio detokso erdvės, skirtos tik gyvam bendravimui. Besimainantiems klientų poreikiams tenkinti reikia vis naujų ir vis įvairesnių sprendimų. Pasižvalgykime, kokie jie gali būti.

Mandarin Oriental, Costa Navarino: tvari ultraprabanga

Architektūros studijų „Tombazis & Associates Architects“ ir „K-Studio“ sukurtas kompleksas „Mandarin Oriental, Costa Navarino“ Peloponeso pusiasalio pietvakariuose ant istorinės Navarino įlankos kranto, – pirmasis vieno prabangiausių pasaulyje viešbučių tinklo „Mandarin Oriental Hotel Group“ viešbutis Graikijoje. Jis pritaikytas svečiams, kurie ieško maksimalaus komforto, tačiau vertina tvarumą ir nori ilsėtis ten, kur prabanga nekenkia aplinkai, o pastatų architektūra alsuoja pagarba vietos istorijai ir gamtai.

Didelė dalis komplekso vilų su privačiais baseinais įterptos į kalvos šlaitą. Pastatų fasadai – vingiuotos akmeninės sienos. Inžinieriams projektuotojams tai buvo iššūkis, nes sienos turėjo atkartoti natūralią kalvos topografiją ir kartu atlaikyti didžiulį konstrukcijų svorį. Šios sienos imituoja autentiškus Mesenijos regiono avidžių aptvarus. Vienur jos organiškai iškyla virš žemės, suformuodamos kambarių erdves, kitur pasislepia kalno reljefe.

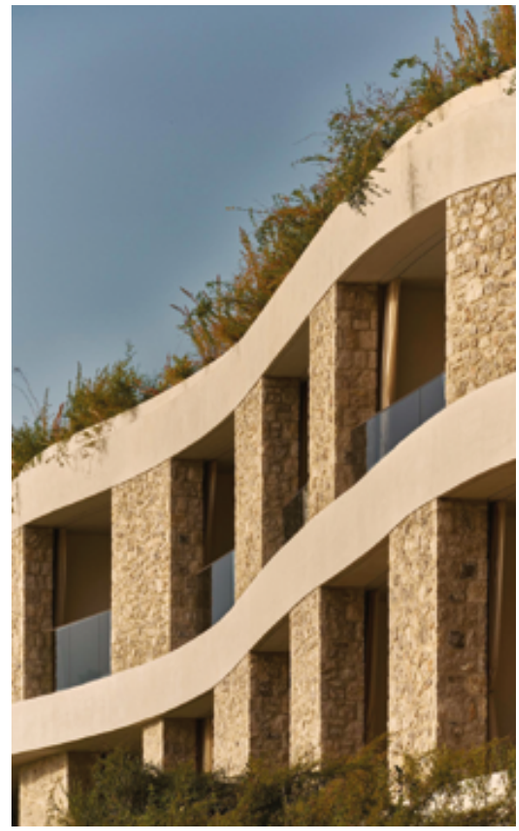

✷ **BREBA Claus Brechenmacher & Reiner Baumann** nuotr.; šaltinis **v2com**

Viešbučio pastatus dengia žalieji stogai, todėl iš tolo kompleksas atrodo kaip natūralus istorinio kraštovaizdžio tęsinys. Stogų konstrukcijos – inžineriniu požiūriu taip pat sudėtingas sprendinys: jos privalėjo būti nepaprastai stiprios, kad išlaikytų storą dirvožemio sluoksnį, drėkinimo sistemas ir didelius Vidužemio jūros regiono augalus, todėl joms naudotas specialiai sustiprintas gelžbetonis.

Integravus pastatus į žemę ir apdengus žaliaisiais stogais, vidaus erdvėse užtikrintas natūralus vėsinimas ir tokiu būdu gerokai sumažintas oro kondicionierių poreikis. Komplekse suprojektuotas natūralus kryžminis vėdinimas ir atviros erdvės, apsaugančios svečius nuo ekstremalaus klimato poveikio.

Projekte grubios vietos medžiagos derinamos su moderniais sprendiniais: vietos akmuo ir teracas – su cinkuoto plieno pergolėmis, anoduoto aliuminio ir stiklo sistemomis, panaikinančiomis ribą tarp svečių kambarių ir lauko.

Statybų metu teritorijoje išsaugoti ir persodinti tūkstančiai vietos alyvmedžių, papildomai pasodinta šimtai tūkstančių Vidužemio jūros regiono krūmų, užtikrinant visišką ekologinį tęstinumą ir vietos floros dominavimą.

Šis kompleksas – tikras rojus golfo žaidėjams. Teritorijoje ir greta jos įrengti keturi išskirtiniai 18 duobučių golfo aikštynai. Viešbučio savininkai paplūdimo klubą pavertė aktyvios veiklos zona – čia galima plaukioti kanojomis, buriuoti ir nardyti. Veikia teniso ir padelio kortai.

Viešbučio SPA centras įvertintas penkiomis prestižinėmis „Forbes“ žvaigždutėmis ir pripažintas geriausiuoju kurortu SPA Europoje ir Graikijoje. Be kita ko, šiame SPA centre įrengtas unikalus 25 metrų vidaus ir lauko baseinas, iš kurio atsiveria užburiantys įlankos vaizdai, siūloma sveikatinimo procedūrų, įkvėptų holistinių graikų tradicijų. Giedromis naktimis viešbutyje rengiamos žvaigždžių stebėjimo per teleskopus sesijos.

AUI: naujas požiūris į svetingumą kalnuose

Šiemet Meranso (*Maranza*) kalnų kurorte Pietų Tirolyje (Italija) pagal architekto Gottfriedo Gruberio ir „LAINS Architects“ projektą iš pagrindų atnaujintas ilgametes tradicijas puoselėjantis viešbutis „Lärchenhof“. Jo savininkai Katharina ir Gertas Oberhoferiai troško permainų, todėl ne tik atnaujino viešbutį, persvarstę ir pačią svetingumo sampratą, bet ir pakeitė jo pavadinimą į „Smart Hotel AUI“. Pietų Tirolio tarme „aukštyn“ reiškiantis *aui*, šeimininkų teigimu, atspindi stiprų ryšį su vietove ir autentišką, laisvą bei nuoširdų vietos gyventojų gyvenimo būdą.

Naujojo AUI svetingumo koncepcija grindžiama idėja, kad pati architektūra yra šeimininkė: erdvės, medžiagos ir detalės padeda svečiams orientuotis, sujungia skirtingas funkcijas ir užtikrina intuityvius potyrius, veda per pastatą ir sukuria privatumo bei socialinių ryšių pusiausvyrą. Svečiai nukreipiami, tačiau neįspraudžiami į iš anksto nustatytas rutinos taisykles. AUI – inovatyvus viešbutis, jo veikla grindžiama automatizuotais savitarnos procesais pradedant jau nuo skaitmeninio svečių įsiregistravimo, todėl personalas gali daugiau dėmesio skirti šiltam bendravimui su svečiais. Šiems savo ruožtu suteikiama laisvė spręsti, kaip jie nori leisti savo viešnagę – kartu su kitais ar atskirai, aktyviai ar savo tempu, naudodamiesi skaitmeniniais ir savarankiškais sprendimais arba bendraudami asmeniškai.

Jauna Pietų Tirolio studija „LAINS Architects“, kuriai buvo patikėtas viso viešbučio interjero dizainas, į architektūrinio projekto kūrimą įtraukė architektą Gottfriedą Gruberį. Projektas apėmė esminę viešbučio pertvarką, įskaitant bendro naudojimo zonas, dalį SPA centro ir daugumą iš 26 kambarių. Buvo išsaugotos originalios laikančiosios konstrukcijos, o visa kita buvo permąstyta siekiant sukurti naują svetingumo modelį.

Architektas Gottfriedas Gruberis suprojektavo naują pastato apvalkalą iš grubiai obliuotos eglės medienos ir kartu su „LAINS Architects“ parinko jam tamsiai žalią spalvą, paslepiančią viešbutį miško ir kalnų peizaže. Anksčiau pastatas buvo vizualiai fragmentuotas, su išsikišusiais balkonais. Architektas visus balkonus sujungė į vientisą fasadą ir sukūrė švarų, modernų bei monumentalų Alpių architektūros įvaizdį. Apatinėje pastato dalyje integruoti didžiuliai vitrininiai langai ir šildomas bekraštis baseinas, sukuriantys vientisą vizualinį vidaus erdvių ir lauko terasos bei slėnio ryšį. Statinio erdvėmis siekta suderinti svečių privatumą ir bendruomeniškumą. Pirmajame aukšte įrengta bendra

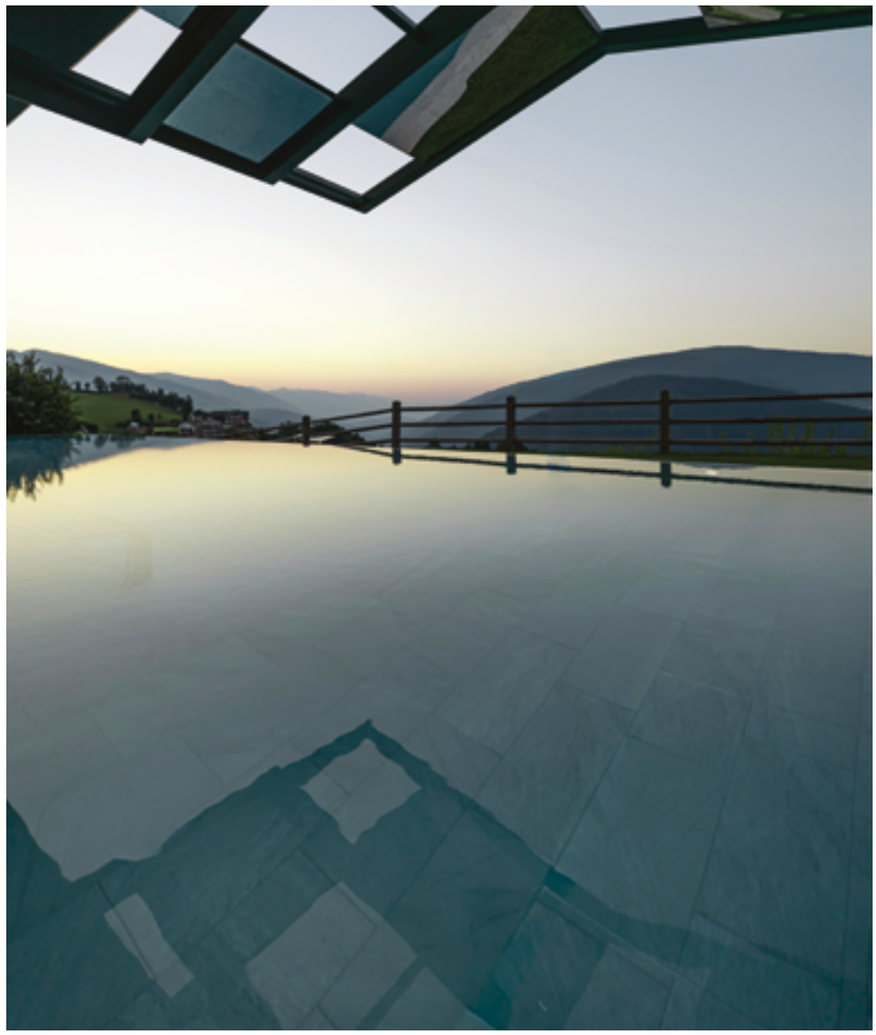
✷ **Gottfried_Gruber_©Manuel Kottersteger** („LAINS Architects“ archyvo) nuotr.

erdvė su didele virtuve-svetaine, kviečiančia svečius bendrauti, o viršutiniai aukštai su stikliniais balkonais, iš kurių atsiveria slėnio vaizdai, užtikrina visišką ramybę ir izoliaciją.

Interjere pagrindinį vaidmenį atlieka aplinkinių miškų maumedis: tekstilė ir baldų apmušalai atspindi jo spalvų pokyčius skirtingais metų laikais - nuo žalios iki varinės. Projekto ašis - pirmasis aukštas: tai ne įprasta fojė, o atvira, bendra ir įvairialypė gyvenamoji erdvė. Pirmasis elementas, kurį svečiai pamato įžengę į viešbutį, - ilgas bumerango formos stalas, jungiantis savarankišką registraciją, bendruomenės stalą ir pusryčių bufetą. Aplink šį centrinį tašką išdėstytos įvairios funkcinės zonos, kaip, pavyzdžiui, savitarnos parduotuvė. Medžiagos taip pat atlieka orientacinių ženklų vaidmenį.

Atokus viešbutis orientuotas į dirbančiuosius nuotoliu ir mėgstančius aktyviai leisti laiką gamtoje. Po darbo dienos įspūdingame kalnų fone svečiai gali kopti į viršukalnes, minti dviračius, sklandyti parasparniais. Žiemą taip pat nemažai veiklos - slidinėti, čiuožti snieglentėmis, švilpti nuo kalnų rogėmis ir leistis į žygius su sniegbridžiais.

✷ **Gottfried_Gruber_©Manuel Kottersteger** („LAINS Architects" archyvo) nuotr.

Lost Villa Huanglong Island Lighthouse: *atgaiva megapolio gyventojams*

Norint iš Kinijos didmiesčio Šanchajaus pasiekti WJ STUDIO architektų suprojektuotą viešbutį „Lost Villa Huanglong Island Lighthouse“ Džoušano salyno Huanglongo saloje, kelionė sausumos keliais ir keltu trunka apie 3–4 valandas, tačiau potyriai viešbutyje to verti. Geografinė izoliacija architektams pasufleravo čia sukurti ramybės ir atsiribojimo nuo kasdienybės aplinką. Projektas grįstas trimis laiko dimensijomis. Vietos dvasią ir architektūrinius sprendinius lėmė gamtinis – salos kraštovaizdžio – laikas ir unikalus reljefas. Salos gyventojų žvejybos bei ūkininkavimo kultūra ir unikalios gyvenvietės atspindi istorinį laiką. O žmogiškuoju laiku architektai vadina lankytojų potyrius. Kūrėjai siekė, kad laikas viešbutyje būtų toks pat lėtas kaip ir turistų kelionė per vandenį į salą, kad svečiai mėgautųsi kiekviena akimirka tyrinėdami pakrantės peizažus ir aktyviai ilsėdamiesi.

✷ **Tian Fangfang** nuotr.; šaltinis **v2com**

Aplink viešbutį vingiuoja įspūdingi kalnų keliai, o viešbučio teritorijos reljefo aukščių skirtumas vietomis siekia net 30 metrų. Užuot mėginusi lyginti kalno šlaitus ar kurti masyvias betonines platformas, WJ STUDIO komanda suprojektavo mažesnių tūrių pastatus ir pastatė kiekvieną tiesiai ant uolų. Nedidukai viešbučio pastatai primena vietos gyventojų namus ir atkartoja kaimelio nuotaiką. Praeitis nėra paslepiama po pastatų plieno ir betono konstrukcijomis – fasadų apdaila ir plastika atkartoja salos uolų bei senųjų akmeninių mūrų motyvus. Šiuolaikinės architektūros formas sušvelnina natūralios šviesos kuriamų šešėlių žaismas ant įdubusių ir išsikišusių plytų, betono faktūrų.

Kompleksas padalytas į dvi pagrindines zonas. A bloke įrengta įspūdinga uolų salė su stoglangiais. Šios erdvės viduje atsidūrė vėjo ir vandens nugludintos uolos, ant kurių grubios tekstūros be paliovos žaidžia iš viršaus krintanti šviesa, užburdama magišku mirgėjimu. Salėje rengiamos meno parodos, bendruomenės susitikimai. Erdvė veikia kaip poilsio nuo išmaniųjų ekranų zona – bendru sutarimu čia nenaudojami jokie išmanieji įrenginiai.

Bloką B sudaro trys atskiri pastatai, kuriuose įrengti svečių kambariai su terasomis individualiam poilsiui, knygų skaitymui, kūrybai, meditacijai. Nuo išorinio triukšmo izoliuotos privačios svečių erdvės suprojektuotos taip, kad žmonės matytų saulėtekius ir Rytų Kinijos jūrą, nes toks ir yra sumanymas – suteikti galimybę stebėti natūralų gamtos ciklą: saulėtekius ir saulėlydžius, Ramiojo vandenyno potvynius ir atoslūgius.

Architektai žmonių judėjimą po teritoriją suplanavo kaip potyrių kelionę. Pėsčiųjų maršrutas prasideda nuo pietinio salos uosto ir vingiuoja autentiškais kaimo takeliais, kyla laiptais švyturio link ir galiausiai pasiekia viešbutį. Tokiu sprendimu, pasak architektų, sukurta erdvinių kontrastų seka – nuo uždarų, paslėptų kaimo vietų iki atviros jūros panoramos.

„Lost Villa Huanglong Island Lighthouse Hotel“ projektas – proga apmąstyti kaimo vietovių atgaivinimą. Tikimasi, kad atidarius naująjį viešbutį saloje padaugės gyventojų, jie galės plėtoti konkrečiai šiai salai būdingą ekologinį turizmą.

✷ **Tian Fangfang** nuotr.; šaltinis **v2com**

✷ **BREBA Claus Brechenmacher & Reiner Baumann** nuotr.; šaltinis **v2com**

Dexamenes Seaside Hotel: brutalizmas ir romantika ant jūros kranto

Brolių Dimitrio ir Konstantino Karampatakio Atėnuose įkurta architektų studija „K-Studio“, pelniusi ne vieną apdovanojimą už tvarų pramoninio paveldo pritaikymą prabangiam poilsiui, suprojektavo unikalaus dizaino viešbutį „Dexamenes Seaside Hotel“ Kurutos (*Kourouta*) paplūdimyje vakarinėje Peloponeso pusiasalio (Graikija) pakrantėje.

Viešbutis įrengtas apleistoje vyno darykloje ir spirito varykloje, pastatytose 1920 m. per vadinamąją Razinų krizę, kai neparduotą vynuogių derlių reikėjo skubiai perdirbti į vyną ir spiritą. Vynas iš talpyklų buvo vamzdžiais pumpuojamas tiesiai į prekybinius laivus. Praėjus beveik šimtmečiui, „K-Studio“ komanda, užuot pasiūliusi nugriauti sukiužusį kompleksą, nusprendė išsaugoti autentišką pramoninę architektūrą ir brutalią pastatų estetiką.

Vienas netikėčiausių architektūrinių sprendinių – du ilgi betoniniai blokai, kuriuose anksčiau buvo vyno talpyklos, paverstos minimalistinio brutalizmo stiliaus kambariais. Kiekviename kambaryje išsaugotos originalios betono sienos ir papildytos elegantiškomis juodo plieno, stiklo bei tamsios medienos detalėmis. Tarp dviejų betoninių pastatų blokų esanti erdvė, dar palyginti neseniai buvusi pramoninio metalo laužynu, paversta vidiniu kiemu su sodu. Kiemo centre įrengtas seklus vandens telkinys, kuriame išdidžiai stovi išsaugotos didžiulės metalinės vyno siloso statinės. Vandens paviršiuje išdėliotos storos betono plokštės tarsi akmenėliai rodo svečiams kelią į šias statines, kuriose nors ir visą dieną galima stebėti, kaip šviesa ir garsas žaidžia ant jų įgaubtų sienų. Sodo pakraščiuose veši vietos vynuogių ir serbentų veislės, kurios ilgainiui prisidės prie viešbučio mikroklimato ir produktyvumo.

Beveik visos rekonstrukcijos metu išardytos medžiagos bei konstrukcijos panaudotos iš naujo. Minėtajam betoniniam takeliui panaudotos išpjautos betoninių sienų dalys, o senos stogo drėkinimo sistemos detalės tapo takelių atbrailomis.

„Dexamenes Seaside Hotel“ svečiams suteikiama daugiau pramogų nei vien tįsoti paplūdimyje ir maudytis Jonijos jūroje – čia galima jodinėti žirgais pušynuose, skrosti bangas jėgos aitvarais, lankyti garso terapijos užsiėmimus ir išmėginti sensorinę izoliaciją. Išlaikytos netgi vyndarystės tradicijos – senosiose pramoninėse talpyklose rengiamos vyno degustacijos, per kurias galima rinktis iš vyną 150 rūšių.

✷ **BREBA Claus Brechenmacher & Reiner Baumann** nuotr.; šaltinis **v2com**

Judit Casas nuotr.; šaltinis v2com

Masia Can Farres: į agrarinę praeitį

Garsiajame Montserato gamtos parke netoli Barselonos, El Bruko vietovėje, Katalonijos sostinės architektūros studija „scob“ restauruotą XV a. katalonų sodybą, kurioje kadaise buvo alyvuogių ūkis, perprojektavo į kaimo turizmo viešbutį „Masia Can Farres“. Architektai sugebėjo autentišką senovinio katalonų namo bei jo aplinkos dvasią suderinti su minimalistiniu dizainu ir tuo pat metu užtikrinti šiuolaikinį komfortą. Nauji elementai (terasos, atraminės sienutės, takai) atrodo ne kaip modernūs priestatai, o kaip natūralus kalno šlaito tęsinys. Apdailai architektai naudojo keramiką iš vietos dirbtuvių ir Montserato kalnų uolienas, todėl naujosios konstrukcijos puikiai dera su aplinkos spalvomis ir tekstūromis.

Be abejo, paisyta ir ekologinių reikalavimų. Lauko dangoms ir aplinkai aplink baseiną nenaudotas betonas, kad lietaus vanduo laisvai sugertų į žemę. Visiškai atsisakyta naktinio fasadų ir medžių viršūnių apšvietimo iš apačios. Naktimis į žemę nukreipta švelnia šviesa apšviečiami tik keli takeliai, kad nebūtų trikdomas vietos paukščių ir naktinių gyvūnų gyvenimo ciklas. Užuot pasiūlę iškirsti šlaite betoninę platformą, būdingą masinės statybos baseinams, architektai pritaikė baseiną prie natūralių reljefo kontūrų. Lauko pavėsinių karkasai tapo atrama vijokliniams augalams, kurie ilgainiui suformuos žalią lauko terasą, saugančią svečius nuo kaitrios saulės. Viešbutyje yra tik 12 kambarių, todėl svečiams garantuojamas ypač didelis privatumas ir ramybė. Už viešbučio projektą architektūros studija „scob“ pelnė prestižinį „2025 Architizer A + Popular Choice“ apdovanojimą.

Viešbutis savo svečiams siūlo pažintines ekskursijas bei Katalonijos regiono vyno degustacijas ir netgi patiems spausti alyvuogių aliejų. Taip pat rengiamos įvadinės sportinio laipiojimo uolomis pamokos, pritaikytos ir neturintiesiems šios srities patirties, siūlomi naktiniai žygiai, vietos gyvūnijos edukacijos, žvaigždžių stebėjimo vakarai. Viešbutyje yra ir ramybės oazė, kurioje rengiamos dvasinės praktikos. Periodiškai kviečiama į vietos keramikos, tapybos ir akvarelės dirbtuves, floristikos užsiėmimus.

✷ **Judit Casas** nuotr.; šaltinis **v2com**

RECEPCIÓ

Hořec: tegyvuoja slidinėjimo tradicijos!

Viename populiariausių Šiaurės Čekijos kalnų kurortų – išskirtinio žavesio Mala Upos kaimelyje Hradec Kralovės krašte palei Krkonošės kalnyną netoli aukščiausios šalies Snežkos viršukalnės – turistus traukia po septynerius metus trukusios rekonstrukcijos duris kaip daugiafunkcis bendruomenės centras atvėręs 1928 m. statytas viešbutis „Hořec“.

Sujungusi senojo kalnų pastato architektūrą su moderniais betono ir neapdorotos maumedžio medienos elementais, Alešo Lapkos ir Petro Kolaro vadovaujama architektūros studijos ADR komanda sukūrė daugiafunkcį kompleksą: čia yra kavinė, parduotuvė, kino salė, parodų erdvės ir stilingi apartamentai. Pastatas stovi pačiame slidinėjimo kurorto centre, vos 50 metrų nuo trasų. Jo pirmajame aukšte veikia profesionalios slidinėjimo (vasarą – elektrinių dviračių) įrangos nuomos ir serviso punktas. Taigi, įšokti į trasą slidininkai gali tiesiog nuo „Hořec“ slenksčio.

BoysPlayNice ir **Herberto Slaviko** nuotr.; šaltinis **LINKA**

Pritaikant istorinę pastatų struktūrą prie šiuolaikinių standartų visada kyla nemažai techninių iššūkių. Netrūko jų ir renovuojant senąjį viešbutį Mala Upoje. Reikėjo suprojektuoti naują stogą, visiškai pakeisti fasadą, langus ir duris, iš pagrindų perplanuoti vidaus erdves, nes ankstesnės mažos uždaros patalpos neatitiko šiuolaikinių funkcinių ir erdvinių reikalavimų. Pradėjus renovacijos darbus paaiškėjo, kad fasado apdaila ir antrojo bei trečiojo aukštų apmušalai slepia rąstines konstrukcijas. Tokio dydžio medinis statinys Krkonošo regione yra itin retas, todėl buvo nuspręsta konstrukcijas išsaugoti ir eksponuoti kaip išskirtinį elementą. Originalių rąstinių konstrukcijų meistriškumas pabrėžiamas ir parodų salėse, įrengtose antrajame ir trečiajame aukštuose. Viršutiniuose aukštuose esančiuose apartamentuose atvertos istorinės medinės stogo

BoysPlayNice ir **Herberto Slaviko** nuotr.; šaltinis **LINKA**

santvaros, o štai į originalias žemiausių aukštų plytų sienas teko įterpti naujų betono dalių. Architektų teigimu, tokiu būdu iš esmės išsaugotas ir prasmingai papildytas autentiškas pastato tūris.

Maumedžio rąstų fasadas atspindi vietos tradicijas ir pabrėžia ryšį su aplinkiniu kraštovaizdžiu. Laikui bėgant mediena natūraliai patamsės ir pastatas visiškai įsilies į kalnų panoramą, kaip kadaise įsiliejo viešbutis „Hořec“. Pastatas stovi nuožulniame sklype, todėl buvo svarbu ir betoninėmis užtvaromis apsaugoti įėjimus nuo slenkančio sniego.

Žiemą čia slidininkų rojus, o atvykusiesiems vasarą siūlomi žygiai pėsčiomis į aukščiausią Čekijos viršukalnę – 1603 metrų Sniežką, netoliese veikia bobslėjaus trasa, lynų parkas ir teniso aikštynai, aplink kaimelį įrengiami specialūs pasakų takai vaikams.

TINKAVIMO
DARBAI

Mes žinome, kaip atgaivinti pastatus!

Tinkavimas – tai menas, suteikiantis sienoms ne tik apsaugą, bet ir charakterį.
Esame patyrusi komanda, mūsų specializacija – tinkavimo, fasadų, apdailos bei stogų dengimo darbai. Kiekvieną projektą įgyvendiname atsakingai, pasitelkę modernias technologijas, kad užtikrintume ilgalaikį rezultatą. Visus darbus atliekame nepriekaištingai, greitai ir protinga kaina, naudodami modernius įrankius bei sertifikuotas kokybiškas medžiagas.

Lentvario g.14, Vilnius / +370 646 03809 / info@tinko-imperija.lt / tinko-imperija.lt

Architektūriniai metalo sprendimai – nuo idėjos iki įgyvendinimo!

* Corten fasadai
* Metalo lubos
* Dekoratyviniai elementai
* Nestandartiniai gaminiai

www.ison.lt

Nuo skelbimo iki sandorio: ką verta sužinoti apie turtą dar nepasirašius sutarties

Sklypas su vaizdu į mišką, šviesus butas naujame kvartale ar jaukus namas priemiestyje – dažnu atveju sprendimą pirkti paskatina pirmasis įspūdis. Tačiau ar įsigytu turtu galėsite naudotis, kaip svajojote, lemia dokumentai. Būtent dėl to mes sukūrėme CANIBUILD – platformą, kuri padeda pirkėjui laiku suprasti, ką jis iš tikrųjų ketina įsigyti.

Simona Oliškevičiūtė-Cicėnienė, advokatė, ESTEEM vadovaujanti partnerė

Andrius Kazlauskas, ESTEEM partneris

KAS ESAME MES?

Mes - advokatų kontora ESTEEM, besispecializuojanti nekilnojamojo turto (NT), statybos, energetikos ir infrastruktūros teisės srityje ir padedanti visais projekto etapais - nuo turto įsigijimo ir teisinio patikrinimo iki teritorijų planavimo, statybos, eksploatavimo ar pardavimo. ESTEEM komanda išsiskiria specializuotomis teisinėmis žiniomis, projektų valdymo patirtimi ir nuoširdžiu dėmesiu klientui. Derindama teisę, vadybą ir technologijas, ji siekia pateikti klientams aiškius, praktiškai įgyvendinamus sprendimus ir padėti laiku pasiekti savo tikslus. CANIBUILD patikrinimus atlieka ESTEEM teisininkai. Mūsų tikslas - užuot pateikus krūvą išrašų, paaiškinti klientui, ką šie dokumentai reiškia jam ir jo sumanymams.

IŠ KUR KILO IDĖJA

Aiškindamiesi NT klausimus, matėme nuolat besikartojantį scenarijų - klientas nusiperka turtą, o po kurio laiko paaiškėja, kad, pavyzdžiui,

- planuotas priestatas negalimas;
- kelias į sklypą eina per svetimą žemę neturint tam jokio teisinio pagrindo;
- buto planas neatitinka pateikiamo dokumentuose.

Panašiais atvejais gerokai sunkiau pasiekti norimą rezultatą, kai sandoris jau sudarytas - pinigai pervesti, pardavėjas nebesuinteresuotas stengtis, o gal nieko ir nežino apie tas problemas.

Šiuolaikinės NT rinkos paradoksas - duomenų yra pakankamai, tačiau jie išbarstyti po skirtingas sistemas: nuosavybės ir apribojimų įrašai vienur, teritorijų planavimo dokumentai kitur, statybos dokumentai trečiur. Paprastam pirkėjui juos surinkti, susieti tarpusavyje ir palyginti su tuo, ką mato apžiūrėdamas objektą, beveik neįmanoma. Daug lengviau kliautis informacija, rasta internete. Ten kaimyninio sklypo patirtis pateikiama kaip universali tiesa, nors objektai gali būti gretimi, o sąlygos - visiškai kitos. Nepamirškime ir psichologijos - patikusio būsto nesinori paleisti, ypač jei vienas jau buvo pačiuptas iš panosės. Tada labai įtikinamai skamba pardavėjo pažadas, kad „smulkmenas sutvarkysime vėliau“.

KUR DAŽNIAUSIAI TYKO NETIKĖTUMAI

Perkant butą, svarbu išsiaiškinti, kas bus pastatyta šalia po kelerių metų. Ar pakeistas buto planas yra įteisintas? Kokiu pagrindu naudojamasi vieta automobilių stovėjimo aikštelėje, sandėliuku, kiemu ar terasa? Tai gali būti nuosavybė, susitarimas ar tiesiog nusistovėjusi elgesio norma.

Jei ketinama įsigyti namą, svarbu įsitikinti, kad realiai stovintys statiniai, priestatai ir terasos atitinka tai, kas užfiksuota dokumentuose. Ne kiekvienas neatitikimas yra savavališka statyba, tačiau priežastį reikia žinoti iš anksto. Kitaip ankstesnių savininkų padarytus pažeidimus gali tekti šalinti pačiam.

Jei sudomino sklypas, pirmiausia reikėtų patikrinti, ar čia galima statyti suplanuotą namą ir kokio dydžio jis galėtų būti. Apsaugos zonos, servitutai ar atstumų reikalavimai gali gerokai sumažinti statybai tinkamą plotą. Ar bus suteikta teisė važiuoti esamu keliu? Kokiomis sąlygomis bus galima prisijungti prie inžinerinių tinklų?

KAIP TAI VEIKIA

ESTEEM siekia, kad tiesos paieškos būtų paprastos. CANIBUILD platformoje klientui pakanka pasirinkti analizės tipą, pateikti dominančio turto adresą ar pardavimo skelbimo nuorodą ir trumpai aprašyti, ką ketinama su tuo turtu daryti. Jei turima dokumentų, juos galima įdėti iš karto.

Klientui nereikia spręsti, kas svarbu, o kas ne, – tai ESTEEM komandos darbas. Jei trūksta informacijos, susisiekiame ir ją patiksliname.

Ataskaitas stengiamės pateikti per tris darbo dienas – ne sausą duomenų sąrašą, o išvadas:

- kokios rizikos nustatytos ir kaip jos veiktų kliento planus;
- ką būtina sutvarkyti iki sandorio;
- ką reikia įrašyti į sutartį;
- ką svarbu dar patikrinti.

Jei aptinkame kliūtį, vertiname, ar ją galima pašalinti ir kokių žingsnių tam prireiks. Kai galutiniam atsakymui reikia institucijos pozicijos ar techninio tyrimo, tai aiškiai įvardijame.

KODĖL NE AUTOMATIKA

Automatinė suvestinė įspės, kad sklypui taikomas apribojimas. Tačiau ji nepasakys, ar jis apima visą sklypą, ar tik jo kampą, ar trukdo būtent planuojamam pastatui, ar yra išimčių.

ESTEEM tą pačią vietą vertina skirtingai – priklausomai nuo klientų poreikių ir planų. Tai, kas tinka norinčiam ramiai gyventi esamame name, gali netikti planuojančiam rekonstrukciją, padalijimą ar verslą. Todėl pirmiausia klausiame ne „ką perkate?“, o „ką ketinate daryti įsigiję?“.

KOKIA IŠ TO NAUDA PIRKĖJUI?

Žinodamas situaciją iš anksto, pirkėjas gali rinktis: drąsiai tęsti, derėtis dėl kainos, reikalauti, kad trūkumus pašalintų pardavėjas arba atsisakyti pirkinio. O jei kliūčių nėra, sprendimą jis priima ramiai, be spėlionių.

ATVEJIS, KURIS KAINAVO

Vienas iš ESTEEM klientų svarstė pirkti sklypą, prie kurio pagal detalųjį planą turėjo vesti kelias per kelis kaimynų sklypus. Dokumentuose viskas atrodė tvarkinga. Tačiau patikrinę atskleidėme, kad servitutai taip ir nebuvo nustatyti, taigi teisės važiuoti per svetimą žemę klientas nebūtų turėjęs.

Kaimynai sutikimo priimtinomis sąlygomis nedavė. Bylinėtis klientas nenorėjo, todėl liko viena išeitis – mokėti nemenkas kompensacijas, ir sklypo kaina tapo gerokai didesnė, nei buvo tikėtasi. Sužinojus tai iki sandorio, būtų buvę erdvės derėtis ir apsispręsti.

KUR LINK JUDAME

Tikimės, kad teisinė turto patikra taps tokia pat savaime suprantama pirkimo dalimi kaip turto vertinimas ar pokalbis su banku. Šie žingsniai vienas kito nepakeičia: vertintojas atsako, kiek turtas vertas, techninė apžiūra – kokios jis būklės, o teisinis patikrinimas – kokios teisės ir pareigos su šiuo turtu perimamos.

Technologijos duomenis surenka vis greičiau, tačiau paaiškinti jų reikšmę konkrečiam žmogui ir toliau galės tik specialistas. CANIBUILD kuriame, kad toks paaiškinimas būtų pasiekiamas kiekvienam pirkėjui.

CAN I BUILD
powered by esteem

www.canibuild.lt
info@canibuild.lt

Norberto Tukaj (ESTEEM archyvo) nuotr.

Atgimęs Sendvario dvaras: ir verslui, ir pramogoms

✷ **Luko Juso** (Sendvario dvaro archyvo) nuotr.

OBJEKTAS: Sendvario dvaras, Mokyklos g. 33, Klaipėda

PLĖTOTOJAS: UAB „Augama“

GENERALINIS RANGOVAS: UAB „Marino projektai“; UAB „Construction Line“

ARCHITEKTAI: „UP architektai“ – Snieguolė Stripinienė, Kristina Milvidaitė-Striškienė, Jūratė Usanova, Gintautas Datkūnas

INTERJERO ARCHITEKTĖS: UAB „DOPRO architektai“ – Dovilė Kraujutė, Paulina Povilaitienė, Evelina Prokopovič

Klaipėdoje šį rudenį duris atvėręs atgaivintas Sendvario dvaras jo projekto kūrėjų vizijoje – ne tik sėkmingai veikiantis verslo kompleksas, bet ir gyvybingas uostamiesčio traukos centras. Čia planuojami kultūriniai renginiai, parodos, edukacijos ir įvairios bendruomeninės iniciatyvos, kurios stiprintų Sendvario dvaro ryšį su miestu.

Sendvario istorija prasidėjo 1376 m., kai ši vietovė tapo žinoma kaip *Viehhof* – Galvijų kiemas, aprūpinantis Memelburgo pilį maistu. Ilgainiui pilies ūkis išaugo į dvarą – *Althof*, o 1757 m. čia jau stovėjo rūmai, ūkiniai pastatai, vešėjo puoselėjamas parkas. 1807 m. Sendvaryje lankėsi Klaipėdoje viešėjusi Prūsijos karališkoji šeima, o 1817 m. jam buvo suteiktas bajoriškojo dvaro rangas. 1915 m., per Pirmąjį pasaulinį karą, rūmai ir dalis pastatų sudegė. Praėjus daugiau kaip šimtmečiui, istorinė vieta atgimė ir vėl tapo gyvybinga Klaipėdos miesto dalimi.

„Mums buvo svarbu atstatyti dvarą kaip dvarą, o ne paversti jį dar vienu prekybos centru ar sandėliu. Norėjome sugrąžinti šiai vietai jos orumą, prisiliesti prie istorijos ir išsaugoti ją ateities kartoms. Kiekvienas atkurtas fragmentas, kiekviena išsaugota detalė priminė, kad šioje vietoje nesame pirmieji ir nebūsime paskutiniai. Šiandien, žvelgdami į atkurtą Sendvario dvarą, džiaugiamės, kad tai, kuo tikėjome, virto realybe. Po daugelio metų ši vieta vėl gyva – čia renkasi žmonės, verda gyvenimas ir kuriamos naujos istorijos“, – pasakoja Sendvario dvaro šeimininkai Jūratė ir Laisvydas Kazbaraičiai, projektą plėtojančios nekilnojamojo turto (NT) plėtros ir valdymo įmonės „Augama“ įkūrėjai ir vadovai.

UAB „Augama“ visą NT plėtros ciklą apimanti veikla – nuo sklypų įsigijimo, koncepcijos kūrimo ir įgyvendinimo iki nuomos strategijos formavimo bei ilgalaikio turto valdymo – sutelkta Vakarų Lietuvoje. Bendrovė investuoja į potencialo turinčias, tačiau primirštas miesto vietas, siekdami suteikti joms naują gyvenimą ir kurti vertę tiek verslui, tiek miestui.

„2021-2026 m. įgyvendinto projekto metu atkurti istoriniai pastatai ir išplėtota visa teritorija. Į projektą investuota 20 mln. eurų, sukurta 10 tūkst. kv. m ploto verslui. Šiandien čia veikia daugiau kaip 70 verslų – restoranų, kavinių, klinikų, grožio ir sveikatingumo paslaugų teikėjų salonų, parduotuvių, vaikų ugdymo erdvių ir Lietuvos bei tarptautinių kompanijų biurų“, – pasakoja Sendvario dvaro plėtros vadovas Karolis Jaseliūnas.

Didžiausias iššūkis, plėtros vadovo teigimu, buvo suderinti istorinio autentiškumo išsaugojimą su šiuolaikiniais poreikiais. Pirmuoju etapu kruopščiai atkurti dvaro rūmai ir ūkinis pastatas, o viso komplekso užstatymo koncepcija formuota remiantis archeologų ir istorikų tyrimais bei istorinio užstatymo principais. Visais etapais nuosekliai siekta, kad naujoji architektūra darniai papildytų istorinę dvaro aplinką.

Projekte daug dėmesio skirta energiniam efektyvumui ir patogiai kasdienei aplinkai. Įdiegtos modernios inžinerinės, tarp jų geoterminio šildymo, vėsinimo ir vėdinimo sistemos. Sutvarkytos viešosios erdvės, sukurta poilsio ir susitikimų vietų. Skirtingų paslaugų koncentracija vienoje teritorijoje - patogu ir čia dirbantiems, ir besilankantiems.

Svarbiausia - pagarba paveldui ir kvartalo dermė

„Vienas pagrindinių mūsų, kaip architektų komandos, tikslų šiame projekte buvo atkurti Sendvario dvaro istorinę urbanistinę struktūrą. Pirmajame etape atkūrėme išlikusius istorinius pastatus - dvaro rūmus ir ūkinį pastatą“, - pasakoja viena iš Sendvario dvaro architektūrinio projekto autorių Snieguolė Stripinienė, architektūros įmonės „UP architektai“ architektė.

Antrajame etape projektuoti nauji pastatai, kontekstualiai integruojant juos į atkuriamą urbanistinę struktūrą. Siekta išryškinti istorinį teritorijos kontekstą ir kartu suteikti jai naują, miestui bei visuomenei atvirą funkciją, komplekso architektūriniai sprendiniai grįsti istorinio užstatymo principais. Viso komplekso užstatymo koncepcija formuota atsižvelgiant į archeologinių ir istorinių tyrimų rezultatus, siekiant išsaugoti vietos istorinį identitetą ir organiškai jį susieti su šiuolaikinės architektūros sprendiniais.

„Užsakovas norėjo estetiško, šiuolaikinio ir dar nematyto interjero, kuriame kartu būtų išsaugota pagarba paveldui“, - sako UAB „DOPRO architektai“ vadovė architektė Dovilė Kraujutė, drauge su kolegėmis Paulina Povilaitiene r Evelina Prokopovič kūrusi Sendvario dvaro interjerą.

Sendvario dvaras - tai tarpusavyje susijusių, tačiau architektūriškai šiek tiek skirtingų pastatų kvartalas. Siekiant išlaikyti dermę su eksterjeru, dalis fasadinių medžiagų, kaip klinkerio plytelės, medžio apdaila, buvo integruotos interjere.

„Svarbiausia buvo išlaikyti bendrą kontekstą, kad erdvės, užuot kontrastavusios, skambėtų vieningai. Nors pastatai šiek tiek skirtingi, jie susieti spalviniais, tekstūriniais sprendiniais, apšvietimo koncepcija. Spalvinė gama švelniai pereina iš lengvos pastelinės viename pastate ir palaipsniui ryškėja bei griežtėja kituose. Paskutiniame pastate vyrauja griežta juodų lubų ir pilkų plytelių dermė, kurią sušildo iš eksterjero atėjusios klinkerio plytelės. Bendrosios erdvės projektuotos nuosaikaus ramaus interjero pobūdžio su išryškintomis poilsio zonomis ir akcentinėmis laiptinėmis, kuriose dominuoja įmantresni apšvietimo sprendiniai, laiptų ir sienų dizainui pasirinkti skirtingi tekstūriniai sprendiniai.

„Kultūros paveldo statiniuose didžiausias iššūkis buvo tinkamai suderinti sprendinius, kad nenukentėtų vertingosios pastatų savybės, o šiuolaikiniai elementai atitiktų pastato funkciją. Šių dalykų dermė ir daro pastatus ypatingus“, - sako D. Kraujutė.

UAB „DOPRO architektai“ projektuoja architektūrą nuo pirminės pastato koncepcijos idėjos iki galutinio interjero įrengimo. Komandai, mielai bendradarbiaujančiai su kultūros paveldo statinių plėtotojais, džiugu, kad ir šįkart pavyko autentiškus paveldo elementus suderinti su šiuolaikiniais sprendiniais, prikelti pastatus naujam patogiam gyvenimui.

Paveldą subtiliai papildo šiuolaikinė danga

Atnaujintoje Sendvario dvaro teritorijoje į istorinį architektūros paveldą subtiliai įsilieja šiuolaikiniai tvarkybos elementai. Ją puošia originali, architektūriškai išraiškinga mozaika, suformuota net iš septynių skirtingų dydžių ir išskirtinio rašto trinkelių. Daugiau kaip pusę šių lauko erdvių įrengimo ir sutvarkymo darbų atliko MB „Tado ranga“. Ji buvo atsakinga už trinkelių dangų pagrindų paruošimą, trinkelių klojimą ir vejos įrengimą. Iš viso paklota daugiau kaip penki tūkstančiai kv. m trinkelių dangos.

Objektas išsiskiria savo architektūra ir aplinkos sprendiniais, todėl įmonė turėjo užtikrinti aukštą darbų kokybę, pasirūpinti, kad kiekvienas kvadratinis metras harmoningai įsilietų į projekto visumą. Tokio tipo dangai įrengti reikia gerokai daugiau kruopštumo ir tikslumo nei įprastas trinkelių klojimas. Itin svarbu ne tik tiksliai išlaikyti numatytą raštą, bet ir užtikrinti tinkamą dangos paruošimą, geometriją, nuolydžius bei kokybę visame plote ir visų dangų vientisumą.

„Džiaugiamės, kad galėjome prisidėti prie tokio išskirtinio objekto sukūrimo ir pateisinome užsakovo lūkesčius. Paklotą danga galime su pasididžiavimu rodyti būsimiems užsakovams. Mūsų principas ir tikslas – ne tik atlikti darbus, bet ir užtikrinti, kad įrengta aplinka būtų kokybiška, estetiška ir ilgaamžė. Tokiame dideliame plote iš septynių skirtingų dydžių trinkelių sudėlioti išskirtinio rašto dangą – nemažas iššūkis, jam įveikti reikėjo profesionalumo, kantrybės ir kruopštumo. Tai vienas sudėtingiausių ir kartu techniškai įdomiausių mūsų įmonės įgyvendintų projektų. Per visą laikotarpį reikėjo užtikrinti ne tik kokybišką darbų atlikimą, bet ir tinkamą jų organizavimą bei sklandų bendradarbiavimą su kitais rangovais. Manau, sėkmę lėmė sukaupta patirtis, atsakingas požiūris ir stipri komanda“, – pabrėžia įmonės vadovas Tadas Kneita.

MB „Tado ranga“ – šeštus metus veikianti ir kokybiškai atliekamais darbais klientų pasitikėjimą pelniusi įmonė. Pagrindinė jos veiklos sritis – teritorijų aplinkos įrengimas: trinkelių klojimas, pagrindų paruošimas, gatvės ir vejos bortų, lietaus nuotekų sistemų, vejos įrengimas, žemės darbai. Įmonės komanda sukaupusi daug vertingos patirties įgyvendinant ir privačius, ir didelės apimties komercinius projektus.

Kiekvienas namas prasideda nuo pamatų

Nuo pamatų prasideda ir Sendvario dvaro pastatų išskirtinumas. Už kokybišką visų šių pastatų pamatų įrengimą buvo atsakinga UAB „Pamatai“. Pažangiausias technologijas savo veikloje taikanti įmonė, pasirinkusi patikimas, daugelyje projektų patikrintas medžiagas, užduotį atliko greičiau ir atitikdama visus kokybės reikalavimus. Etapais atliktų darbų metu buvo įrengta daugiau kaip 800 gręžtinių polių iki 8 metrų gylio. Taikytas CFA polių įrengimo metodas, užtikrinantis spartų darbą ir patikimą polių įrengimą sudėtingomis geologinėmis sąlygomis. Ant polių įrengta daugiau kaip 1000 metrų monolitinio rostverko. Darbų metu naudota liktinių klojinių sistema, kurią sudaro gamintojo „Finnfoam“ polistirolo plokštės XPS. Jos užtikrina geras šilumines savybes visą eksploatavimo laikotarpį.

„Pamatai - visų pastatų pagrindas, nuo jų priklauso tolesnis pastato eksploatavimas. Seno dvaro teritorijoje po žeme buvo paslėpta daug buvusios veiklos padarinių - seni pamatai ir kitos konstrukcijos. Jie ir kėlė daugiausia iššūkių įrengiant kokybiškus naujus pamatus. Turėjome užtikrinti, kad praeityje atlikti statybos, paviršiaus formavimo darbai nedarytų įtakos naujųjų pamatų eksploatacinėms savybėms“, - pasakoja bendrovės direktorius Mantas Riauka. Nepriekaištingą rezultatą, direktoriaus teigimu, lėmė sklandus komandos darbas ir sėkmingas bendradarbiavimas su plėtotojų komandos nariais.

Daugiau kaip 11 metų veiklą plėtojanti specializuota pamatų įrengimo įmonė - patikima statybų partnerė, subūrusi kvalifikuotų geologų-inžinierių ir gelžbetoninių konstrukcijų įrengimo specialistų komandą. Įmonė geba šiuolaikiškai ir kokybiškai atlikti visus darbus, susijusius su pamatų įrengimu, - nuo pamatų mažam individualiam namui iki didelio sandėlio ir daugiaaukščio pastato.

Laiptai - ne tik pastato funkcija, bet ir puošmena

Metalinius laiptus keturioms Sendvario dvaro vietoms individualiai suprojektavo, pagamino ir įrengė MB „Metama“, atlikusi tikslius erdvių matavimus ir atsižvelgdama į faktinę situaciją bei vadovaudamasi architektūriniais sprendiniais ir užsakovo keliamais reikalavimais. Įmonės komanda užtikrino visą darbų procesą, nuo techninių sprendinių parengimo ir gamybinių brėžinių suderinimo iki preciziškos konstrukcijų gamybos bei galutinio montavimo objekte.

MB „Metama“ siūlo didelį metalo gaminių ir konstrukcijų asortimentą namams, verslui ir viešosioms erdvėms. Ji gali suprojektuoti ir pagaminti statybines metalo konstrukcijas, metalinius lauko ir vidaus laiptus, modernius ir saugius metalinius bei stiklinius turėklus, kiemo vartus, vartelius ir tvoras, lauko sporto aikštelių įrenginius - treniruoklius, sūpynes ir kt. Taip pat įmonė gamina patogius ir visus reikalavimus atitinkančius pandusus žmonėms su judėjimo negalia. Mielai imasi ir nestandartinių užsakymų.

MB „Metama“ archyvo nuotr.

Svarbu ne tik energinis efektyvumas, bet ir estetika

Sendvario dvaro projekte ypač daug dėmesio skirta pastatų stogams ir fasadams, lemiantiems ne tik pastato ilgaamžiškumą, komfortą ir energinį efektyvumą, bet ir atliekantiems estetinę funkciją. Jų įrengimo darbus trijuose pastatuose atliko UAB „Noreikstata“.

Įmonė pasirinko efektyvius sprendimus - stogus apšiltino mineraline vata ir uždengė plieno danga. Tokia pat danga, pritvirtinta ant sumontuoto karkaso, uždengti ir fasadai, prieš tai apšiltinti PIR plokštėmis.

Dviejuose pastatuose naudota „Corten“ danga, o trečiajame fasadas šiltintas polistireniniu putplasčiu ir padengtas dekoratyviniu tinku.

Vieno iš pastatų plotas viršijo 1000 kv. m. Visas darbams reikalingas medžiagas parūpino užsakovas, jos buvo pritaikytos numatytoms konstrukcijoms. UAB „Noreikstata“ užduotis buvo kokybiškai įgyvendinti techninius sprendimus, ypač kruopščiai atlikti matavimus ir dangos montavimą. Vykstant darbams kai kuriuos projektinius sprendinius reikėjo patikslinti. Įmonė ieškojo tinkamiausių variantų, sprendimus derino su konstruktoriais ir projektuotojais, kad rezultatas atitiktų užsakovo reikalavimus.

„Individualius gyvenamuosius namus ir komercinės paskirties pastatus statome bei nuo pamatų iki raktų įrengiame jau 16 metų, tačiau naują fasadų apdailos technologiją taikėme pirmą kartą. Didžiausias iššūkis buvo plieno danga. Iki tol su ja nebuvome dirbę, o ir rinkoje tuo metu nebuvo daug tokią patirtį turinčių rangovų. Šios dangos elementus reikėjo itin tiksliai išmatuoti ir pateikti gamybai - jų negalima paprastai pritaikyti vietoje. Tam reikėjo kruopštumo, tačiau džiaugiamės, kad projektą pavyko įgyvendinti taip, kaip tikėjosi užsakovas. Ši patirtis bus naudinga imantis kitų nestandartinių darbų“, - sako įmonės direktorius Darius Noreika.

Sprendiniai, suteikiantys erdvumo, šviesos ir elegantiškumo

Keliuose iš atnaujinto Sendvario dvaro pastatų originalius sprendinius, suteikiančius patalpoms erdvės, šviesos bei elegancijos pojūtį ir kartu sujungiančius estetiką su funkcionalumu, įgyvendino MB „Vegsva“.

Pastate Nr.5 įmonė pagamino ir sumontavo vitrinas, pagamintas iš ąžuolo medienos su varstomomis durimis, įstiklintomis akustiniais stiklais. Ūkiniame pastate, UAB „ITCC Group“ biuro patalpose, integravo aliuminio stiklo vitrinas, o laiptinėse - stiklo turėklus. Pastato Nr.4 laiptinėse tarp 1 ir 2 aukštų ir laiptinėse į mansardą įrengė stiklo turėklus.

Vitrinoms su aliuminio rėmais buvo naudojami gamintojo „CGlass“ anoduotos juodos spalvos aliuminio profiliai ir furnitūra, skaidrūs grūdinti stiklai, turėklams - skaidrūs grūdinti stiklai ir nerūdijančiojo plieno tvirtinimai, vitrinoms su medžio rėmais - ąžuolo mediena ir akustiniai skaidrūs laminuoti stiklai. Taip pat panaudoti vidiniai (nematomi) vyriai.

„Vitrinų projektavimas, gamyba ir montavimas šiame objekte - vienas įdomesnių mūsų projektų. Sėkmingai įveikėme net ir kilusį iššūkį - rekonstruojamame pastate atlikti tikslius matavimus ir naujas vitrinas gražiai pritaikyti prie laikančiųjų medinių konstrukcijų, kurios buvo ypač kreivos, išlinkusios. Mūsų požiūris į klientą siejamas su ilgalaikiu bendradarbiavimu, pasitikėjimu ir atsakomybe. Mums patinka nestandartiniai ir techniškai sudėtingi projektai. Jie suteikia galimybę tobulėti, įgyti naujos patirties ir didinti savo galimybes“, - pasakoja įmonės vadovas Egidijus Vaičekauskas.

Nuo 2022 m. įvairių berėmio stiklo konstrukcijų bei aliuminio profilių vitrinų, langų, durų, fasadų gamybos bei montavimo srityje besispecializuojanti įmonė sėkmingai atlieka užsakymus individualiems namams, daugiabučiams, komerciniams ir visuomeninės paskirties pastatams.

✷ **MB „Vegsva“** archyvo nuotr.

Jaukumą kuria išskirtinio dizaino baldai

Sendvario dvaro erdvėse estetikos, harmonijos ir jaukumo pojūtį kuria modernūs ergonomiško dizaino baldai, liudijantys originalią gamintojo idėją ir profesionalią meistrystę. Biuro stalus su stalčių blokais, pusiau atviras lentynas dokumentams su integruota vieta TV ekranui bei virtuvės baldus pagal individualų užsakymą pagamino UAB „Trys gijos“.

Modernūs, tvirti baldai bei stalai pagaminti iš natūraliu lukštu dengtų paviršių ir dažyto MDF. Baldų durelių paviršių puošia originalus akcentas – išfrezuotos bangelės, primenančios, kad netoli ošia jūra, kurios kvapą jaučia visi esantys šioje teritorijoje.

Frezavimo, dažymo darbus atliko tik įmonės specialistai, taip užtikrindami bazines kokybės garantijas ir priežiūrą užsakovui.

„Mūsų kolektyvo atsakomybė buvo pagaminti kokybiškus baldus ir atlikti jų montavimo darbus. Baldų spalvas, dizainą, išdėstymą rinko architektai ir dizaineriai. Bendras sklandus darbas davė nepriekaištingą rezultatą, kuriuo esame patenkinti ir mes, ir užsakovai. Šie baldai projektuoti, gaminti ir pritaikyti būtent šiam objektui – nuo pirmos vizijos iki galutinio sumontavimo. Užsakovo idėja – mūsų meistrystė. Kiekvienas projektas mums svarbus: nuo idėjos iki visiško įrengimo su 100 proc. kokybės garantija“, – sako įmonės vadovas Žilvinas Jonauskas.

23 metus veiklą plėtojanti įmonė – pagal individualius poreikius užsakomų kietųjų baldų, tinkamų bet kuriai biuro ar namų erdvei, gamybos profesionalė ir patikima partnerė. Ji padeda klientams išgryninti idėją ir

sukuria funkcionalus, išskirtinius baldus. Įmonės meistrų pagaminti įvairios paskirties šiuolaikiški aukštos kokybės baldai puošia medicinos įstaigų bei privačių namų ir butų erdves. Jie – tobuli sprendimai kiekvienam užsakovui.

UAB „Leddex“ pasirūpino išskirtiniu, lankytojų akis vakarais džiuginančiu lauko apšvietimu. Čia sumontuoti galingi, tačiau vizualiai nepastebimi lauko LED prožektoriai, naktį išryškinantys dvaro arkas, plytų tekstūrą ir stogo geometriją. Parkas apšviečiamas žemais alėjų šviestuvais. Visoje teritorijoje kelią rodo prie istorinės architektūros gražiai derantys modernūs žibintų formos šviestuvai su atramomis. „Leddex“ taip pat įrengė šynlaidžio kryptinius taškinius šviestuvus.

„Structum“ inf.

Trys Gijos
Quality first
PAMATAI
NOREIKSTATA REAL ESTATE
LeddeX
BEGALYBĖ APŠVIETIMO SPRENDIMŲ
METAMA STEELWORKS
VEGSVA
GERBŪVIO DARBAI
TADO RANGA

DVARO KAVOS

• ANNO 2018 •

Lietuviška prabanga puodelyje

dvarokavos.lt

Mindaugo g. 12: pertvarka taupant valstybės turtą

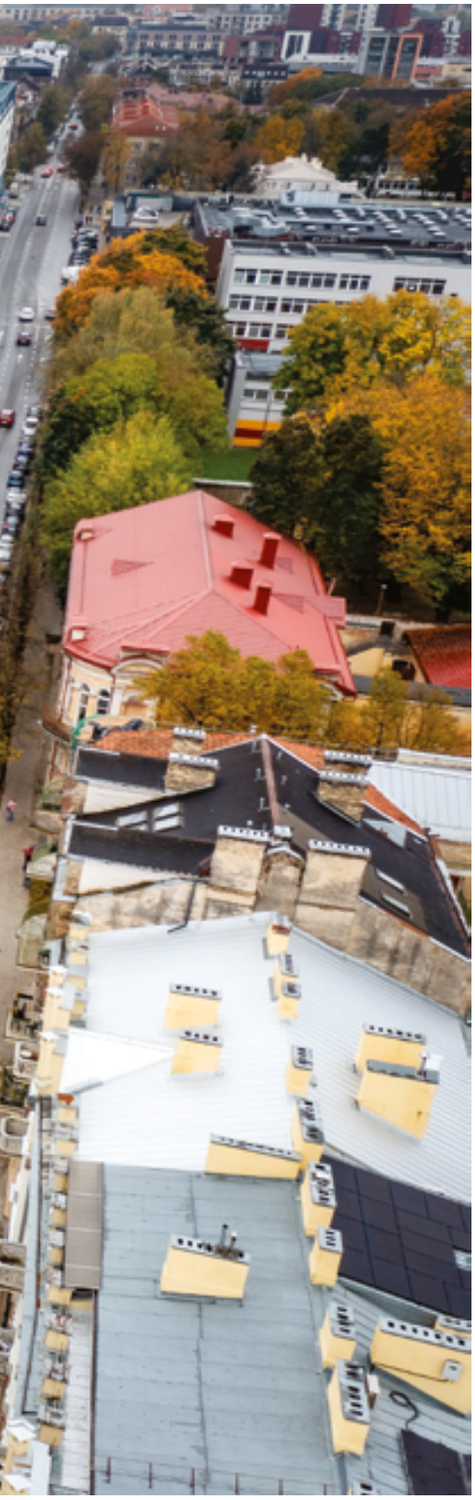
OBJEKTAS: administracinis pastatas, Mindaugo g. 12, Vilnius

UŽSAKOVAS: AB Turto bankas

GENERALINIS RANGOVAS: UAB „Ekstra statyba“

OBJEKTO ARCHITEKTAI: UAB „Projekto rengimo biuras“

✸ Turto bankas nuotr.

Aštuonios valstybinės įstaigos, anksčiau veikusios 16-oje skirtingų Vilniaus vietų, susibūrė viename pastate Mindaugo gatvėje 12. Iš viso čia sukurta per 700 šiuolaikiškų darbo vietų. Institucijoms tai reiškia geresnes darbo sąlygas, patogesnį bendradarbiavimą ir efektyvesnį bendrųjų erdvių naudojimą. Valstybei – galimybę atsisakyti apie 9,8 tūkst. kv. m nebereikalingų patalpų, mažinti jų išlaikymo sąnaudas, o pardavimo pajamas nukreipti į kitus valstybės turto atnaujinimo projektus.

„Tokia ir buvo šio projekto esmė – konsoliduoti valstybės institucijas, kad efektyviau būtų naudojamas administracinis turtas“, – sako Turto banko generalinis direktorius Gintaras Makšimas.

Anksčiau pastatas priklausė „Lietuvos geležinkelių“ grupei, tačiau šiai nusprendus persikelti į labiau jos veiklos poreikius atitinkančias patalpas, 2021 m. pastatas buvo perduotas AB Turto bankui – centralizuotai valstybės administracinės paskirties nekilnojamąjį turtą (NT) valdančiai bendrovei, kurios veikla orientuota į ilgalaikės vertės kūrimą valstybei, mažesnes turto išlaikymo sąnaudas ir kokybiškesnes viešąsias paslaugas gyventojams.

Adresu Mindaugo g. 12 esantis pastatas, kuriame daugiau kaip šimtmetį buvo įsikūrusios geležinkelius administruojančios institucijos, – vienas ryškiausių XX a. pradžios administracinės architektūros objektų Vilniuje. 1901–1903 m. pagal architekto Tadeušo Rostvorovskio projektą pastatytas pastatas tapo vienu moderniausių ir didžiausių miesto pastatų, jis netgi vadintas pirmuoju Vilniaus dangoraižiu, o 2003 m. buvo įtrauktas į Kultūros vertybių registrą.

Įvertinus pastato potencialą ir strateginę vietą sostinės centre, buvo nuspręsta istorinį objektą išsaugoti valstybės reikmėms – modernizuoti ir pritaikyti kelių valstybės institucijų veiklai, tokiu būdu užtikrinant efektyvesnį valstybės NT naudojimą ir kartu išsaugant vertingą architektūrinį paveldą. Turto bankas visada laikosi centralizuoto požiūrio – užuot modernizavus atskirus institucijų naudojamus pastatus, sutelkti investicijas vienam strategiškai patogioje vietoje esančiam objektui modernizuoti ir perkelti į jį institucijas. Taip ne tik išsaugomi vertingi pastatai, bet ir kuriama ilgalaikė ekonominė bei funkcinė vertė valstybei.

Mindaugo g. 12 dabar įsikūrė aštuonios valstybės institucijos: Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba; Lietuvos intelektinės nuosavybės tarnyba (LINTA) – buvęs Lietuvos Respublikos valstybinis patentų biuras; Lietuvos Respublikos valstybinė darbo inspekcija prie Socialinės apsaugos ir

darbo ministerijos; Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos; Lietuvos akreditacijos ir standartizacijos agentūra; Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centras; Lietuvos energetikos agentūra, VšĮ Lietuvos neformaliojo švietimo agentūra (LINEŠA).

Darbuotojams sukurtos komfortiškos darbo, poilsio ir techninės zonos, atsižvelgiant į skirtingus akustinius poreikius. Atnaujintos vėdinimo, oro vėsinimo ir kondicionavimo sistemos, todėl patalpų mikroklimatą galima reguliuoti pagal jų paskirtį ir užimtumą. Taip pat modernizuotas apšvietimas, priešgaisrinės saugos sistemos, įrengti keltuvai žmonėms su negalia, sutvarkyta pastato aplinka.

„Šiais sprendiniais siekta sukurti funkcionalią, saugią ir visiems lankytojams prieinamą aplinką“, - pabrėžia G. Makšimas.

Turto banko vadovo teigimu, tai ir buvo didžiausias iššūkis - beveik 12 tūkst. kv. m ploto kultūros paveldo pastatą pritaikyti šiuolaikiniams aštuonių skirtingų institucijų poreikiams ir kartu išsaugoti jo architektūrinį identitetą. Istoriniame pastate privalu itin atsakingai derinti naujus inžinerinius sprendinius su paveldosaugos reikalavimais, todėl buvo svarbu glaudus projektuotojų, rangovų, kultūros paveldo specialistų ir būsimų pastato naudotojų bendradarbiavimas.

Pastato atnaujinimas - daugiau nei infrastruktūros modernizavimas

Atliekant buvusios „Lietuvos geležinkelių“ būstinės kapitalinį remontą, viena svarbiausių generalinio rangovo „Ekstra statyba“ užduočių buvo beveik 12 tūkst. kv. m ploto pastatą pritaikyti šiuolaikiniam valstybės įstaigų darbui, išsaugant jo kultūrinę ir architektūrinę vertę. „Darbai turėjo būti vykdomi laikantis paveldosaugos reikalavimų ir patvirtintų projektinių sprendinių“, - projekto reikalavimus apibendrina „Ekstra statyba“ direktorius Marijus Drumsta ir priduria, kad ypač daug dėmesio teko skirti pastato istoriją ir architektūrinį charakterį atspindintiems elementams: autentiškiems karnizams, lipdiniams, medinėms durims su viršulangiais, metaliniams turėklams, laiptinėms ir vertingam lubų dekorui.

Vienas didžiausių „Ekstra statyba“ komandai tekusių iššūkių - naujų inžinerinių tinklų integravimas į istorinę pastato struktūrą. Darbuotojams teko numatyti sistemų trasas, įrangos vietas ir techninius sprendinius,

kad jie nepažeistų vertingų architektūrinių elementų ir atitiktų šiuolaikinius funkcionalumo bei saugos reikalavimus.

„Ardant senas grindų dangas ir jų pasluoksnius, buvo atidengtos prastos būklės autentiškos medinės perdangos sijos, kurios praeityje buvo sustiprintos geležinkelio bėgiais. Teko ieškoti sprendimo, kaip šias istorines konstrukcijas išsaugoti ir papildomai sutvirtinti jų nepažeidžiant. Visas darbas pareikalavo kruopštumo ir netipinių techninių žingsnių, leidusių suderinti konstrukcijų saugumą su paveldo išsaugojimu“, - iššūkius prisimena M. Drumsta.

„Ekstra statyba“ direktorius sako, kad istorinių pastatų modernizavimo projektuose, kurių įmonė yra atlikusi ne vieną, specialistai visuomet geba suderinti esminius tikslus - išsaugoti istorinę pastato vertę ir sukurti šiuolaikiniams poreikiams pritaikytą darbo aplinką. Sėkmę tokiuose objektuose lemia atsakingas požiūris į kiekvieną išsaugotą detalę, techninį sprendinį ir galutinę darbų kokybę. Svarbus ir bendradarbiavimas su projektuotojais bei paveldosaugos specialistais, gebėjimas operatyviai spręsti objekte kylančius techninius klausimus.

Iššūkis - pastato dydis ir patalpų gausa

Nuo pat XX a. pradžios vieno didžiausių Vilniaus administracinių pastatų titulą išlaikiusiame rekonstruotame pastate komfortišką mikroklimatą užtikrina UAB „Baltic System“ specialistų įrengtos vėdinimo ir oro kondicionavimo sistemos.

„Tai vienos didžiausių tokio pobūdžio sistemų, kokias tik mūsų komandai yra tekę montuoti. Rekonstrukcijos metu buvo pakeistas pastato vidaus planas, todėl turėjome iš naujo permontuoti beveik visas inžinerines komunikacijas, o kabinetų čia yra beveik 300. Tokio dydžio centralizuotą kondicionavimo sistemą montavome gal pirmą kartą“, - pasakoja „Baltic System“ gamybos vadovas Dainius Ulmanas ir pabrėžia, kad įmonės komanda išsiskiria gebėjimu greitai perprasti ir įrengti net sudėtingiausias inžinerines sistemas.

Rekonstrukcijos projekte buvo numatyta kondicionuoti beveik visas patalpas, todėl pastate integruotos dešimt centralizuotų VRF kondicionavimo sistemų, jų bendra šalčio galia siekia per tūkstantį kilovatų, patalpose sumontuota daugiau kaip trys šimtai vidinių vėsinimo blokų. Lauko blokams sumontuoti prie pastato įrengtos dvi aikštelės, apjuostos beveik keturių metrų aukščio akustinėmis sienomis, slopinančiomis triukšmą.

Taip pat papildomai sumontuota dvylika ir rekonstruotos šešios centralizuotos vėdinimo sistemos. Visus pastato techninius penktą ir šeštą aukštus užima sumontuota rekuperacinė vėdinimo įranga, jos išmetamo oro šiluma naudojama tiekiamam šviežiam orui pašildyti.

Didžiausias iššūkis, D. Ulmano teigimu, buvo pastato dydis. Užtrukdavo vien apeiti 150 metrų ilgio pastatą, vieno aukšto plotas - per 2000 kv. m, kiekviename aukšte - daugiau kaip 50 kabinetų. Ne visas medžiagas į aukštus pavyko užkelti generalinio rangovo statybiniais liftais, dalį teko ir užsinešti rankomis.

Kitas iššūkis - kaip paslėpti sistemas patalpose, kuriose yra išlikę senų lubų lipdinių. Suderinus su architektais, kai kur jie pridengti perforuotomis akustinėmis lubomis, visu grožiu atskleisti tik vestibiuliuose ir keliose patalpose kituose aukštuose.

„Structum“ inf.

BALTIC SYSTEM

EKSTRA STATYBA

Lemora: reikšmingos naujos galimybės Kaune

Viena didžiausių Lietuvos statybinių ir apdailos medžiagų prekybos įmonių „Lemora“ šiais metais iš pagrindų atnaujino savo įvaizdį Kaune ir vasaros pabaigoje persikėlė į naują būstinę – nelyginamai erdvesnę ir išraiškingesnę, stebinančią šiuolaikiniu komfortu tiek darbuotojams, tiek klientams.

Gerdos Ramonės („YIT Lietuva“ archyvo) nuotr.

OBJEKTAS: Sandėliavimo paskirties pastatas, Taikos pr. 1160, Kaunas

UŽSAKOVAS: UAB „Lemora“

GENERALINIS RANGOVAS IR STATYBOS DARBŲ VALDYTOJAS: UAB „YIT Lietuva“

ARCHITEKTAI: UAB SIMPER – Vytautas Juškaitis

INTERJERO DIZAINERĖS: UAB „MILD Studio“

„Išaugome savo bazę Kaune - sklypas tapo per mažas mūsų vis intensyvesnei veiklai, prekės buvo priimamos ir išduodamos greta, tai buvo nesaugu. 22 metus išbuvę toje pat vietoje, nusprendėme ieškoti didesnio sklypo, - vardija priežastis keisti būstinės vietą Žydrūnas Klivečka, ilgametis bendrovės „Lemora“ vadovas. - Mums pavyko Kaune rasti penkis hektarus žemės būtinai plėtrai, ir prasidėjo projektavimo darbai.“

1993 m. įkurta UAB „Lemora“ - viena didžiausių statybinių ir apdailos medžiagų prekybos įmonių Lietuvoje. Ji taip pat teikia konsultacijas statybinių medžiagų klausimais ir atlieka specializuotus patalpų įrengimo darbus: montuoja savo tiekiamas lubas, pertvaras, pakeliamas grindis bei kilimines dangas.

Naujoji „Lemoros“ būstinė Taikos prospekte Kaune susideda iš trijų dalių - administracinių, ekspozicijų ir sandėliavimo erdvių. Šį kompleksą projektavo UAB SIMPER, rengusi ir ankstesnį „Lemoros“ projektą Šiauliuose, o šiuo metu projektuojanti kompleksą Klaipėdoje.

„Dabar turime tai, ko trūko labiausiai. Suprojektavus atskiras prekių priėmimo ir išdavimo zonas, vieni kitiems nebetrukdo klientai ir prekes gabenantys krovininiai automobiliai. Padidėjo sandėliavimo plotai tiek viduje, tiek lauko aikštelėse ir dar turime galimybių tuos plotus plėsti“, - džiaugiasi Ž. Klivečka naujuoju kompleksu Kaune ir pabrėžia, kad prekių išdavimo procedūros dar labiau pagreitės bei palengvės, kai bus baigta diegti novatoriška įvažiavimo vartų valdymo sistema: ji atpažins kliento numerį pagal važtaraštį ir automatiškai jam parinks krovimo vietą arčiausiai užsakytų prekių.

Pirmajame administracinio pastato aukšte įrengtos ekspozicijų salės su vadybininkų zona. „Kairėje pateikiamos statybinės medžiagos, klientai jas gali apžiūrėti pasiėmę tiesiai iš lentynų, dešinėje projektų vadovai konsultuoja dėl stogo dangų, ventiliuojamųjų fasadų, lubų ir apšvietimo sprendimų. Naujasis ekspozicijų salonas labai panašus į buvusįjį ankstesnėje mūsų būstinėje Kaune, tik didesnis, erdvesnis. Iš principo išliko pirmoji ir antroji vadybos eilės, o už recepcijos įrengėme, ko gero, net keturiskart didesnę virtuvėlę, kur vadybininkai prie kavos puodelio gali dalytis informacija, pavaišinti klientus“, - sako Ž. Klivečka.

Antrajame aukšte įsikūrė bendrovės administracija. Trijose konferencijų salėse planuojama kartu su gamintojų atstovais rengti mokymus įmonės komandai, statybos įmonių atstovams bei architektams. Šalia didelės darbuotojų virtuvėlės įrengti trys kambarėliai, vadinamieji *call room*, konfidencialiems pokalbiams telefonu.

Administraciniame pastate integruotos bendrovės tiekiamos vidaus durys, kiliminė ir PVC grindų danga, baltos ir rudos lubų lamelės, sienų apdailos plokštės, stiklo ir medienos

pertvaros, LED šviestuvai su laipsniško įsijungimo sistema, todėl galima teigti, kad „Lemoros“ apdailos medžiagų ekspozicija pratęsiama ir pastato interjere.

„Vidaus erdvės ir interjero elementai išdėstyti panašiai kaip ankstesnėse patalpose, remiantis asmenine patirtimi, kas veikia, o kas ne. Interjero koloritu rūpinosi „Mild Studio“ komanda“, - pasakoja „Lemoros“ vadovas.

Naujasis „Lemoros“ kompleksas - ne vienintelis šiemet įgyvendintas šio prekybos tinklo plėtros projektas: vasarą bendrovė Kaune atidarė ir padalinį Kulautuvos gatvėje, į jį perkelti Raudondvario plente buvę pajėgumai.

Lietuvoje veikia iš viso septyni „Lemoros“ prekybos taškai penkiuose didžiuosiuose miestuose: Klaipėdoje, Šiauliuose ir Panevėžyje - po vieną, Vilniuje ir Kaune - po du. „Pasirinkimą dažnai lemia ne vien kaina, todėl siekiame būti profesionalūs, patikimi, atsakingi ir pagarbūs klientui. Mūsų tikslas - būti pirmu pasirinkimu statybose“, - pabrėžia Ž. Klivečka.

Svarbiausia komplekse buvo suderinti skirtingos paskirties sprendinius

„Užsakovui reikėjo funkcionalaus, šiuolaikiško ir efektyviam sandėliavimo bei prekių išdavimo procesui pritaikyto pastato, todėl svarbiausia mūsų užduotis buvo suderinti sandėliavimo, prekių priėmimo, komplektavimo ir išdavimo procesus su kasdieniais darbuotojų ir klientų poreikiais“, - sako Vilmantas Padaiga, vadovaujantis kompleksą projektavusiai UAB SIMPER, garsėjančiai gebėjimu kurti funkcionalius, techniškai pagrįstus ir konkrečius užsakovo poreikius atitinkančius sprendinius. Įmonės komanda projektuojamus pastatus visada vertina kaip vientisą sistemą - architektūros, konstrukcijų, inžinerinių sistemų ir suplanuotos teritorijos dermę. Ypač jai svarbu suprasti būsimo objekto naudojimo scenarijus ir užtikrinti, kad projektiniai sprendiniai būtų praktiški, racionalūs bei patogūs eksploatuoti.

„Formuojant naujojo „Lemoros“ komplekso architektūrinius sprendinius pirmiausia buvo atsižvelgiama į jo funkcijas. Planuojant vidaus erdves buvo siekiama kuo racionaliau panaudoti plotą, patogiai išdėstyti sandėliavimo zonas ir garantuoti efektyvų prekių judėjimą. Tam numatyta per pastatą besitęsianti krovininio transporto judėjimo zona. Svarbi projekto dalis - administracinių ir sandėliavimo erdvių integracija. Šiuo sprendiniu administracinė veikla susieta su pagrindiniais sandėliavimų patalpų procesais“, - pasakoja kompleksą projektavęs UAB SIMPER architektas Vytautas Juškaitis.

Projektuojant komplekso inžinerines sistemas, tarp jų ir ŠVOK, pirmiausia buvo atsižvelgiama į erdvių paskirtis ir kasdienius veiklos procesus. Teritorija suplanuota atsižvelgiant į sandėlio veiklos specifiką, krovininio transporto judėjimą ir prekių pakrovimo bei iškrovimo poreikius. Svarbiausia buvo užtikrinti patogų privažiavimą prie pastato, tinkamas transporto manevravimo sąlygas ir sklandžius krovos procesus.

Tvarumo aspektai vertinti kompleksiškai, nuo šilumos nuostolius ir elektros energijos vartojimą mažinančių pastato atitvarų ir pažangių apšvietimo sprendinių iki konstrukcijų ilgaamžiškumo.

„Vienas didžiausių projekto iššūkių - suderinti sandėliavimo zonas ir srautus, kad pastatas veiktų kaip vientisa, efektyvi sistema. Sandėlio funkcionalumą lemia ne tik jo plotas ar konstrukciniai sprendiniai, bet ir tai, kaip organizuojamas prekių judėjimas, sandėliavimo įrangos naudojimas, pakrovimas bei iškrovimas“, - pabrėžia SIMPER vadovas V. Padaiga ir pasidžiaugia, kad projektiniai sprendiniai tapo realiai veikiančiu objektu.

Sėkmės raktas - generalinio rangovo patirtis ir glaudus bendradarbiavimas

Už kokybiškus, saugius ir laiku atliekamus „Lemoros“ komplekso statybos darbus buvo atsakinga generalinė rangovė - tvarios miestų plėtros ir statybų bendrovė „YIT Lietuva“, priklausanti vienam didžiausių Šiaurės bei Vidurio Europos statybos koncernų „YIT Corporation“ ir šiemet švenčianti 60 metų veiklos Lietuvoje jubiliejų.

„Tokiuose objektuose, kur po vienu stogu reikia suderinti skirtingos veiklos poreikius - nuo didelės apimties prekių sandėliavimo ir transporto aptarnavimo iki administracijos darbo bei klientų priėmimo, - svarbu apgalvoti kiekvienos funkcinės zonos įrengimą ir jų tarpusavio sąveiką. Mūsų darbų apimtis aprėpė visą statybos procesą - nuo žemės darbų iki užbaigto objekto perdavimo užsakovui. Džiaugiamės įgyvendinę projektą, kuris prisidės prie tolesnės bendrovės „Lemora“ veiklos plėtros“, - sako „YIT Lietuva“ vadovas Kęstutis Vanagas.

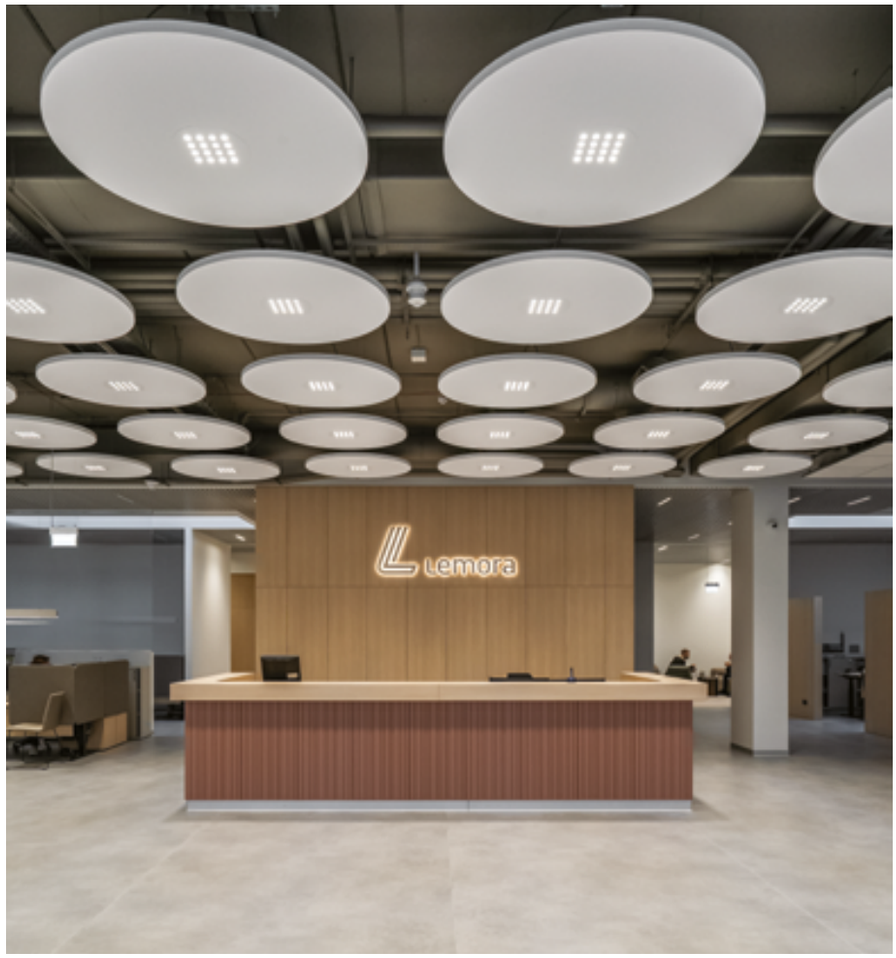
Darbai vyko ypač sparčiu tempu: statybos leidimą gavus praėjusiųjų metų vasaros pabaigoje, pagrindinius žemės ir konstruktyvo įrengimo darbus reikėjo atlikti vos per kelis

mėnesius, likusius iki pirmųjų šalčių. Laiku parengus darbo brėžinius, operatyviai ir kokybiškai atlikus gaminių bei subrangovų atranką, nuosekliai kontroliuojant gaminių kokybę, koordinuojant tiekimą ir efektyviai planuojant darbus, užsibrėžtas tikslas buvo pasiektas: pastato konstruktyvas iki šalčių buvo baigtas.

Iki pavasario darbai vyko pastato viduje. Orams atšilus, buvo atnaujinti aplinkos tvarkymo ir fasado apdailos darbai, toliau renkami ir derinami interjero sprendiniai. Objektas valstybinei komisijai perduotas ir statybos užbaigimo aktas gautas šių metų rugpjūčio pirmojoje pusėje.

Naujojo A++ energinio naudingumo klasės „Lemoros“ komplekso plotas - daugiau kaip 15 tūkst. kv. m. Didžiąją dalį, apie 12,6 tūkst. kv. m, užima sandėliavimo patalpos su pakrovimo ir išvežimo zonomis, krovininio transporto judėjimui pritaikyta infrastruktūra, smulkesnių prekių sandėliavimo erdvėmis. Sklandžiai prekių krovai sandėlio zonose integruotas specialus techninis sprendinys - net 12 metrų pločio pakeliami vartai.

Maždaug 2,1 tūkst. kv. m skirta administracinėms patalpoms su ekspozicijų salonu ir 65 darbo vietų biuru. Šalia komplekso įrengtose antžeminėse automobilių stovėjimo aikštelėse yra 132 vietos, iš jų septynios pritaikytos žmonėms su negalia.

„Statant beveik 190 m ilgio ir daugiau kaip 14 m aukščio kompleksą naudotas statinio informacinis modelis (BIM). Projektui efektyviai valdyti pasitelktos skaitmeninės platformos „Dalux“ ir „Propeller“. Šie profesionalūs įrankiai padėjo koordinuoti žemės darbus, užtikrinti kokybės kontrolę, styguoti subrangovų darbą ir pildyti projekto dokumentaciją. Ne mažiau svarbūs sėkmingo proceso veiksniai buvo sklandi komunikacija ir glaudus užsakovo, projektuotojų ir mūsų, kaip generalinio rangovo, bendradarbiavimas, suteikęs operatyviai derinti projekto sprendimus“, - pabrėžia K. Vanagas.

Vadovaujamos generalinio rangovo, naujojo „Lemoros“ komplekso projektą įgyvendino didelis būrys įmonių, tarp jų ir UAB „Pramoninės metalo konstrukcijos“. EXC4 vykdymo klasę atitinkanti, aukščiausia kokybe, kompleksiniais gamybos ir antikorozinio padengimo sprendimais išsiskirianti įmonė per mažiau nei du mėnesius pagamino ir sumontavo daugiau kaip 400 tonų sudėtingų negabaritinių (18 m tarpatramio) laikančiųjų stogo metalo konstrukcijų. Patikrinus daugiau kaip 3000 tiektų gaminių, nerasta nė vieno neatitikimo.

Prie šiuolaikiško „Lemoros“ komplekso projekto sėkmingo rezultato prisidėjo ir stabili bei patikima inžinerinių tinklų statybos įmonė „Statina“, nutiesusi buitinių ir lietaus nuotekų, taip pat vandentiekio vamzdynus.

Komfortišką mikroklimatą užtikrina oru aušinamos šalčio mašinos

Naujojo „Lemoros“ komplekso inžineriniams sprendimams ir įrangai buvo keliami aukščiausi kokybės reikalavimai. Visus nurodytuosius kriterijus komfortiškam patalpų mikroklimatui užtikrinti puikiai atitiko UAB „Airwave Lietuva“, jau antrą dešimtmetį Baltijos šalyse oficialiai atstovaujanti garsiausiems oro kondicionavimo, vėdinimo bei šildymo įrangos gamintojams, tarp jų ir CLIVET. Būtent šio italų gamintojo šalčio mašinos buvo pasirinktos „Lemoros“ kompleksui.

„CLIVET – vienas didžiausių ir inovatyviausių šalčio mašinų, šilumos siurblių gamintojų Europoje. Jis taiko pažangiausias rinkoje technologijas – inverterinius kompresorius, DC bešepetėlinius ventiliatorių variklius ir aplinkai draugišką R32 šaltnešį, – todėl jo šalčio mašinų sezoninis energijos vartojimo efektyvumo koeficientas (SEER) yra vienas aukščiausių rinkoje. Palyginti su įprastomis šalčio mašinomis, kuriose integruoti *on/off* kompresoriai, CLIVET šalčio mašinų elektros energijos sąnaudos daug mažesnės, ypač esant dalinėms apkrovoms“, – pabrėžia vieną svarbiausių CLIVET pranašumų UAB „Airwave Lietuva“ projektų skyriaus vadovas Elvis Laurinavičius.

Projektų skyriaus vadovo teigimu, būtent inverteriniai kompresoriai suteikė galimybę atitikti užsakovo keliamus aukščiausius energinio efektyvumo reikalavimus. Šie kompresoriai tolygiai reguliuoja variklio apsukas pagal faktinį šaldymo poreikį, todėl sistema veikia proporcingai apkrovai, palaikydama optimalų darbo režimą visu galios diapazonu. Tokiu būdu mažinamos energijos sąnaudos, stabilizuojami temperatūros bei slėgio parametrai ir reikšmingai pagerinami SEER rodikliai realiomis eksploatavimo sąlygomis.

CLIVET, derindama aukštą efektyvumą ir minimalų poveikį aplinkai, oro kondicionavimo sistemas kuria ir tobulina nuo 1989 m. Jos tikslas – diegti ir pritaikyti naujas technologijas, kad dabar sukurti produktai būtų tinkami naudoti ir ateityje. Pasirinkus specializuotas CLIVET sistemas, paprasti tampa projektavimo ir montavimo darbai, sumažinamos pastato eksploatavimo išlaidos, padidinamas energinis efektyvumas ir nekilnojamojo turto, kuriame šios sistemos integruotos, vertė. Įdiegtos papildomos funkcijos, kaip „CLIVET Eye“, suteikia techninės priežiūros komandai galimybę stebėti įrenginius nuotoliniu būdu, taip užkertant kelią galimiems gedimams.

Užsakovui „Lemoros“ projekte taip pat buvo svarbu, kad įrangos tiekėjai užtikrintų optimalius tiekimo terminus, įrangos ilgaamžiškumą ir garantinį bei pogarantinį servisą. „Airwave Lietuva“ visiškai atitiko ir šiuos reikalavimus. Paprastai CLIVET standartinių dydžių įrangos turi centrinės gamyklos sandėlyje, tačiau jeigu ir neturėtų, jos gamyba netruktų nė dviejų mėnesių. Tai užtikrintų nauja CLIVET gamykla Feltrėje (Šiaurės Italija).

UAB „Airwave Lietuva“ – šilumos siurblių, buitinių bei pramoninių oro kondicionierių ir vėdinimo agregatų, taip pat pagrindinių montavimo medžiagų bei aksesuarų tiekimo lyderė. Ji yra ne tik CLIVET, bet ir tokių pažangias inžinerijos tendencijas diktuojančių gamintojų kaip DAIKIN, FLEXIT, MIDEA oficiali atstovė Baltijos šalyse.

Pranašumas - darbus visada atlikti gerai

Naująjį „Lemoros“ kompleksą juosiančią vieno kilometro ilgio tvorą su vartais ir varteliais, taip pat priešgaisrines kopėčias su papildomais vamzdžiais gaisrui gesinti ant stogo įrengė MB „Elastatus“.

Šeštus veiklos metus skaičiuojančios įmonės specializacija - gyvenamųjų namų, administracinių pastatų ir angarų statyba. Nors komandą sudaro tik kiek daugiau nei dešimt specialistų, „Elastatus“ gali atlikti visas užduotis - nuo žemės darbų, pamatų klojimo, sienų ir stogų įrengimo iki fasadų bei vidaus apdailos.

„Atliekame visus darbus iki raktų šeimininkui įteikimo. Jei ko negalime padaryti, pasitelkiame patikrintus partnerius“, - didžiuojasi savo komandos universalumu įmonės įkūrėjas ir vadovas Šarūnas Sereika.

„Lemoros“ komplekso projekte „Elastatus“ pasirūpino ir didžiosios dalies reikiamų medžiagų tiekimu, tik tvoros segmentus, vamzdynus bei stumdomuosius vartus pagamino kitos įmonės, o priešgaisrines kopėčias užsakė pats generalinis rangovas.

„Įrengiant kilometrinę tvorą, ypač plačius vartus, reikėjo nestandartinių sprendimų. Teko iš naujo derinti ir priešgaisrinių kopėčių montavimo terminus. Taigi, iššūkių išties netrūko, tačiau visus juos įveikėme ir pasiekėme norimą rezultatą“, - pasakoja MB „Elastatus“ vadovas.

Š. Sereika pabrėžia, kad jo komanda ne tik stengiasi visus darbus atlikti laiku bei kokybiškai, bet ir siekia visiems atvejams turėti savo techniką, kad darbai vyktų dar sparčiau.

„Šiemet darbams dideliame objekte atlikti net įsigijome ekskavatorių, - šypsosi Š. Sereika ir pasidžiaugia, kad žinia apie kokybiškai darbus atliekančią įmonę sklinda iš lūpų į lūpas: - Geras darbas - mūsų bekompromisė vertybė, skiriamasis ženklas ir didžiausias pranašumas rinkoje. Didžiosios daugumos užsakymų sulaukiame būtent per rekomendacijas.“

Apdaila atlikta nuosekliai siekiant geriausio rezultato

Dviejų aukštų naujojo „Lemoros“ komplekso administracinio pastato fasado ir vidaus erdvių, tarp jų kabinetų, posėdžių kambarių, darbuotojų poilsio ir pagalbinių patalpų, apdailos darbus atliko UAB „Restogis“, nuo 2023 m. besispecializuojanti ventiliuojamųjų fasadų, vidaus patalpų apdailos, stogų įrengimo ir žemės bei gerbūvio darbų srityje.

Įmonės komanda dalį fasado plokščių nudažė ir pritvirtino aliuminio detales - išskirtinį pastato akcentą. Viduje iš gipso kartono plokščių buvo suformuotos ir apdailintos visos pertvaros, ištinkuotos sienos, apsiūti vamzdžiai. Pagal architektų parengtą projektą tam tikrose vietose įrengtos akustinės lubos. Taip pat buvo paruošti ir nudažyti visi betoniniai sienų ir lubų paviršiai, paslėptos komunikacijos biure, visame pastate išklijuotos akmens masės plytelės. Kad ir kokie apdailos darbai būtų buvę atliekami - sienų, pertvarų, lubų, grindų ar fasado, - aukštos kokybės rezultato buvo siekiama nuosekliai laikantis nustatytų technologinių procesų.

„Mūsų veiklos prioritetas - šiuolaikiški ir kokybiški sprendimai. „Lemora“ yra ir pagrindinis mūsų įmonės veiklai reikalingų medžiagų tiekėjas, todėl žinome vieni kitų požiūrį į kokybę. Šiame projekte po vienu stogu reikėjo suderinti skirtingus užsakovo veiklos poreikius - nuo logistikos iki administracijos darbo ir klientų priėmimo. Nors darbus turėjome atlikti greitai ir derinti juos su kitų sričių subrangovais, tuo pat metu stebėdami, kad nenukentėtų kokybė, darbai šiame objekte vyko sklandžiai. Rezultatu esame patenkinti, tikimės, kaip ir užsakovas“, - sako UAB „Restogis“ vadovas Vaidas Leveckis.

Individualiai suprojektuoti vartai suteikia išskirtinį patogumą logistikai

Naujajame „Lemoros“ komplekse integruoti pirmieji Lietuvoje „Hörmann“ pramoniniai segmentiniai vartai su judančia centrine atrama. Juos sudaro du pramoninių SPU segmentinių vartų komplektai, kurių bendra anga siekia net 12 metrų pločio ir 4,625 metro aukščio, todėl pro šiuos vartus gali įvažiuoti didelio pločio krovininiai automobiliai.

Svarbiausias šio sprendinio išskirtinumas - judanti centrinė atrama. Kasdienio įprastinio naudojimo atveju ji padalija didelę angą į dvi dalis, todėl vartus galima atidaryti ir uždaryti atskirai, neatveriant viso įvažiavimo. Tokiu būdu vartų anga gali būti naudojama pagal konkretų poreikį, ir tai suteikia daugiau lankstumo organizuojant įprastą transporto judėjimą.

Kai vartus reikia atverti per visą angos plotį, pavyzdžiui, įvažiuojant stambiagabaritei technikai ar kroviniam transportui, centrinė atrama bėgiu nustumiama į šoną. Taip atveriama visa 12 metrų pločio ertmė ir gaunamas platus įvažiavimas. „Hörmann“ duomenimis, naudojant judančias centrines atramas, galima sujungti net iki trijų pramoninių segmentinių vartų ir suformuoti iki 30 metrų pločio angą.

Toks sprendimas suteikia galimybę lanksčiau eksploatuoti pastatą: kasdienėms transporto operacijoms nebūtina atverti visos angos, o prireikus galima panaudoti visą įvažiavimo plotį. Dar vienas segmentinių vartų pranašumas - jie atidaromi vertikaliai. Vartai kyla į viršų, todėl jiems nereikia papildomos vietos priešais angą. Vartuose sumontuotos WA 500 FU pavaros, užtikrinančios automatizuotą vartų valdymą.

Vokietijoje pagamintus „Hörmann“ vartus „Lemoros“ kompleksui tiekė ir sumontavo kvalifikuoti oficialios „Hörmann“ atstovės Kaune - bendrovės DARUS specialistai.

UAB DARUS - patikima pramoninių vartų, durų, automatikos ir krovimo technikos tiekimo bei montavimo partnerė. Jos specializacija - prie individualių užsakovų poreikių pritaikyti ilgaamžiai kompleksiniai sprendimai pramonės, logistikos ir komerciniams objektams, nuo techninių sprendimų parinkimo ir projektų derinimo iki profesionalaus įrangos montavimo bei techninio aptarnavimo. Lietuvoje DARUS atstovauja žinomiems Europos gamintojams - „Hörmann“, „Roger Technology“ ir „Locinox“.

„Structum“ inf.

DARUS
HÖRMANN
YIT 60
KONSTRUKCIJOS
STATINA
ELASTATUS STATYBOS IR INOVACIJOS
AIRWAVE
UAB „RESTOGIS“

Saldus
Fenomenas
Dovana prasideda nuo
minties ir nesibaigia ją įteikus.
Detalėse ji įgauna formą,
skoniu prabyla, o žmogaus
atmintyje tęsia savo istoriją.
SALDIREKLAMA.LT
reklaminiai saldainiai ir šokoladas
saldainių dėžutės su logotipu

OBJEKTAS: renovacijai ir naujai statybai skirtų skydinių konstrukcijų gamybos pastatas Ryto g. 8, Menčių k., Naujosios Akmenės kaimiškoji seniūnija, Akmenės r. (Akmenės LEZ)

UŽSAKOVAS: UAB „Rietuva“

GENERALINIS RANGOVAS IR STATYBOS DARBŲ VALDYTOJAS: UAB „KALVASTA Statyba“

OBJEKTO ARCHITEKTAI: UAB „Neoforma“, UAB „VMG Lignum Systems“

INTERJERO ARCHITEKTAI: UAB „Town projects“

RIETUVA: pažangiai statybai Lietuvoje ir už jos ribų

Vasaros pabaigoje Akmenės LEZ atidaryta inžinerinės LVL medienos produkcijos gamykla „Rietuva“ - didžiulis žingsnis į surenkamųjų konstrukcijų statybos plėtrą visose Baltijos šalyse ir net Vakarų Europoje. Kartu tai teigiamas postūmis regiono ekonomikai ir puiki žinia darbo rinkai: čia kuriamos aukštesnės pridėtinės vertės darbo vietos.

✸ „Rietuvos“ archyvo nuotr.

„Akmenės LEZ pasirinkome dėl palankios investicinės aplinkos, infrastruktūros ir plėtros galimybių. Svarbus veiksnys – regione besiformuojantis medienos pramonės klasteris. Čia sutelkti žaliavų tiekimo ir gamybos pajėgumai leidžia trumpinti tiekimo grandines, efektyviau organizuoti logistiką ir plėtoti technologinį bendradarbiavimą. Gamybai paruošta teritorija ir vietinio vėjo parko žalioji elektra sudaro sąlygas tvaresnei gamybai“, – sako naujosios gamyklos „Rietuva“ direktoriaus pavaduotojas gamybai Saulius Mikėnas.

„Rietuvos“ specializacija – surenkamųjų pastatų konstrukcijos (angl. *prefab*): sienų, perdangų, stogų ir renovacijos skydai, kiti elementai naujai statybai ir pastatų atnaujinimui. Pagrindinė medžiaga – inžinerinė LVL mediena, užtikrinanti tikslumą, tvirtumą ir efektyvų žaliavų naudojimą.

S. Mikėno teigimu, „Rietuva“ – tai daugiau kaip 40 mln. eurų investicija, kuri sustiprins statybų pramonę ir

padės spartinti Lietuvos pastatų modernizavimą. Pagaminti skydai suteikia galimybę daugiabučius bei viešuosius pastatus atnaujinti greičiau, efektyviau ir kokybiškiau, mažinant nepatogumus gyventojams. Tokią pat naudą gamyklos S. Mikėnas mato ir kitoms Baltijos šalims.

Gamyklos technologinis pagrindas – automatizuotos gamybos linijos, pramoniniai robotai ir skaitmenizuoti procesai. Visą parą galinčioje veikti linijoje sujungta 18 stočių ir 13 robotų, procesas apie 95 proc. automatizuotas. CNC įrenginiai užtikrina apdirbimo tikslumą, automatizuotos operacijos – stabilią kokybę ir našumą. Tvarumo siekiama viso proceso metu: naudojant LVL medieną, optimizuojant pjovimą ir mažinant atliekas, tausojami ištekliai.

„Rietuva“ skatins regiono ekonomikos augimą kurdama aukštesnės pridėtinės vertės darbo vietas. Gyventojams tai suteiks daugiau galimybių kurti profesinę ateitį savo krašte. Mokymais stiprinsime regiono kompetencijas, o modernia darbo aplinka, papildomomis naudomis ir karjeros perspektyvomis sieksime išlaikyti bei pritraukti specialistų. Užsakymai transporto, logistikos, techninės priežiūros ir kitų paslaugų teikėjams skatins vietos verslų augimą bei regiono patrauklumą investicijoms“, - pabrėžia S. Mikėnas.

Komanda bus formuojama palaipsniui, didinant gamybos apimtis. Pasiekus numatytą veiklos mastą, planuojama sukurti apie 160 darbo vietų. Kad jos būtų prieinamos aplinkinių miestų ir gyvenviečių žmonėms, organizuojamas nemokamas transportas. Darbo ergonomikai ir saugai pasitelkiami automatizuoti įrenginiai, mechanizuotas medžiagų transportavimas ir kėlimo įranga, mažinanti fizinį krūvį. Darbuotojams suteikiamas nemokamas maitinimas, papildomas sveikatos ir nelaimingų atsitikimų draudimas, darbo apranga bei jos priežiūra, mokymai ir karjeros galimybės.

„Rietuvos“ vadovybės vizija – tapti vienu pažangiausių surenkamųjų medinių konstrukcijų gamybos centrų regione ir per metus pagaminti iki 350 tūkst. kv. m produkcijos, kuri būtų tiekiama naujos statybos ir renovacijos projektams Lietuvoje, Baltijos šalyse bei Vakarų Europoje. „Siekiame keisti statybų sektorių: daugiau darbų perkelti į kontroliuojamą gamyklos aplinką, kad pastatus būtų galima statyti ir atnaujinti greičiau, kokybiškiau bei tausojant išteklius“, - apibendrina gamyklos direktoriaus pavaduotojas gamybai.

Gamybinėms patalpoms - itin tvirti ir sandarūs langai

Vienai didžiausių Baltijos šalyse inžinerinės LVL medienos produkcijos gamyklai itin tvirtus ir šiltus langus pagamino, į objektą pristatė ir sumontavo UAB „Langų sistemos“, jau 17 metų besispecializuojanti langų, durų bei fasado konstrukcijų srityse.

„Pagal architektų projektą langai turėjo būti plastikiniai, trijų milimetro storio išorinėmis sienelėmis ir atitikti A++ energinio naudingumo klasę. Mūsų partnerės – vienos didžiausių Europoje langų, durų ir terasų sistemų gamintojų DRUTEX pagamintų langų rodikliai net viršijo reikalaujamus normatyvus“, – pabrėžia UAB „Langų sistemų“ vadovas Saulius Matulionis.

Iš lauko pusės langų rėmai yra tamsiai pilkos (antracito) spalvos, kad derėtų prie pastato fasado, o vidinė balta rėmų pusė lengvai pritaikoma prie visos vidaus erdvių estetikos. Langai trijų stiklo paketų, jie ne tik puikiai izoliuoja šilumą, bet ir saugo gamybines patalpas nuo perkaitimo, nes stiklai yra padengti specialia selektyvine danga, atspindinčia saulės spindulius.

„Gamybinių patalpų langų sprendinys buvo nestandartinis – turėjome į vieną liniją sujungti net 124 metrus langų konstrukcijų. Pasirinkome „lego“ principą – pirmiausia buvo surinkti lango rėmai, o tada įstatyti sunkūs stiklo paketai ir užfiksuoti išorinėmis juostomis“, – pasakoja įmonės vadovas.

Šis projektas, S. Matulionio žodžiais, jo komandai buvo ne iššūkis, o tiesiog teisingas inžinerinis sprendimas. Įmonės specialistai pratę dirbti su įvairiomis medžiagomis, todėl užbėgo už akių galimiems plastikinių langų pažeidimams: integravo kompensacines jungtis, kad langai galėtų pastebimai judėti rėmo viduje, nes plastikas turi savybę trauktis arba plėstis dėl oro sąlygų. Konstrukcija su kompensacinėmis jungtimis išlieka tvirta ir tinkama eksploatuoti daug metų nepriklausomai nuo oro temperatūros svyravimų.

„Langų sistemų“ komanda, profesionaliai įgyvendinanti svarbius projektus visoje Lietuvoje, sėkmingai įsitvirtina ir užsienio rinkoje, net ir už Atlanto.

Pažangioje gamykloje – išskirtinė elektros infrastruktūra

UAB „Voltas“ gamykloje įgyvendino kompleksinį inžinerinių sistemų projektą: atliko elektrotechnikos, automatikos ir pastato valdymo sistemų (BMS), elektroninių ryšių, apsauginės bei gaisrinės signalizacijos įrengimo darbus. Viena svarbiausių užduočių buvo užtikrinti patikimą visų sistemų veikimą ir jų tarpusavio suderinamumą.

„Gamyklos elektros instaliacija nuo įprastų administracinių ar gyvenamųjų objektų pirmiausia skiriasi mastu, didelėmis apkrovomis ir aukštais patikimumo reikalavimais. Elektros infrastruktūra turi aptarnauti ne tik pastatą, bet ir gamybos technologinius įrenginius, todėl ypač svarbu tiksliai įgyvendinti projektinius sprendinius, koordinuoti skirtingas sistemas ir sudaryti galimybę jas patogiai eksploatuoti bei plėsti ateityje“, – pabrėžia UAB „Voltas“ vadovas Darius Levickis.

Daug dėmesio skirta vidaus ir lauko apšvietimui. Integravus efektyvius LED šviestuvus ir apšvietimo valdymo sprendinius, apšvietimas pritaikomas prie skirtingų gamyklos zonų poreikių, užtikrina tinkamas darbo sąlygas ir racionalų elektros energijos vartojimą.

„UAB „Voltas“ specializacija – elektrotechnikos, automatikos ir silpnų srovių sistemų įrengimas. Mūsų stiprybė – sudėtinguose pramonės objektuose įgyta patirtis ir gebėjimas į vieną komandą sutelkti skirtingų sričių kompetencijas, įgyvendinti kompleksinius sprendimus ir prisiimti atsakomybę už galutinį rezultatą“, – sako D. Levickis.

Prasidėjus „Rietuvos“ projekto darbams, į būsimos gamyklos teritoriją pirmoji įžengė ir kompleksiškai visus infrakstruktūros įrengimo darbus atliko UAB „Storoma“ atestuotų specialistų komanda, kurios specializacija – kelių ir gatvių tiesimas, ypatingų statinių statybos darbai visoje Lietuvoje.

.

„Structum“ inf.

voltas
Storoma
Langų sistemos

ŠIAULIAI JAU PASIRENGĘ STABDYTI INFEKCINIŲ LIGŲ PLITIMĄ

Įgyvendinant Sveikatos apsaugos ministerijos (SAM) iniciatyvą „Infekcinių ligų gydymo paslaugų modernizacija Respublikinėje Šiaulių ligoninėje“, Saulės mieste, naujame trijų aukštų pastate, įsikūrė Infekcinių ligų diagnostikos ir gydymo centras (ILDGC). Jis suteiks naujų galimybių ir regiono gyventojams, ir visai medikų bendruomenei.

✸ **Vitalio Lebedžio** nuotr.

„Naujas modernus centras taps svarbia Lietuvoje kuriamo Infekcinių ligų klasterio dalimi. COVID-19 pandemija parodė, kad senosios ligoninės patalpos nebuvo pritaikytos efektyviai izoliacijai, todėl tekdavo stabdyti kitų skyrių darbą. Įgyvendintas projektas užkirs kelią sveikatos sistemos paralyžiui būsimų krizių metu ir užtikrins kokybišką krizių valdymą visame Šiaulių regione“, – sako Respublikinės Šiaulių ligoninės direktorius Darius Praninskas.

ILDGC įsikūrė Respublikinės Šiaulių ligoninės teritorijoje tarp II terapijos korpuso ir Chirurgijos klinikos pastato, šalia Tuberkuliozės ir plaučių ligų klinikos, iškilusiame trijų aukštų pastate. Naujajame centre įrengtas Skubiosios medicinos pagalbos skyrius su 20 stebėjimo lovų ir izoliacijos sistema, moderni radiologijos patalpų sistema rentgeno ir kompiuterinės tomografijos paslaugoms, trijų lovų hemodializių poskyris, 12 lovų Intensyviosios terapijos ir Laboratorinės diagnostikos skyriai. Suaugusiųjų infekcinių ligų skyriaus pajėgumai išplėsti nuo 18 iki 24 lovų, taip pat įrengtos šiuolaikinius reikalavimus atitinkančios pirmojo ir antrojo lygio izoliavimo palatos.

Naujajame centre regiono gyventojams bus užtikrintas mikrobiologinis saugumas ir pagalba sergant sezoninėmis ar lėtinėmis infekcijomis. Paslaugas teiks patyrusi infektologų komanda.

OBJEKTAS: VšĮ Respublikinės Šiaulių ligoninės Infekcinių ligų diagnostikos ir gydymo centras, Vinco Kudirkos g. 99, Šiauliai

UŽSAKOVAS: VšĮ Respublikinė Šiaulių ligoninė

GENERALINIS RANGOVAS: UAB „Gilesta“

PASTATO, INTERJERO IR KRAŠTOVAIZDŽIO ARCHITEKTĖ: Dovilė Naudžiuvienė, UAB „Projektų ekspertai“

„Centre visos patalpos įrengtos atsižvelgiant į infekcinių ligų profilį, orientuotos į paciento sveikatos būklę bei visiškai atliepiančios personalo darbo ir poilsio poreikius bei lūkesčius, – sako D. Praninskas. – Itin svarbu, kad šis pastatas gali būti pritaikytas priimti pacientus įvairių ekstremalių įvykių, taip pat ir susijusių su radioaktyvia tarša, metu. Centre įrengtos švarinimo patalpos suteiks galimybę palyginti greitai prisitaikyti prie situacijos ir, nesutrikdant sveikatos priežiūros paslaugų teikimo, priimti padidėjusius pacientų srautus. Naujose ligoninės erdvėse sukurtos atskiros stacionarines paslaugas gaunančių pacientų srautų judėjimo trajektorijos, izoliacinės erdvės, aiškiai atskirti funkciniai blokai.“

Gydymo centre yra visa reikiama pažangi medicinos įranga ir šiuolaikiškos medicinos priemonės bei prietaisai. Centre įrengtas Laboratorinės diagnostikos skyrius, Molekulinės diagnostikos ir Mikrobiologijos laboratorijos, atitinkančios II lygio biosaugos reikalavimus. Medikai taip pat įgijo naujų galimybių valdyti preanalitinį laboratorinės diagnostikos etapą pasitelkiant tam tikslui įsigytą modernią automatizuotą preanalitinę įrangą. Laboratorinių ėminių tyrimams pristatyti visuose ILDGC aukštuose ir ligoninės Chirurgijos korpuse įrengtas vakuuminis paštas. Dabar laboratoriniams tyrimams paimta paciento tiriamoji medžiaga tyrimo vietą laboratorijoje pasiekia per 1–2 minutes. Minkštam lovos ir daugkartinio valymo inventoriui nukenksminti bei skalbti įrengta moderni dezinfekcijos kamera ir profesionali įranga, o šiam procesui valdyti įkurtas Infekcijų kontrolės skyriaus Dezinfekcijos poskyris.

Centre sukurtos komfortiškos sąlygos tiek pacientams, tiek personalui, skirtas reikiamas dėmesys tinkamai medicinos ir slaugos įrangai, medicinos instrumentams ir aplinkai. Suprojektuotos vienvietės ir dvivietės palatos su atskirais tualetais bei dušais. Visi palatose esantys slaugos baldai ir įranga – nauji. Pasirūpinta ir tiekiamo oro kokybe, efektyvia vėdinimo sistema, užtikrinančia malonų mikroklimatą.

Naujoji centro infrastruktūra suteikia galimybę ne tik modernizuoti gydymo procesus, bet ir organizuoti juos taip, kad kiekvienas etapas – nuo pirmojo kontakto iki gydymo pabaigos – būtų aiškiai struktūruotas, efektyvus ir saugus.

Projektas finansuotas pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą „Naujos kartos Lietuva“ iš ES ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės „NextGenerationEU“ bei valstybės biudžeto lėšų. Modernizacijos projekto vertė – per 22 mln. eurų.

Architektūriniais sprendiniais sukurta estetiška ir kartu saugi aplinka

„Be techninių, kokybinių, technologinių, infekcinę pastato funkcinę paskirtį įgyvendinančių ir kitų privalomų reikalavimų, užsakovui taip pat buvo svarbu, kad pastato architektūra derėtų su aplinkinių ligoninės pastatų architektūra. Suprojektuotas pastatas nekontrastuoja su supančiu užstatymu, tačiau turi savitą architektūrinę raišką, reprezentuojančią šiuolaikinės medicinos įstaigos įvaizdį. Nauju korpusu siekėme ne užgožti,

o praturtinti esamą ligoninės komplekso architektūrą“, – sako UAB „Projektų ekspertai“ architektė Dovilė Naudžiuvienė, kartu su kolegomis projektavusi naująjį centrą.

Rengiant projektinius siūlymus, buvo analizuojama Nyderlandų, Vokietijos, Skandinavijos geroji praktika, nes šiuolaikinėje Europoje infekcinių ligoninių architektūra suformavo naujus standartus.

Planuojant patalpas buvo labai svarbu atitikti užkrečiamųjų ligų prevencijos ir infekcijų kontrolės reikalavimus. Projekte numatytas bekontaktis automatinių durų atidarymas, slėgio sistemos infekcinėse ir reanimacinėse palatose, oro cirkuliacija palatose, modernūs inžineriniai sprendimai laboratorijose. Suprojektuota įranga vidinei komunikacijai tarp personalo ir izoliatorių, pacientų stebėjimo sistemos.

Projekte numatytos kokybiškos, ilgaamžės statybinės ir apdailos medžiagos. Suprojektuotas energetiškai efektyvus, sandarus A++ klasės pastatas. Ant pastato stogo sumontuota saulės elektrinė.

Palyginti ribotame plote atitikti technologinių procesų, užtikrinančių infekcijų kontrolę, reikalavimus – nelengva užduotis. Ją architektams pavyko sėkmingai įveikti kartu su technologais planuojant pastato struktūrą, skirtingų skyrių srautų paskirstymo ryšius. Taip pat daug dėmesio buvo skirta modernių erdvių kūrimui, formuojant patrauklią, patogią interjero aplinką pacientams ir darbuotojams bei reprezentatyvų, aplinkos architektūrinę vertę kuriantį pastato eksterjerą.

D. Naudžiuvienė išskiria ir fasado sprendinius. Fasado apdailai ne tik dėl ilgaamžiškumo, homogeniškumo, bet ir dėl išskirtinės išvaizdos pasirinktos 3D reljefinio paviršiaus fibrocemento plokštės „Equitone Linea“. Šių plokščių išvaizda keičiasi priklausomai nuo saulės spindulių krypties ir žiūrėjimo kampo.

„Architektūrinė fasadų idėja buvo sukomponuoti lygaus ir reljefinio paviršiaus plokštes skirtingomis kryptimis, sukuriant dinamišką fasado apdailos grafinį vaizdą, nuo apšvietimo kintantį fasado paviršių. Pasirinktos tarpusavyje derančios natūralių atspalvių baltos ir rusvos spalvos plokštės“, – pasakoja D. Naudžiuvienė.

Pasirinktas ir inovatyvus ventiliuojamojo fasado sprendimas – karkaso sistema su konsolėmis „Aloon Thermo“, kurių pagrindinis išskirtinumas – bazalto arba stiklo pluošto kompozitas. Integravus šią sistemą, išvengiama šiluminių tiltelių, todėl net ir aukštus energinio naudingumo rodiklius galima pasiekti įrengus ženkliai plonesnį šilumos izoliacijos sluoksnį., Efektyvumas, palyginti su įprastomis karkaso sistemomis, kur naudojamos nerūdijančiojo plieno konsolės, yra akivaizdžiai didesnis. Ventiliuojamojo fasado sistema su kompozitinėmis konsolėmis „Aloon Thermo“ užtikrins optimalų ILDGC pastato energinį efektyvumą ir konstrukcijos ilgaamžiškumą.

„Statant šį centrą, didžiausias iššūkis buvo specifiniai medicinos įstaigoms keliami reikalavimai. Reikėjo suderinti infekcijų kontrolės sprendimus, sudėtingas inžinerines sistemas ir viską baigti iki mažiausių detalių. Darbus atlikome veikiančios ligoninės teritorijoje, todėl itin svarbu buvo tiksliai planuoti ir koordinuoti skirtingų specialistų darbą. Tokiam projektui nepakanka vien techninių žinių – būtina gebėti iš anksto įvertinti rizikas ir operatyviai priimti sprendimus. Per 15 veiklos metų sukaupta patirtis, stipri specialistų komanda ir skaitmeniniai projektų valdymo įrankiai padėjo suvaldyti šį sudėtingumą. Tai ir yra mūsų stiprybė: gebėjimas sujungti skirtingas kompetencijas ir nuosekliai įgyvendinti aukštus reikalavimus keliančius projektus“, – sako Romas Paliulis, ILDGC projekto įgyvendinimo procesui vadovavusios generalinės statybų rangos bendrovės GILESTA direktorius.

Efektyvi pamatų hidroizoliacijos sistema – ilgalaikis sprendimas

Daugelį metų sėkmingai veiklą plėtojanti Lietuvos įmonė „Tegra State“, gerai žinoma statybinės chemijos ir medžiagų rinkos ekspertė, Šiaulių ligoninės infekcinių ligų centro statyboms tiekė pažangią hidroizoliacijos sistemą „Fome Flex Rapid Hydro Defence“. Įmonės pateikta vientisa bituminių-polimerinių mišinių sistema, susidedanti iš trijų tarpusavyje suderintų produktų, efektyviai ir ilgam apsaugo pastato pamatų konstrukcijas nuo drėgmės. Visi sistemos produktai sukurti vandens emulsijos technologijos pagrindu, juose nėra agresyvių tirpiklių, jie neturi stipraus kvapo ir yra atsparūs UV spinduliams. Mišiniai ypač greitai džiūsta, todėl gerokai paspartina statybų darbus patalpų viduje ir išorėje. Didelis šios technologijos privalumas – pamatų hidroizoliacijos darbus įmanoma kokybiškai atlikti vos per vieną dieną.

Pirmasis „Tegra State“ tiektos hidroizoliacijos sluoksnis – gruntas „Fome Flex Rapid Hydro Defence Primer“. Jis puikiai įsigeria į įvairiausius statybose naudojamus paviršius (betono, mūro ar OSB plokštės), suriša dulkes, užtikrindamas vėliau tepamos mastikos sukibimą. Vandens emulsijos pagrindu sukurtas gruntas išdžiūsta ir tampa atsparus vandeniui maždaug per 20 minučių.

Tirštos konsistencijos, itin elastingas glaistas „Fome Flex Rapid Hydro Defence Filler“ naudojamas prieš pagrindinį hidroizoliacijos sluoksnį ir yra skirtas giliems įtrūkimams, ertmėms bei nelygumams užtaisyti. Su šiuo produktu taip pat galima užglaistyti įvairius kampus ir sujungimus, pavyzdžiui, esančius aplink kaminėlius ar ventiliacijos vamzdžius. Jis tinka ir polistireno plokščių taškiniam klijavimui atliekant šiltinimo darbus. Sustingęs glaisto sluoksnis sukuria patvarias ir lanksčias jungtis, saugančias hidroizoliacijos dangą nuo pastato judėjimo ir įvairių įtrūkimų.

Pagrindinis ir paskutinis sistemos sluoksnis – mastika „Fome Flex Rapid Hydro Defence Mastic“ – sukuria besiūlę ir vandeniui nepralaidžią membraną. Mastika dengiama keliais sluoksniais ant jau nugruntuoto ir išlyginto paviršiaus, todėl garantuoja ilgalaikę pastato konstrukcijų apsaugą nuo drėgmės ir ardomojo šalčio poveikio. Su mastika galima dirbti greitai ir efektyviai, vienas sluoksnis išdžiūsta ir tampa atsparus vandeniui maždaug per dvi valandas.

„Tegra State“ komanda tikisi, kad jų sukurta ir ištestuota sistema padės užtikrinti ypač ilgą ILDGC konstrukcijų eksploatavimą. „Tegra State“ prekių ženklas „Fome Flex“ rinkoje jau seniai vertinamas ne tik dėl hidroizoliacijos sprendimų, bet ir dėl kokybiškų montavimo putų, klijų bei hermetikų. Savo kuriamomis sistemomis „Tegra State“ sėkmingai keičia tradicinius statybos būdus, kuriems gaištama daug laiko.

Pagrindinis „Tegra State“ biuras yra Vilniuje, tačiau įmonė rūpinasi savo produktų gamybos priežiūra bei oficialiu platinimu visose Baltijos šalyse, o visa pardavimų geografija apima daugiau kaip 15 pasaulio šalių – įmonė konkurencingai dirba ne tik Vakarų Europos, bet ir Vidurinės Azijos rinkose.

Sienoms - sertifikuoti, antibakteriniai ir itin patvarūs dažai

Šiaulių ligoninės ILDGC sienų apdaila turėjo atitikti aukščiausius higienos, švaros bei patvarumo reikalavimus, todėl pasirinktas išskirtinės sudėties produktas - dažų gamybos lyderės Baltijos šalyse „Topcolor“ matiniai vandeniniai antibakteriniai dažai vidaus sienoms ir luboms „Topcolor Ceramic Argentum 7“.

Dažų sudėtis išties unikali: sidabro jonų priedai veikia kaip speciali apsauga, kartu su kitais komponentais efektyviai stabdanti kenksmingų mikroorganizmų, bakterijų, grybelių bei pelėsio augimą ir dauginimąsi ant nudažyto paviršiaus, o specialios keramikos dalelės padeda užtikrinti mechaniškai atsparią dangą.

Nepaisant specialių apsauginių priedų, „Topcolor Ceramic Argentum 7“ išlaiko geriausias standartinių dažų savybes - nudažytus paviršius galima intensyviai plauti (dažai atitinka aukščiausią atsparumo intensyviam plovimui klasę), saugiai ir dažnai valyti ne tik vandeniu ar buitiniais valikliais, bet ir kai kuriomis agresyviomis cheminio dezinfekavimo priemonėmis. Unikali dažų formulė saugos ILDGC palatų ir kitų erdvių sienų spalvą nuo blukimo.

„Topcolor Ceramic Argentum 7“ išskiria itin mažai lakiųjų organinių junginių (LOJ). Vokietijoje patikrinti „Ceramic Argentum 7“ dažai pripažinti tinkami naudoti patalpose, kuriose privaloma maksimali švara, sterilumas ir griežta bakterijų bei pelėsių kontrolė. Palanki sveikatai aplinka svarbi izoliuotiems, nusilpusiems ligoniams, kuriems bet koks papildomas aplinkos patogenas ar cheminis dirgiklis gali sukelti komplikacijų.

„Topcolor Ceramic Argentum 7“ puikiai sukimba ir idealiai tinka tinkui, betonui, gipso kartonui, mūrui bei dažomiems tapetams dengti. Produktą galima itin plačiai pritaikyti - jis nepakeičiamas ne tik operacinėse, laboratorijose ar odontologijos kabinetuose, bet ir ugdymo įstaigose, maisto pramonės įmonėse bei kavinėse. Medicinos įstaigoms šie dažai pasirenkami ne pirmą kartą, nes, anot „Topcolor“ komandos, Lietuvoje rasti dažų, kurie būtų ir antibakteriniai, ir priešpelėsiniai, ir turėtų tai patvirtinančius oficialius sertifikatus, yra labai sunku. „Ceramic Argentum 7“ buvo sukurti reaguojant į Lietuvos rangovų nusiskundimus ir paklausą, kad tokio produkto trūksta specifiniams objektams - ligoninėms, mokykloms, maisto gamybos ir kitoms padidintų higienos reikalavimų patalpoms, kuriose svarbu užtikrinti maksimalią švarą, lengvą paviršių priežiūrą ir sumažinti eksploatavimo išlaidas.

Integruoti išskirtinės kokybės aliuminio ir stiklo gaminiai

Prie ILDGC projekto ženkliai prisidėjo UAB „Bodesos langai“, tiekusi į objektą ir jame sumontavusi palyginti daug savo gaminių: aliuminio fasadą, lauko duris, įvairias vidines pertvaras, be kita ko, ir atitinkančias priešgaisrinius reikalavimus, taip pat plastikinius ir specifinius rentgeno kabineto langus.

„Fasado sistemos šilumos laidumo koeficientas - nuo 0,685 iki 0,753 Uw. Aliumininių lauko gaminių spalva - Ral 7039, vidaus gaminių spalva - Ral 7048. Kad lauko gaminiai atitiktų reikiamus šilumos laidumo rodiklius, integravome trijų stiklų paketą su termorėmeliu. Siekiant užtikrinti vientisą vaizdą, plastikinių langų spalva pasirinkta tokia pat kaip ir fasado - Ral 7039. Plastikinių langų šilumos laidumo koeficientas turėjo būti 0,77 Uw, todėl juose taip pat įdėti trijų stiklų paketai su termorėmeliu. Didžioji dalis vidaus gaminių priešgaisriniai, užtikrina apsaugą nuo gaisro plitimo. Vidaus vitrinų garso izoliacija - 35-40 dB“, - vardija ILDGC tiektų gaminių savybes UAB „Bodesos langai“ direktorė Vaida Steponavičiūtė.

Įmonė jau daugelį metų specializuojasi langų, durų, fasadų ir kitų aukštos kokybės aliuminio sistemų gamybos bei montavimo srityje. Ilgametė patirtis, modernios technologijos ir dėmesys detalėms - trys komandos savybės, lemiančios gebėjimą užtikrinti patikimus, ilgaamžius ir architektūrinius sprendimus, atitinkančius šiuolaikinius energinio efektyvumo bei estetikos reikalavimus.

„Bendradarbiaujame su architektais, rangovais bei nekilnojamojo turto plėtotojais ir kiekvieną projektą vertiname individualiai - nuo idėjos iki įgyvendinimo. Siekiame kurti konstrukcijas, kurios ne tik puoštų pastatus, bet ir užtikrintų saugumą, funkcionalumą bei komfortą. Galime pasiūlyti ir sertifikuotus priešgaisrinių, priešdūminių gaminių“, - vardija įmonės pranašumus V. Steponavičiūtė.

Elektros instaliaciją įrengė patyrusi įmonė

Visuomeninės, komercinės ir pramoninės paskirties objektams elektros instaliacijos, skirstyklų, apšvietimo ir elektros tiekimo patikimumo sistemų montavimo paslaugas teikianti Šiaulių elektros montavimo UAB „Devaloka“ laimėjo viešųjų pirkimų konkursą elektros instaliaciją, lauko apšvietimą bei kitus elektros sprendinius įrengti ir ILDGC - nuo skydų, kabelių tinklų, apšvietimo iki jėgos sistemų, įžeminimo ir žaibosaugos. Moderniame pastate ant stogo sumontuota 30 kW saulės elektrinė, suteikianti galimybę dalį elektros pasigaminti vietoje. Patikimam elektros tiekimui numatyti dyzelinis generatorius ir nepertraukiamo maitinimo šaltiniai.

Pastato koridoriuose įrengtos ilgos, vientisos LED šviestuvų linijos, taip pat bendrasis, vietinis ir naktinis apšvietimas, avariniai bei evakuaciniai šviestuvai. Teritoriją apšviečia keturių metrų aukščio stačiakampės dekoratyvinės aliuminio atramos ir tokio pat dizaino žemi stulpeliai. Apšvietimas valdomas astronominiu laikrodžiu. Automobilių stovėjimo aikštelėje įrengtos elektromobilių įkrovimo stotelės „Elinta Charge“.

„Darbų iššūkių kilo dar statybos pradžioje - rasta daug nepažymėtų kabelių, trukdžiusių darbams. Po pastatu yra gilus rūsys, o perjungimus teko atlikti veikiančioje ligoninėje, todėl ir laikinų, ir nuolatinių sprendimų atveju reikėjo užtikrinti nenutrūkstamą jos darbą. Taip pat ieškojome, kaip magistralinius kabelius nutiesti per perdangas ir koridorius. Koridorių techninės zonos buvo tankiai užpildytos komunikacijomis, todėl reikėjo rasti vietos naujiems tinklams, tuo pat metu išlaikant estetinį vaizdą ir laikantis reikalavimų“, - pasakoja Marius Bauža, UAB „Devaloka“ gamybos direktorius.

Meistriškumo įrodymas - estetiška ir maksimaliai funkcionali dušo erdvė

ILDGC palatų sanitarinėms patalpoms dušo kabinas pagamino, pristatė ir sumontavo Kauno įmonė „Brasta Glass“. Šiame projekte svarbiausia buvo užtikrinti patogų patekimą į dušą ir judėjimą ribotoje erdvėje.

„Kiekvienoje sanitarinėje patalpoje reikėjo užtikrinti ne mažesnį kaip 85 cm pločio įėjimą ir suderinti, kad kabina netrukdytų naudotis aplink esančia įranga“, - užsakovo reikalavimus vardija „Brasta Glass“ vadovas Andrius Severinas.

Viename aukšte sumontuotos skaidraus stiklo dušo kabinos SIMA su dvejomis durimis, varstomomis tiek į išorę, tiek į vidų. Kai dušu nesinaudojama, durys suveriamos į vidų, todėl lieka daugiau vietos pacientui ir jam padedantiems žmonėms judėti.

Kitame aukšte pritaikytos vienų durų dušo kabinos su papildoma sienele ir tokiais pat lankstais. Taip išlaikytas estetinis vientisumas, o konstrukcija priderinta prie skirtingo patalpų plano.

„Sprendimus parinkome atsižvelgdami į jau sumontuotą įrangą: klozetus, kriaukles, gyvatukus ir kabyklas. Papildoma sienelė leido įrengti duris, laisvai varstomas į abi puses, nekliudant šalia esančių įrenginių ir suformuojant reikiamo pločio praėjimą su vežimėliu ir be jo“, - pasakoja A. Severinas.

Kaip pasakoja „Brasta Glass“ atstovai, įmonės stiprybė - gebėjimas pritaikyti dušo erdvės sprendimus tiek privatiems būstams, tiek visuomeniniams objektams. Bendradarbiaudama su NT plėtotojais, architektais ir interjero dizaineriais, įmonė derina estetiką, patikimumą ir patogumą kasdien.

Šiluma visada suteikia jaukumo

Visą šildymo sistemą - radiatorinį ir grindinį šildymą, šilumos tiekimo sistemą bei šilumos punktą - ILDGC įdiegė Šiaulių UAB „Santechera“.

„Pagrindiniai užsakovo reikalavimai buvo darbus atlikti laiku, kokybiškai ir pagal pateiktus techninius projektus. Tiek darbus, tiek visą reikiamą įrangą ir medžiagas užtikrinome savo įmonės jėgomis, todėl galėjome atsakingai koordinuoti visą procesą. Mūsų tikslas visada toks pat - įgyvendinti projektinius sprendinius, užtikrinti sklandų visų sistemos dalių veikimą ir patikimą rezultatą“, - sako įmonės vadovė Vida Pociuvienė.

Naujajame centre įrengta kompleksinė šildymo sistema, apimanti grindinį ir radiatorinį šildymą, šilumos tiekimą bei šilumos punktą. Visi sprendiniai įgyvendinti vadovaujantis projektine dokumentacija, siekiant užtikrinti patikimą ir efektyvų šildymo sistemos veikimą.

„Įrengiant kompleksines inžinerines sistemas, svarbu suderinti atskirus sprendinius, laikytis techninių reikalavimų ir darbų terminų. Tam reikia gero darbų planavimo, operatyvaus problemų sprendimo ir sklandaus bendradarbiavimo su kitais projekto dalyviais, - pabrėžia V. Pociuvienė. - UAB „Santechera“ įkurta beveik prieš 24 metus. Per šį laiką sukaupta patirtis leidžia profesionaliai įgyvendinti įvairius šildymo sistemų ir inžinerinių tinklų projektus. Esame nedidelė, lanksti įmonė, todėl galime greitai reaguoti į pokyčius, operatyviai priimti sprendimus ir prisitaikyti prie konkretaus objekto poreikių. Didžiausias mūsų privalumas - atsakingas požiūris į darbą ir galimybė užtikrinti visą procesą nuo įrangos tiekimo iki montavimo darbų atlikimo.“

Vienas sudėtingiausių projekto sprendimų - plačios palatų durys

UAB „Hörmann Baltic“ ILDGC projektui pateikė 338 skirtingų tipų duris, atitinkančias gydymo įstaigoms keliamus saugumo, higienos ir funkcionalumo reikalavimus. Objekte integruotos plieninės ir medinės, priešgaisrinės, dūmų nepraleidžiančios, garsą izoliuojančios, varstomosios bei stumdomosios durys. Šiais įvairiais sprendimais viename objekte suderinti skirtingos paskirties patalpoms keliami reikalavimai ir išlaikyta vientisa architektūrinė koncepcija.

Vienas techniškai sudėtingiausių projekto sprendimų - plačios palatų durys su HPL danga dengta medine varčia, plienine stakta, vertikaliu įstiklinimu ir ABS briaunų apsauga. Projektuojant šį durų elementą, reikėjo vienoje konstrukcijoje suderinti net tris svarbias funkcijas: T30 atsparumą ugniai, RS dūmų nepralaidumą ir Rw 42 dB garso izoliaciją. Kartu buvo svarbu išlaikyti architektų numatytą durų dizainą ir bendrą interjero sprendinių vientisumą.

Šį techniškai kompleksišką sprendimą padėjo įgyvendinti „Hörmann“ grupei priklausančio specializuotų durų gamintojo „Schörghuber“ technologinės galimybės. Gamintojas daugiau kaip 60 metų specializuojasi medinių funkcinių durų srityje. Jo durų konstrukcijose galima derinti priešgaisrinę, dūmų kontrolės ir garso izoliacijos funkcijas, todėl jos gali būti pritaikomos projektams, kuriuose vienam durų elementui keliami keli skirtingi funkciniai reikalavimai.

ILDGC projektas puikiai parodo „Hörmann“ grupės galimybes viename objekte suderinti skirtingų tipų duris, konkrečius techninius parametrus ir architektų numatytą estetinę kryptį.

Prie sėkmingo projekto įgyvendinimo prisidėjo ir kitos įmonės

3D reljefinio paviršiaus fibrocemento plokštes „Equitone Linea“ ir ventiliuojamojo fasado sistemą su kompozitinėmis konsolėmis „Aloon Thermo“ tiekė UAB „Serfas“, daugiau kaip 30 metų įgyvendinantis išskirtinius statybų sektoriaus sprendimus.

Nors darbus sunkino ribota statybvietė ir gretimi nuolat veikiantys ligoninės korpusai, aukštu profesionalumu, precizišku darbų planavimu ir sklandžiu procesų valdymu garsėjanti UAB „Montoja“ nepriekaištingai atliko visus pastato statybos darbus nuo pamatų ir konstrukcijų iki fasado bei vidaus apdailos ir dar kartą pademonstravo gebėjimą profesionaliai valdyti sudėtingą statybos procesą.

Solidžią pustrečio dešimtmečio veiklos patirtį sukaupusi bendrovė „Transrifus“, teikianti statybų įrangos nuomos sprendimus įvairaus masto bei sudėtingumo projektams, ILDGC išnuomojo ir suprojektavo modulinius pastolius mūro darbams atlikti. Taip pat per kelis etapus buvo išnuomota, suprojektuota ir sumontuota daugiau kaip 2100 kv. m fasadinių pastolių.

„Structum“ inf.

TRANSRIFUS
SERFAS
PREKYBA • GAMYBA • PROJEKTAVIMAS
UAB ANTECHera
TEGRA
MONTOJA
DEVALOKA
HÖRMANN
BRASTA GLASS
BODESOS LANGAI
TOPCOLOR® Professional
EQUITONE by etex

MRU SŪDUVOS AKADEMIJA BURIA MIESTO BENDRUOMENĘ

Naujosiose Marijampolėje veikiančios Mykolo Romerio universiteto (MRU) Sūduvos akademijos patalpose juntama ne tik universiteto, bet ir regiono tapatybė, sukurta erdvių ne tik mokytis bei tyrinėti – čia džiugiai sutinkama ir miesto bendruomenė, plėtojama ryšį su ja stiprinanti veikla.

„Naujieji Sūduvos akademijos namai mums yra gerokai daugiau nei modernios auditorijos ar atnaujinta studijų infrastruktūra. Įsikūrę pačiame Marijampolės centre, norime, kad Akademija taptų gyva miesto intelektualinio gyvenimo dalimi – vieta, kur susitinka studentai, dėstytojai, mokslininkai, verslo, viešojo sektoriaus ir bendruomenės žmonės, kur gimsta naujos idėjos, partnerystės ir bendri projektai. Naujos erdvės atveria daugiau galimybių ne tik studijoms, bet ir mokslo plėtrai – tyrimams, tarpdisciplininiam bendradarbiavimui, regiono poreikius atliepiančioms mokslinėms iniciatyvoms. Pastato erdvėse sąmoningai įprasminame Sūduvos tapatybę – auditorijų pavadinimai primena krašto istoriją, žmones ir kultūrinį paveldą. Mums svarbu, kad čia studijuojantis ar dirbantis žmogus jaustų ne tik universiteto, bet ir savo regiono tapatybę, o akademijos durys būtų atviros visai bendruomenei“, – pabrėžia MRU Sūduvos akademijos dekanė doc. dr. Raimonda Bogužaitė.

„Pastate suformuoti patogūs judėjimo takai, kuriais galima lengvai pasiekti auditorijas, biblioteką, skaityklą, STEAM centro erdves ir kitas zonas. Stengėmės, kad pastatas būtų patogus visiems: įrengtas keltuvas, užtikrintas patogus judėjimas tarp aukštų, laiptinėse integruoti Brailio rašto žymėjimai ir taktiliniai įspėjamieji paviršiai. Kartu pasirūpinta kasdieniu komfortu – veikia šiuolaikinės vėdinimo ir vėsinimo sistemos, įrengtos geriamojo vandens stotelės. Sukūrėme ne tik modernią, bet ir iš tiesų patogią, prieinamą bei gyvą akademinę aplinką studentams, dėstytojams ir miesto bendruomenei“, – džiaugiasi MRU Infrastruktūros ir technologijų direktorius Rimantas Kuliešius, vadovavęs MRU komandai, įgyvendinusiai pastato transformacijos projektą sukūrusio MRU architekto Leonido Opuchovičiaus architektūrinę viziją. Nedidelis MRU Infrastruktūros plėtros centras projektuoja, prižiūri ir įgyvendina didžiąją dalį universiteto infrastruktūros projektų visoje Lietuvoje.

„Architektūrinio dizaino idėją diktavo objektyvios aplinkybės. Projekto komandai buvo iššūkių – projekto įgyvendinimo terminas buvo itin ambicingas, biudžetas ribotas, o kūrybiniams sprendiniams įtaką darė aplinkybės – gerokai per aukštas statinio tūris J. Basanavičiaus aikštės perimetre, mokslo paskirties pastatui nebūdinga telekomunikacijų struktūra. Šios priežastys lėmė statybos rūšį – kapitalinį remontą, todėl pastato tūrį teko valdyti tik optinėmis priemonėmis“, – pasakoja architektas L. Opuchovičius.

Parinktas ramus, aplinką atitinkantis koloritas, pirmasis aukštas aiškiai atskirtas nuo viršutinių aukštų ir pabrėžiant horizontalumą optiškai sušvelnintas pastato aukštis. „Beveik nekeičiant konstrukcijų pavyko pasiekti itin aiškią planinę struktūrą, kartu atliepiant akademijos poreikius“, – pabrėžia architektas.

Pagrindinė projekto komandos užduotis buvo sukurti infrastruktūrą perkeliamai bei restruktūrizuoja-

✷ MRU archyvo nuotr.

mai Sūduvos akademijai, pritaikyti esamas patalpas mokslui, pertvarkyti dalį STEAM centro bei bibliotekos infrastruktūros, kartu pastato naudotojams statybos darbų metu užtikrinant sąlygas reikiamose patalpose vykdyti veiklą.

Pastate buvo pakeistos visos inžinerinės sistemos, įdiegta mechaninė vėdinimo sistema su šilumogrąža, kondicionavimo sistema, LED apšvietimas. Energijos sąnaudas subalansuoja pastato valdymo sistema. Paruošta infrastruktūra saulės elektrinei ant stogo. Statinys apšiltintas taip, kad ateityje nekeičiant išvaizdos galima būtų siekti A ar A+ klasės.

„Projekto komanda turėjo dirbti kaip laikrodis. Tikslingai veikdami, vienas kitam padėdami, pasiekėme gerą rezultatą“, - sako architektas.

Sukurta pažangi ir multifunkcinė aplinka studentams bei dėstytojams

UAB „Statybos ritmas“ komanda, atlikusi MRU Sūduvos akademijos pastato kapitalinį remontą bei rekonstrukcijos darbus, jautė didžiulę atsakomybę ne tik akademinei bendruomenei, bet ir miestiečiams, nes pastatas stovi pačiame Marijampolės centre. „Statybos ritmo“ generalinis direktorius Danielius Pečiulis sako, kad kapitaline pastato rekonstrukcija sukurta pažangi ir multifunkcinė aplinka studentams bei dėstytojams. Iš seno, ilgai neeksploatuoto pastato liko tik skeletas. Pastato remonto metu buvo sustiprintos konstrukcijos, pagal poreikį išlietos naujos betoninės grindys, suformuotos naujos pertvaros pastato viduje. Joms pasirinktas dviguba gipso kartono plokščių sistema, garantuojanti gerą garso izoliaciją, didelį konstrukcinį tvirtumą ir stabilumą. Luboms naudotos kasetinės pakabinamos plokštės, dalyje patalpų paklota PVC grindų danga, pakeisti langai, sumontuota nauja stogo danga. Atnaujintas ir apšiltintas fasadas apdailintas dekoratyviniu tinku ir klinkerio plytelėmis. Patalpose sumontuota nauja centrinė šildymo sistema. Įdiegta efektyvi rekuperacijos (vėdinimo) ir vėsinimo sistema, užtikrinanti nuolatinį šviežią orą

bei komfortišką temperatūrą bet kuriuo metų laiku. Pastate integruoti liftai ir keltuvai, gerokai palengvinantys judėjimą patalpose žmonėms su negalia.

Keturiuose pastato aukštuose įrengtos auditorijos, STEAM centro ir kitos šiuolaikiškam studijų procesui reikalingos erdvės.

„Rekonstrukcijos metu nuolat lenktyniavome su laiku ir žiemos orais, – prisimena 10 mėnesių trukusius iššūkius D. Pečiulis. – Darbus pradėjome vasaros antrojoje pusėje, todėl reikėjo skubėti atlikti *šlapius* statybos darbus, kaip mūrijimas, tinkavimas, glaistymas, klinkerio plytelių klijavimas. Tačiau įmonės komandos patirtis ir profesionalumas padėjo įgyvendinti užduotis numatytais terminais.“

Nuo naujojo akademijos pastato atidarymo praėjus šiek tiek laiko, „Statybos ritmo“ komanda gali ramiai įvertinti rezultatus. Pastate sutelkta visa Sūduvos akademijos ekosistema – nuo administracijos iki praktinių veiklų zonų. Studentams patogu pasiekti universitetą, o pati įstaiga tapo atvira erdve susitikimams, partnerystėms bei regiono renginiams.

„Džiaugiamės ne vienu konkrečiu darbu, o visu kokybišku ir funkcionaliu pastatu, – sako D. Pečiulis. – Projekto metu glaudžiai bendradarbiavome su savivaldybės administracijos ir MRU komandomis. Visos suinteresuotos šalys į kilusius iššūkius reagavo operatyviai bei atsakingai, todėl ir rezultatas puikus.“

„Statybos ritmas“ ne tik prikėlė MRU Sūduvos akademijos pastatą naujam gyvenimui, bet ir tapo socialiniu partneriu, taip prisidėdamas prie akademijos studentų gerovės. „Esame vieni iš stambesnių darbdavių mieste, tad norime prisidėti prie universiteto veiklos. Manau, esame ir socialiai atsakingi savo miestui. Bendradarbiaudami su mokslo bendruomene, taip pat tikimės sulaukti jaunų specialistų, kurie ateityje prisijungtų prie mūsų kolektyvo“, – abipusės naudos studijų, mokslo ir praktinės veiklos srityse svarbą pabrėžė „Statybos ritmo“ generalinis direktorius.

Šildymo, vėdinimo, vėsinimo, vandentiekio ir nuotekų sistemas objekte įrengė UAB „Mavista“. Nepaisant itin trumpų įgyvendinimo terminų ir intensyvaus darbų derinimo su kitais rangovais, projektas įgyvendintas sėkmingai. Įmonės stiprybė – ilgametė inžinerinė patirtis, profesionali komanda, darbų kokybė ir įsipareigojimų laikymasis.

„Structum“ inf.

grožiui.

akvilė
SPA
sparkling

AR TURIME KUR SLĖPTIS EKSTREMALIŲ SITUACIJŲ ATVEJU?

Lietuvos teisės aktai nurodo, kokios turėtų būti kolektyvinės apsaugos statinių (KAS) ir priedangų tinklas. Deja, projektuotojams ir statytojams vis dar trūksta aiškumo, kaip tai įgyvendinti praktiškai, atsižvelgiant į daugelį kriterijų, tarp jų ir gerokai didesnius projektų kaštus. Kiek esame saugūs savo šalyje ir iš ko būtų verta pasimokyti?

Neda Žvybienė

„Priedangų tinklas mūsų šalyje pradėtas plėtoti tik 2022 m., atsižvelgus į įvykius Ukrainoje ir apskritai geopolitinę situaciją. Šiuo metu reikiamą skaičių priedangų turi tik kiek daugiau nei pusė iš 60 savivaldybių“, – sako Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento (PAGD) Civilinės saugos valdybos Gyventojų apsaugos organizavimo skyriaus vyriausioji specialistė Loreta Naraškevičienė.

Iš viso šalyje yra daugiau kaip 6 tūkst. priedangų, jose vietų pakaktų 54 proc. šalies gyventojų. Daugiau nei pusė priedangų įrengta gyvenamuosiuose daugiabučiuose, per tūkstantį – ugdymo įstaigose.

magnific.com nuotr.

2023 m. įsigaliojo naujos redakcijos „Krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymas“ (KVCSĮ). Pagal jį, visuose naujuose visuomenės poreikiams naudojamuose pastatuose (išskyrus religinės paskirties), kuriuose tuo pat metu gali būti daugiau kaip 100 žmonių, taip pat aukštybiniuose (daugiau kaip penkių aukštų) daugiabučiuose gyvenamuosiuose namuose arba jų priklausiniuose turi būti suprojektuotos ir įrengtos priedangos. Deja, kol kas tai ir lieka tik siekiamybė.

Pernai Vidaus reikalų ministerijos atlikto sociologinio tyrimo „Gyventojų nuomonė apie viešąjį saugumą, teisėsaugos institucijų vertinimą ir pasiruošimą stichinėms nelaimėms“ duomenimis, namuose rūsį, pritaikytą slėpimuisi, įsirengę 26 proc. gyventojų. Grėsmėms geriau pasiruošę jau susidūrusieji su tam tikromis nelaimėmis arba gyvenantieji arčiau pavojaus zonos. Pavyzdžiui, kaip elgtis Astravo atominės elektrinės avarijos atveju, geriau žino Vilniaus regiono gyventojai. Jaunesnių žmonių pagrindinis informacijos šaltinis – socialiniai tinklai, senyvo amžiaus – televizija ir radijas.

Girtina Lietuvos architektų rūmų iniciatyva parengti ir *architekturumai.lt* paskelbti rekomendacijas dėl padidinto saugumo patalpų įrengimo įvairios paskirties pastatuose. Gairės, kaip gyventojams namų aplinkoje įsirengti asmeninę saugią patalpą, paskelbtos ir Lietuvos pasirengimo ekstremaliosioms situacijoms interneto svetainėje *lt72.lt*. Čia taip pat skelbiami ir nuolat atnaujinami duomenys apie kolektyvinės apsaugos statinius (KAS) bei priedangas savivaldybėse.

KAS ir priedangų tinklas mūsų šalyje nuosekliai plečiamas remiantis vietos ir kitų šalių patirtimi. Nekilnojamojo turto (NT) plėtotojai siūlo ne tik statyti naujas priedangas, bet ir panaudoti civilių apsaugai jau esamas erdves. Kokius KAS ir priedangas per kelerius metus turėsime Lietuvoje, priklausys nuo tolesnių Vyriausybės institucijų priimamų sprendimų, NT plėtotojų pastangų ir gyventojų iniciatyvos. Viena aišku: šiandienėje geopolitinėje situacijoje investicijos į saugumą yra būtinos.

KAS ir priedangos pagal gyventojų skaičių ir STR

KAS ir priedangų poreikis Lietuvoje reglamentuotas Vyriausybės nutarimu „Slėptuvių, kolektyvinės apsaugos statinių ir priedangų poreikio nustatymo, parinkimo, žymėjimo, jų parengties organizavimo ir naudojimo tvarkos“ apraše. Tose savivaldybėse, kuriose ne mažiau kaip du trečdaliai žmonių gyvena miesto tipo gyvenvietėse, priedangose turi tilpti ne mažiau kaip 60 proc. nuolatinių savivaldybės gyventojų, kitose savivaldybėse priedangos turi būti užtikrintos ne mažiau kaip 40 proc. nuolatinių gyventojų, nes atsižvelgta į tai, kad kaimo vietovėse daugiau privačių namų su rūsiais, pusrūsiais, kuriuose galima kurį laiką saugiai slėptis.

Priedangos, ženklinamos geltonu kvadratu su namo simboliu, žmogumi ir užrašu „Priedanga“ viduje, turi būti pritaikytos oro pavojaus atvejams, netiesioginio apšaudymo ir (ar) kitų kinetinių grėsmių karo metu (atakų iš orlaivių, raketų, artilerijos ugnies sukeltų sprogimo smūgio bangų, skeveldrų, nuolaužų ar atsitiktinių kulkų). Jos dažniausiai įrengiamos administraciniuose pastatuose, požeminiuose garažuose, daugiabučiuose gyvenamuosiuose namuose, ugdymo įstaigose. Pastarosiose, taip pat kultūros ir sporto paskirties, administraciniuose pastatuose įrengiami ir KAS, žymimi oranžiniu kvadratu su mėlynu trikampiu viduje, skirti žmonėms laikinai apgyvendinti, pavyzdžiui, evakavimo metu.

KAS ir priedangų projektavimo bei įrengimo reikalavimai nustatyti aplinkos ministro 2024 m. vasario 28 d. įsakymu Nr. D1-63 patvirtintame Statybos techniniame reglamente STR 2.07.02:2024 „Slėptuvės, kolektyvinės apsaugos statinio ir priedangos projektavimo ir įrengimo reikalavimai“. Šį reglamentą Aplinkos ministerija parengė pagal Kauno technologijos universiteto mokslininkų technines rekomendacijas, pateiktas išanalizavus Suomijos ir Švedijos patirtį.

Ir KAS, ir priedangos pagal jų teikiamą apsaugą gyventojams skirstomi į kategorijas ir lygius. III kategorijos KAS suteikia apsaugą nuo stichinių, katastrofinių meteorologinių, išskyrus hidrologinius, reiškinių. II kategorijos KAS skirti apsaugai nuo stichinių, katastrofinių meteorologinių, išskyrus hidrologinius, reiškinių ir kinetinių grėsmių. I kategorijos KAS saugo nuo stichinių, katastrofinių meteorologinių, išskyrus hidrologinius, reiškinių, kinetinių grėsmių, jonizuojančiosios spinduliuotės ir kenksmingų medžiagų, dujų bei aerozolių.

Priedangos skirstomos į 3 lygius pagal atsparumo lygį ir galimą buvimo jose laiką. Aukščiausio, pirmojo, lygio priedangoje žmogus gali būti iki 72 valandų ir ilgiau. Antrojo lygio priedanga skirta būti iki 24 valandų. Trečiojo lygio priedangoje galima glaustis iki penkių valandų.

Priedangų ir KAS iššūkiai, kuriuos teks įveikti

L. Naraškevičienės žodžiais, dėl KAS ir priedangų kyla tam tikrų sunkumų. Vis dar vangiai įrengiamos priedangos privačiam sektoriui priklausančiuose pastatuose, o kai kurie seni apsaugos statiniai apskritai neatitinka galiojančio Statybos techninio reglamento. Savivaldybėms nepavyksta susitarti su daugiabučių namų bendrijomis dėl patalpų naudojimo priedangoms, nes trūksta lėšų apsaugos statinių infrastruktūrai gerinti. Projektuotojai ir NT plėtotojai, norėdami sumažinti projektų kaštus, nenoriai vykdo KVCSĮ nuostatas dėl priedangų įrengimo naujuose pastatuose, pavyzdžiui, deklaruoja, kad pastate tuo pat metu galės būti ne 100, o 99 asmenys.

Vis dėlto teigiamų postūmių esama. Siekiant spartinti priedangų ir KAS tinklo plėtrą, o ypač infrastruktūros gerinimą, nuo 2024 m. lapkričio pagal „Civilinės saugos stiprinimo ir plėtros“ programą visos savivaldybės gali teikti paraiškas priedangų ir KAS įrengimui bei modernizavimui finansuoti. Pirmuoju etapu 56 savivaldybėms skirta beveik 16 mln. eurų suplanuotoms 386 priedangoms įrengti, iš jų net 257 bus pritaikytos asmenims su judėjimo negalia. Dar 16 mln. eurų skirta antrajam priedangų infrastruktūros plėtros etapui, prasidėjusiam 2025 m. rugsėjį. Iš viso pagal minėtąją programą numatyta iki 2030 m. į priedangas investuoti 77 mln. eurų. Iki 2028 m. rinkimų planuojama įrengti, sustiprinti, pritaikyti žmonėms su negalia ne mažiau kaip 1000 priedangų.

2024 m. taip pat skirta beveik 4,5 mln. eurų 20 savivaldybių įrengti 133 KAS žmonėms laikinai apgyvendinti. 2025 m. spalį prasidėjusiu antruoju infrastruktūros plėtros etapu KAS situacijai gerinti skirta 6 mln. eurų.

Kaip ruošiasi sostinė

Vilniaus miesto savivaldybės Komunikacijos skyriaus visuomenės informavimo specialisto Irmanto Kuzo teigimu, sostinėje yra daugiau kaip 2,2 tūkst. identifikuotų priedangų – tiek, kiek ir reikėtų pagal normatyvus. Dabar Vilniaus miesto savivaldybė peržiūri įstaigas, kuriose galėtų įrengti papildomų KAS. Tikrinant miesto priedangas, kiekvienu atveju teikiamos rekomendacijos sąlygoms pagerinti.

„Daugiausia iššūkių priedangose kelia antrojo išėjimo įrengimas ir priedangų pritaikymas negalią turintiems asmenims, – sako I. Kuzas. – Taip pat reikia šiuolaikiškų sprendimų dėl ventiliacijos, filtravimo, patalpų sandarumo, elektros tiekimo.“ Gyventojai galėtų ir patys pasirūpinti didelių investicijų nereikalaujančiomis priemonėmis, pavyzdžiui, įsigyti bent dalį reikiamo inventoriaus. Deja, savivaldybei žinoma tik pavienių atvejų, kai gyventojai savo iniciatyva prisidėjo prie priedangų atnaujinimo.

Didesni infrastruktūros darbai, kaip antrojo išėjimo įrengimas ar pritaikymas neįgaliesiems, palaipsniui bus įgyvendinami pagal Vidaus reikalų ministerijos vykdomą priedangų plėtros programą. Vilniuje pirmuoju etapu bus atnaujintos 32 priedangos. Antruoju etapu į priedangų ir KAS įrengimo projektą planuojama įtraukti daugiau visuomeninės paskirties, daugiabučių namų valdytojų ir bendrijų.

Apsaugos didinimas standartiniuose pastatuose

Standartiniai civiliniai pastatai Lietuvoje, ypač senesnės statybos daugiabučiai, administraciniai ar komerciniai objektai, buvo projektuojami vertinant tik įprastas konstrukcines apkrovas. Jie nėra pritaikyti atlaikyti tiesioginius karinius smūgius (balistinių raketų, sunkiosios artilerijos) ar stiprias sprogimo bangas. Vietos ekspertai siūlo esamus pastatus reikšmingai tobulinti pritaikant modernias technologijas, pavyzdžiui, įrengiant specialias smūgiams atsparias duris, vožtuvus ar CBRN oro filtravimo sistemas. Pastatus nuo sprogimo bangos, jos išskiriamos šilumos ir skeveldrų apsaugo vientisos konstrukcijos, sustiprintos sienos ir lubos, langų, durų ir oro tiekimo angų apsauga, specializuota ventiliacijos sistema.

Norint užtikrinti pastato konstrukcijų struktūrinį vientisumą, dažniausiai montuojamas vidinis metalo ar kompozitinis karkaso rėmas. Jis sustiprina sienas, lubas ir suteikia atsparumą slėgiui, susidarančiam sprogimo metu. Taip sukuriama apsauga ir dalinės statinio griūties atveju.

Patikimi sprendimai sienoms stiprinti – kompozitinės arba sustiprintos plieninės plokštės, tvirtinamos prie specialių rėmų arba tiesiai prie sienų. Toks sprendimas gali būti taikomas pastato viduje arba išorėje priklausomai nuo grėsmės lygio ir krypties.

Verta pasinaudoti ir kitų šalių patirtimi. Pavyzdžiui, Izraelyje, be tradicinių betoninių kambarių, itin populiarios specialios greitai surenkamos vidinės apsauginės modulinės konstrukcijos, dažniausiai gaminamos iš aukščiausios kokybės balistinio plieno arba kompozitinių medžiagų. Jos skirtos būtent tiems namams, kurie buvo pastatyti iki 1992 m. ir neturi integruotų gelžbetoninių slėptuvių. Kai kurios modernios vidinės sistemos veikia sulankstomų skydų principu, integruotos į baldus ar sienas ir pavojaus metu rankiniu būdu išskleidžiamos bei užfiksuojamos vos per kelias minutes.

Naujų priedangų iššūkiai

Naujuose pastatuose įrengiamos priedangos privalo apsaugoti žmonių gyvybę ir sveikatą kritinėmis situacijomis, tad jų konstrukcijos turi būti tvirtos, sandarios ir atsparios išori-

niams veiksniams, kaip smūginė sprogimo banga (tiesioginė ir grįžtanti), radiacija, užterštumas ir bandymai įsilaužti. Žinant priedangos dydį ir žmonių, kurie gali būti viduje, skaičių, galima pasirinkti tinkamas sistemas.

Projektuojant priedangas, pagal galiojančius normatyvus, tarp jų ir Lietuvos STR, yra numatomi ne tik gyvybę palaikantys konstrukcijų tvirtumo reikalavimai, bet ir būtinosios funkcinės erdvės. Nustatytos specialios ploto normos vienam asmeniui užtikrina žmonėms galimybę ne tik stovėti, bet ir atsisėsti ar pailsėti. Taip pat privalu numatyti vietą svarbiausiems inžineriniams mazgams: sanitarinėms patalpoms, geriamojo vandens atsargoms bei minimaliam vėdinimo įrangos išdėstymui.

Priedangoms pirmiausia reikia šiuolaikiškų sprogimui atsparių durų. Galimi įvairūs variantai priklausomai nuo grėsmės lygio, durų vietos slėptuvėje ir reikalavimų. Kai kurių šalių durų standartuose apibrėžiama durų atidarymo specifika, apsaugos lygiai ir net durų konstrukcija. Pavyzdžiui, Šveicarijoje naudojamos priedangų durys, reglamentuojamos pagal BZS standartus, jos gaminamos su plieniniu karkasu, kuris montavimo vietoje užpildomas betonu. Tokiu būdu durų mechaninis atsparumas sprogimo bangai tampa toks pat didelis kaip ir gelžbetoninių sienų. Ukrainiečiai dažnai naudoja sunkiasvores, iš storų plieno lakštų suvirintas konstrukcijas su vidinėmis standumo konstrukcijomis. Daugumoje šalių sprogimui atsparios durys būna itin sandarios, kad sprogimo metu smūgio banga jų neištrauktų, nedeformuotų ir kad po sprogimo į patalpų vidų nepatektų užteršto oro.

Pagal galiojančius teisės aktus priedangose negali būti langų. Jie yra pati trapiausia pastato dalis – sprogimo banga juos lengvai išdaužia, o skriejančios stiklo šukės bei nuolaužos kelia mirtiną pavojų viduje esantiems žmonėms. Langai rūsio tipo patalpose turėtų būti užbetonuoti taikant specialią armavimo technologiją, užtikrinančią, kad sukietėjęs betono blokas sprogimo metu nebūtų įstumtas į patalpos vidų. Tačiau kai kuriuose apsaugos statiniuose langai arba angos paliekami, tik jie iš išorės arba vidaus yra sandariai uždaromi šarvuotais, sprogimui atspariais metaliniais skląsčiais bei liukais, efektyviai atlaikančiais smūginę bangą ir nepraleidžiančiais dūmų.

LR teisės aktuose nenurodoma, kad priedangose privalomos mechaninės ventiliacijos sistemos, tačiau žmonės ten gali praleisti nuo kelių valandų iki kelių parų, tad natūralus arba mechaninis oro tiekimas ir išleidimas yra kritiškai svarbūs, kitaip patalpoje susikauptų mirtinas anglies dvideginio kiekis.

Atviros vėdinimo šachtos ir ortakiai yra tiesioginis kelias sprogimo bangos slėgiui patekti į pastato vidų. Priedangų inžinerijoje naudojamos specialios mechaninės sklendės arba automatiniai vožtuvai. Taikos metu jie atviri, praleidžia orą, tačiau kilus sprogimui, staigus oro slėgio šuolis (smūgio banga) fiziškai užspaudžia vožtuvo diskus. Tai įvyksta per milisekundes – vožtuvas užsidaro automatiškai (elektros

✷ ***magnific.com*** nuotr.

energija nevartojama) ir neleidžia slėgiui sužaloti žmonių.

Pasak ekspertų, projektuojant priedangas, kuriose žmonės turi išbūti bent valandą, privalu numatyti nuo visos pastato ŠVOK sistemos atskirtą mechaninę vėdinimo sistemą. Kokia ji bus – tik su dulkių ar su CBRN filtrais, – galima nuspręsti pagal pastato dalį, kurioje priedanga įrengiama, ir laiką, kurį žmonės ten praleis.

Svarbu pasirūpinti ir mobiliuoju ryšiu, nes, kaip rodo nūdiena, be jo žmogus ne tik jaučia didžiulį diskomfortą, bet netgi gali pulti į paniką, todėl civilinės saugos antenos ir mobiliojo ryšio stiprintuvai priedangose yra nebe prabanga, o būtinybė.

Lietuva beveik dvejus metus turi statybos techninį reglamentą, nurodantį, kaip įrengti priedangas ir slėptuves, tačiau jis projektuotojams tebekelia daug klausimų ir neaiškumų, nes trūksta praktinių sprendimų rekomendacijų, ypač civilinės saugos klausimais. Lietuvos architektų ir NT plėtotojų bendruomenė per viešas diskusijas ne kartą konstatavo: nors baziniai techniniai parametrai reglamente nustatyti, praktiškai vis dar trūksta konkrečių gairių, metodinių rekomendacijų ir individualių situacijų vertinimo kriterijų. O štai tokiose šalyse kaip Suomija, Izraelis, Šveicarija nustatyti civilinės saugos standartai arba statybos reglamentuose pateikiamos konkrečios projektavimo instrukcijos. Pabrėžtina, kad skirtingų šalių standartai ir normos skiriasi, vieningo tarptautinio standarto šiuo metu nėra, nes grėsmės, aplinkos sąlygos ir požiūriai į krizės valdymą yra skirtingi. Lietuviai labiausiai analizuoja Suomijos ir Izraelio patirtis. Projektavimo požiūriai šiose šalyse smarkiai skiriasi, tačiau lietuviams, statantiems naujas priedangas ir KAS, yra ko pasimokyti iš abiejų šalių: jie analizuoja kitų šalių patirtį, kaip šiuolaikiniais struktūrinio sutvirtinimo, sprogimui atspariais sprendiniais esamuose arba dar projektuojamuose pastatuose, išlaikant funkcionalumą ir ergonomiką, įrengti ypač aukšto apsaugos lygio priedangas.

NT plėtotojams tokios priedangos kuria pridėtinę vertę, nes šiuolaikiniai pirkėjai saugumą užtikrinančias bendruomenines erdves vertina kaip didelį privalumą. Šiais sudėtingais laikais tokie projektai tampa vis patrauklesni, būstai daugiabučiuose su priedangomis lengviau parduodami ir jų paklausa vis labiau didėja.

ĮKVEPIANTYS PAVYZDŽIAI, IŠ KURIŲ VERTA PASIMOKYTI

Sovietmečiu mūsų šalies miestuose būta priedangų ir bunkerių, tačiau daugelį jų, užuot rekonstravę ir renovavę, pavertėme tiesiog sandėliukais, pabėgimų kambariais ar užleidome benamiams. Bet, pasirodo, galima suderinti ir apsaugą, ir pramogas. Galima net visas dienas komfortiškai leisti name-priedangoje. Išskirtiniais savo projektais su STRUCTUM pasidalyti maloniai sutiko kelių įspūdingų mūsų aptariamo pobūdžio objektų kūrėjai ir valdytojai iš įvairių šalių.

✷ **Sence Architects** vizualizacijos

Bunker House:
namas kaip slėptuvė

Ukrainoje susibūrusi tarptautinė architektūros studija SENCE ARCHITECTS, šiuo metu veikianti Kipre, kuria naują būsto tipologiją, kurioje aukšto lygio saugumas dera su šiuolaikiniu komfortu. Architektų sukurtas „Bunker House“ neatrodo kaip niūrus bunkeris, tačiau garantuoja apsaugą kritinių situacijų metu. Dviejų aukštų 733 kv. m ploto namas suprojektuotas su požemine slėptuve. Jo kūrėjų teigimu, tai nauja architektūrinė formulė, kurioje saugumas – ne priedas, o projekto pagrindas. Namas paverčiamas tvirtove neaukojant gyvenamųjų patalpų.

Rūsyje įrengta slėptuvė nuo bombų

✷ **Sence Architects** vizualizacijos

Pastato karkaso stabilumą užtikrina gelžbetonio konstrukcijos. Numatyti panoraminiai langai su apsaugine smūgiams atsparia plėvele. Sprogimo grėsmės atveju juos galima uždengti ugniai atspariomis žaliuzėmis. Šarvuotos durys saugo įėjimus tiek į pagrindinį namą, tiek į slėptuvę nuo bombų. Rūsys suprojektuotas kaip hermetiškai uždaroma sustiprintos apsaugos zona su dviem išėjimais į lauką. Svarbus saugos elementas – dvejopo vėdinimo sistema. Pirmuoju režimu užtikrinamas natūralus vėdinimas, įjungus antrąjį režimą, atitinkamas vėdinimo įrenginys valo lauko orą, patenkantį į vidų. Filtrai neleidžia užterštam orui patekti net pro pastato mikroįtrūkimus, taip pat užtikrinama sienų apsauga nuo sprogimo bangų, nuolaužų, toksiškų medžiagų, degių produktų.

Namas veikia nepriklausomai nuo miesto infrastruktūros. Vanduo tiekiamas iš privataus artezinio gręžinio, o elektrą gamina dyzelinis generatorius. Įrengtas palydovinis ryšys, užtikrinantis prieigą prie interneto net ir slėptuvėje. Rūsyje taip pat įdiegtos radijo ir telefono ryšio sistemos. Signalizacijos ir oro antskrydžių perspėjimo sistemos veikia autonominiu režimu.

B018: muzikos klubas – kaip bunkeris

B018 – legendinis požeminis elektroninės muzikos klubas architektūros šedevre Libano sostinės Beiruto Karantinos rajone. Šiame sklype anksčiau stovėjo kurdų ir Palestinos pabėgėlių stovykla. Ją 1976 m., pačioje pilietinio karo pradžioje, visiškai sunaikino vietos kovotojų grupuotės, čia buvę žmonės buvo iššudyti. Žymus Libano architektas Bernardas Khoury skaudžios istorijos vietoje nenorėjo statyti tradicinio pastato, todėl nusprendė klubą visiškai paslėpti po žeme ir sąmoningai imituoti karinės slėptuvės bei sraigtasparnių nusileidimo aikštelės estetiką, sukurtą iš betono konstrukcijų.

Dieną šis postapokaliptinis statinys praktiškai nepastebimas, tačiau naktį hidraulinė sistema masyvų metalinį stogą pakelia ir atveria. Tamsi, klaustrofobiška požeminė erdvė staiga virsta šokių aikštele po atviru dangumi, iš jos matomi Beiruto uosto žiburiai ir viršuje važiuojantys automobiliai. Kai stogas uždarytas, jis tarsi milžiniškas veidrodis atspindi judančią minią ir šviesas, taip sukuriamas begalinės erdvės pojūtis.

Klubas tarsi įleistas į specialų gilų betoninį cilindrą. Šis storas gelžbetonio karkasas sugeria žemo dažnio garso bangas ir neleidžia joms sklisti į aplinkinius kvartalus. Tokiu būdu sukurta galinga garso sistema visiškai izoliuotoje erdvėje. Į klubą patenkama per pietinį įėjimą, nusileidus laiptais reikia pereiti per dvi izoliacines – „šliuzų“ erdves. Inžineriniu požiūriu, šis sprendinys suteikia galimybę kontroliuoti oro srautus ir visiškai užkirsti triukšmo patekimą į lauką varstant duris. Klube įrengtos dūmų šalinimo šachtos aktyvinamos vos tik užfiksuojamas pavojus, o atveriamas stogas ekstremaliu atveju gali tapti papildoma, tiesiogine dūmų ventiliacijos anga. Viršutinė klubo dalis apjuosta koncentriniais asfalto ir betono žiedais. Automobilių judėjimas ratu aplink klubą suprojektuotas kaip inžinerinė karuselė.

Provokuojančio klubo baldai suprojektuoti taip, kad primintų muzikos instrumentų dėžes arba karstus, o baro stalai pritaikyti gėrimų butelius statyti kakliukais žemyn, imituojant šaudmenis ginklų dėtuvėse. Prožektoriai ir šviesos instaliacijos primena karinę pramoninę įrangą, o kai kurie elementai vizualiai imituoja miniatiūrinius tankus ar ginklų bokštelius, judančius virš lankytojų galvų. Pastaraisiais metais erdvė atnaujinta tamsiu akmeniu ir gotikiniais elementais.

Klubo veiklą ne kartą stabdė Libano politiniai neramumai, ekonominės krizės. 2020 m. rugpjūčio 4 d. Beiruto jūrų uosto 12-ajame angare sprogo 2750 tonų amonio nitrato trąšų. Sprogimas įvyko visai netoli naktinio gyvenimo rajono Karantinos. Unikali požeminė B018 konstrukcija su storu betoniniu karkasu atlaikė milžinišką smūginę bangą. Kiti netoliese veikę Beiruto klubai buvo nušluoti nuo žemės paviršiaus. Po šio sprogimo B018 savininkams prireikė daug laiko ir investicijų klubui suremontuoti. Teigiama, kad 2024 m. Beirute vykstant Izraelio ir „Hezbollah“ grupuotės plataus masto kariniam konfliktui, dėl vidinių finansinių nesutarimų bei ginčų su žemės savininkais jau nebeveikiančiame klube kelias dienas slėpėsi žmonės. Technologiškai sustiprinus pastato konstrukcijas, modernizavus betoninius pamatus ir laikančiąsias stogo gembes, kad atlaikytų didesnes dinamines apkrovas bei seisminius virpesius, aplinkui vykusius neramumus išgyvenęs B018 šią vasarą vėl buvo atidarytas.

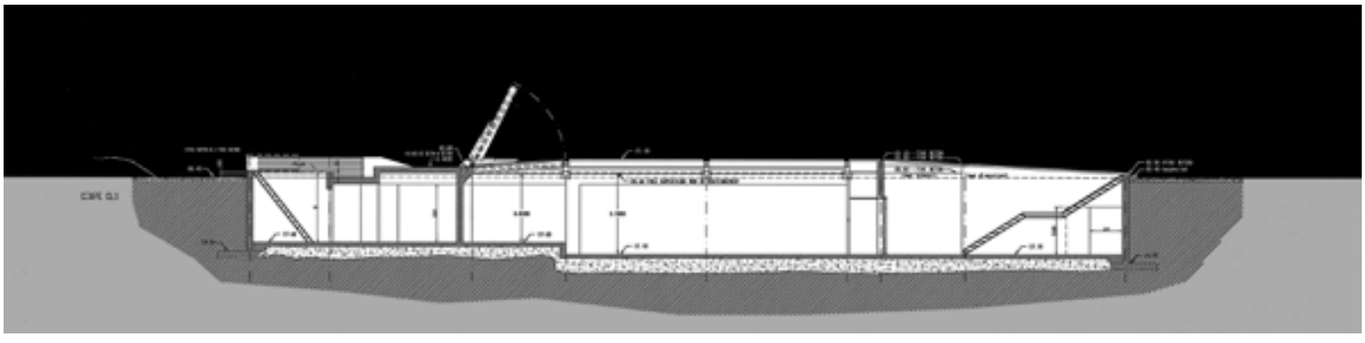

Aerie: globalus slėptuvių tinklas

„Aerie“ – unikalus ir itin prabangus požeminio prieglobsčio projektas, plėtojamas JAV įmonės SAFE (*Strategically Armored & Fortified Environments*), kuri daugiau nei pusę amžiaus specializuojasi išskirtinių slėptuvių ir įvairių saugumo sistemų statybos srityje. „Aerie“ idėja gimė pastebėjus, kad net ir patys turtingiausi pasaulio žmonės, turintys saugias rezidencijas, keliaudami tampa pažeidžiami. Todėl saugumo projektas sumanytas kaip elitinis, globalus slėptuvių tinklas, skirtas apsaugoti milijardierius nuo bet kokių asmeninių ar globalių katastrofų ir karų. Kiekvienas „Aerie“ tinklo kompleksas projektuojamas kaip aukščiausio lygio tvirtovė, galinti atlaikyti branduolinį, biologinį bei cheminį ginklą, taip pat elektromagnetinius impulsus (EMP) ir pažangiausias technologines atakas. Pirmasis toks kompleksas suprojektuotas Virdžinijos valstijoje (JAV) netoli Vašingtono, jo statybos vertė – apie 300 mln. JAV dolerių. Vieta šiame bunkeryje vienam klientui kainuoja apie 20 mln. dolerių, tačiau už šią sumą siūlomas ne betoninis rūsys, o superprabangus požeminis gyvenimas. Ilgainiui SAFE planuoja išplėsti šį projektą iki 1050 slėptuvių visame pasaulyje, ne tik po vieną kompleksą kiekvienoje JAV valstijoje, bet ir visose strategiškai svarbiose Žemės vietose.

Projekto „Aerie“ vidaus įranga labiau primena futuristinį penkių žvaigždučių viešbutį nei tradicinę slėptuvę. Sujungus pažangiausias karines technologijas, dirbtinį intelektą ir ypatingą prabangą, komplekse kuriama visiškai autonominė ir saugi aplinka. Klientams siūlomos individualizuotos 185–1850 kv. m erdvės nuo jaukių apartamentų iki kelių aukštų požeminių penthausų su 200 kambarių.

Saugumo pagrindas – karinių būstinių lygio konstrukcijos su sprogimui atspariomis sienomis, pažangiais judesio jutikliais ir ginkluota apsauga. Patekimas į privačias erdves griežtai kontroliuojamas kelių sluoksnių biometrinės autentifikacijos sistema, atpažįstančia gyventojus pagal akies rainelę, pirštų atspaudus ir veido bruožus. Be to, visos rezidencijos atitinka griežtus SCIF (*Sensitive Compartmented Information Facilities* – jautriosios diferencijuotos informacijos tvarkymo) standartus, užtikrinančius visišką privatumą bei apsaugą nuo kibernetinių atakų ar bet kokio informacijos nutekėjimo išorėn.

Sveikatos priežiūrai bunkeryje įrengta autonominė „MediShield“ klinika, valdoma dirbtinio intelekto. Šios sistemos ir robotizuota įranga visą parą stebi gyventojų gyvybinius rodiklius, o prireikus užtikrina nuolatinį ryšį su geriausiais pasaulio specialistais. Medicinos zonoje taip pat integruotos hiperbarinės kameros, skirtos deguonies terapijai ir organizmo regeneracijai prastos oro kokybės sąlygomis, ir specialios patalpos greitam imuniteto palaikymui bei hidratacijai naudojant intraveninę terapiją.

Ilgai būdami po žeme, žmonės gali jausti psichologinį diskomfortą, todėl itin daug dėmesio „Aerie“ projekte skirta gyventojų fizinei ir emocinei gerovei. Komplekse suprojektuoti didžiuliai požeminiai baseinai, prabangios SPA zonos bei specialios ledo kameros kraujotakai ir psichikos sveikatai gerinti. Gyventojai gali atsipalaiduoti masažo kambariuose ir mėgautis aukščiausio lygio restoranais, kuriuose maistą ruošia profesionalūs šefai, užtikrinantys, kad gyvenimas po žeme niekuo nenusileistų prabangiausiam antžeminiam kurortui.

KONTROLIUOJAMOS ATMOSFEROS MEDICININĖ ZONA
NUOTOLINĖS DIAGNOSTIKOS SĄSAJA
DEFIBRILIATORIUS
DIAGNOSTIKA IR STEBĖSENA
KVĖPAVIMO IR GYVYBĖS PALAIKYMAS

AIRLOCK
D2

Survival Condo:
požeminis gyvenamasis kompleksas

„Survival Condo“ – itin prabangus privatus požeminis gyvenamasis kompleksas, įrengtas buvusioje Šaltojo karo branduolinių raketų šachtoje Kanzaso valstijoje (JAV).

Projekto idėjos sumanytojas, sprendimų autorius ir plėtotojas yra Larry Hallas (*Laurence „Larry“ A. Hall Jr.*), JAV verslininkas bei inžinierius, anksčiau dirbęs aerokosminių technologijų srityje ir projektavęs kompiuterinių duomenų centrus. Mintis kurti itin saugų požeminį bunkerį prabangiame NT segmente jam kilo po 2001 m. rugsėjo 11-osios teroristinių išpuolių Niujorke. Iš pradžių jis ketino statyti duomenų saugyklas didžiosioms korporacijoms, tačiau pastebėjo, kad tarp pasiturinčių žmonių labai didėja fizinį saugumą per globalias karines krizes, branduolinį karą ar pandemijas užtikrinančių objektų paklausa. L. Hallas už 300 tūkst. JAV dolerių nusipirko nebenaudojamą Šaltojo karo laikų tarpkontinentinių branduolinių raketų „Atlas F“ šachtą Kanzaso valstijoje ir ėmė ten plėtoti požeminio gyvenamojo komplekso projektą.

Statybos išlaidos siekė 20 mln. JAV dolerių, tačiau maždaug 15 aukštų gylyje po žeme esantis statinys su 2,7 m storio betoninėmis sienomis gali ne tik apsaugoti gyventojus nuo branduolinės katastrofos, pandemijų ar kitų globalių negandų, bet ir atlaikyti tiesioginį branduolinį smūgį bei smūginę bangą, kurios greitis – iki 3200 km/h (2000 mph).

Patekimą į bunkerį saugo kupolas ir dvejos šarvuotos durys, sveriančios po 7,2 tonos. Teritorija aplink įėjimą įslaptinta, ją nuolat saugo ginkluota apsauga. Virš žemės įrengti infraraudonųjų spindulių (termoviziniai) ir judesio jutikliai, snaiperio postas su nuotoliniu būdu valdomu automatiniu ginklu. Visos bendrosios erdvės stebimos vaizdo kameromis. Patekimas į techninius aukštus bei valdymo centrą ribojamas išmaniosiomis kortelėmis. Bunkerio energinę nepriklausomybę užtikrina penkios dubliuojančios sistemos: vietos tinklui atsijungus, automatiškai įsijungia didelė vėjo turbina ir du pramoniniai dyzeliniai generatoriai, kuriems paruoštų degalų atsargų pakanka dvejiems su puse nepertraukiamo darbo metų, o sistemą papildo didelis akumuliatorių blokas.

Oras į vidų siurbiamas per tris karinio lygio filtrus, apsaugančius nuo branduolinių, biologinių ir cheminių teršalų. Oro paėmimo angose sumontuoti specialūs sprogimo vožtuvai, akimirksniu užsidarantys nuo išorinio slėgio bangos. Požeminį šildymą ir vėsinimą užtikrina 45 geoterminiai gręžiniai, kurių gylis – 91 metras. Gyventojų psichologiniam komfortui palaikyti kiekvienuose apartamentuose įrengti skaitmeniniai langai-ekranai, realiuoju laiku imituojantys dienos šviesos kitimą ir vaizdus virš žemės.

Vanduo tiekiamas iš giluminio gręžinio ir filtruojamas anglies filtrais bei UV sterilizacija. Įrangos pajėgumai – daugiau kaip 37 tūkst. litrų per parą, atsargos kaupiamos trijuose rezervuaruose, kurių talpa – apie 280 tūkst. litrų.

Kiekvienam gyventojui paruošta maisto atsargų pirmiesiems penkeriems metams. Kad maisto ir vėliau netrūktų, bunkeryje įrengta autonominė uždaro ciklo hidroponinė ferma, kurioje po LED šviestuvais auginama iki 70 rūšių daržovių ir vaisių, taip pat yra akvakultūros sistema tilapijoms veisti ir nuolatinei šviežių baltymų gamybai užtikrinti.

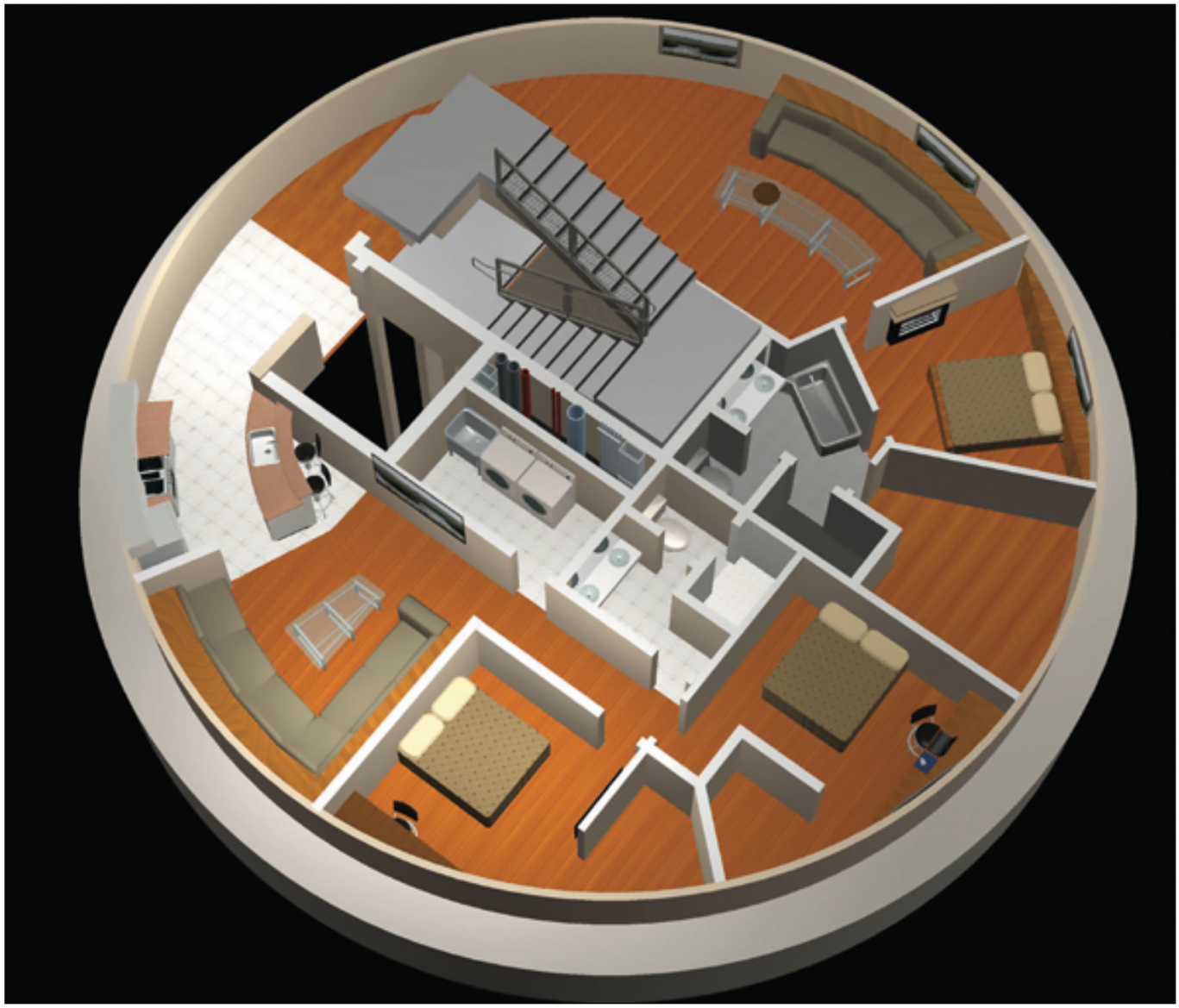
Medicinos ir chirurgijos zona veikia kaip visiškai autonomiška mini ligoninė, suprojektuota teikti profesionalią pagalbą ilgalaikės izoliacijos sąlygomis. Komplekse įrengta sterili operacinė su chirurginiais stalais bei anestezijos aparatais skubioms operacijoms, pažangios diagnostikos centras su rentgeno bei ultragarso įranga ir nedidele laboratorija. Intensyviosios terapijos zonoje sumontuoti dirbtinės plaučių ventiliacijos aparatai, o šalia veikia odontologijos kabinetas.

Bunkerio vaistinėje sukauptas antibiotikų, anestetikų bei kasdienių medikamentų rezervas keliems dešimtmečiams, taip pat pasirūpinta specialiomis priemonėmis nuo panikos atakų ir depresijos.

Vienų komplekso apartamentų kaina – nuo 1,5 mln. iki 4,5 mln. JAV dolerių. Iš viso čia iki penkerių metų be jokių išorinių atsargų gali visiškai autonomiškai išgyventi apie 75 žmones. Kad gyvenimas po žeme būtų kuo artimesnis įprastam, komplekse įrengti baseinas, sporto salė, kino teatras, biblioteka, laipiojimo sienelė ir speciali gyvūnų vedžiojimo aikštelė, tačiau gyventojai privalo pasiskirstyti ir atlikti kasdienius ūkio darbus, kad palaikytų sudėtingą šio požeminio miesto sistemą.

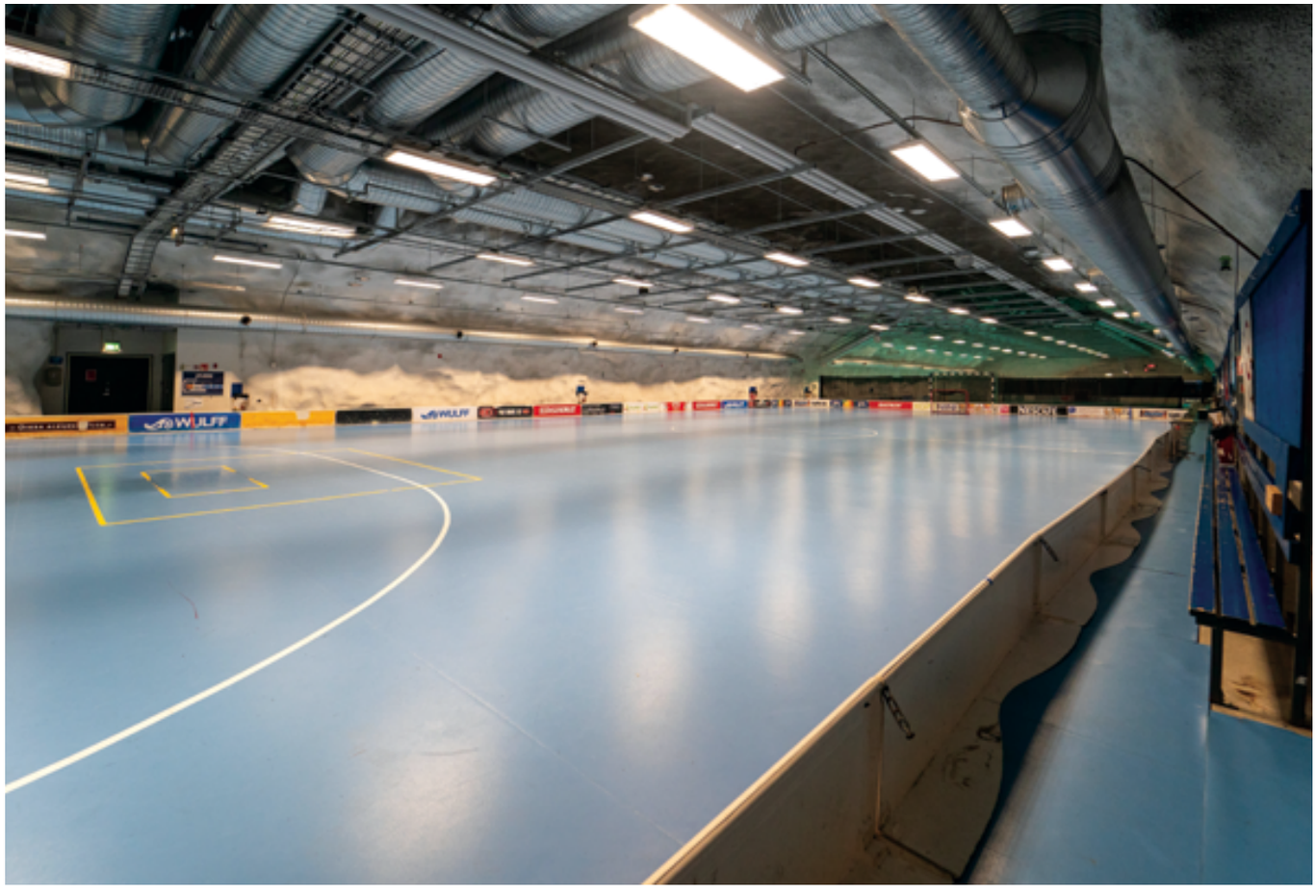

LOST
PARADISE

✷ **Helsinki City Rescue Department** archyvo nuotr.

✷ **YIT Corporation** archyvo nuotr.

Merihaka: milžiniška civilių slėptuvė

Suomijoje jau dešimtmečius galioja itin griežti įstatymai, įpareigojantys NT plėtotojus įrengti slėptuves prie kiekvieno didesnio pastato, tačiau vien tuo nepasiribojama.

Štai Helsinkio Merihakos rajone įrengta viena didžiausių šalyje ir bene geriausiai pasaulyje žinomų šios šalies požeminių civilinės saugos slėptuvių (*Merihaka civil defence shelter*) – puikus unikalaus Suomijos krizių valdymo modelio pavyzdys. Maždaug 20–25 m gylyje granito uolienose iškaltame apie 15 tūkst. kv. m komplekse pavojaus atveju nuo galingų sprogimų, griūčių, radiacijos bei nuodingų cheminių medžiagų gali būti apsaugota iki 6000 žmonių.

Ši erdvė suprojektuota vadovaujantis dvejopo naudojimo principu: taikos metu čia verda aktyvus visuomeninis gyvenimas – veikia sporto aikštynai, treniruoklių salė, vaikų žaidimų bei automobilių stovėjimo aikštelės, tačiau ekstremalios situacijos ar karinės grėsmės atveju kompleksą vos per 72 valandas galima visiškai pertvarkyti ir paruošti gyventojams apgyvendinti – pastatyti dviaukštes lovas, įjungti vandens rezervuarus ir įrengti specialius tualetus.

Siekiant apsaugoti viduje esančius žmones nuo galingų sprogimų ir smūginių bangų, slėptuvės įėjimuose įrengti specialūs ciklo formos (zigzaginiai) tuneliai, kurie labai susilpnina sprogimo bangos jėgą, o įėjimą blokuoja masyvios, šarvuotos plieninės durys, gebančios atlaikyti milžinišką išorinį slėgį. Už jų esantys hermetiški šliuzai ir pažangios pramoninio lygio filtravimo sistemos užtikrina visišką CBRN apsaugą – visiškai izoliuoja slėptuvės vidų nuo cheminių, biologinių, radiacinių ar branduolinių teršalų. Absoliučiai infrastruktūros autonomijai krizės atveju užtikrinti slėptuvėje integruoti nepriklausomi dyzeliniai elektros generatoriai, milžiniškos vandens talpyklos ir vietinė nuotekų valdymo sistema, suteikianti žmonėms galimybę išgyventi net ir tuo atveju, jei antžeminė miesto infrastruktūra būtų visiškai sunaikinta. Logistinis pasirengimas krizei suplanuotas minučių tikslumu: ant esamų sporto salės grindų sužymėtos specialios geltonos linijos nurodo vietas, kur per tris paras iš sandėlių turi būti ištraukti ir sumontuoti 400 mobilių tualetų, praustuvų bei apie 2000 sulankstomų dviaukščių lovų, suformuojant atskiras zonas šeimoms, senyviems asmenims ir valdymo centro personalui.

Aukščiausio lygio saugumo sprendiniai ir sudėtingiausi uolienų inžinerijos sprendiniai įgyvendinti glaudžiai bendradarbiaujant su didžiausia Suomijos statybų bendrove „YIT Corporation“. Giliai po žeme buvo atlikti itin tikslūs gręžimo bei sprogdinimo darbai ir, 15 tūkst. kv. m plote užtikrinus struktūrinį uolienų tvirtumą, suformuotos stabilios erdvės, galinčios atlaikyti tiesioginius smūgius. Šiame projekte panaudota specializuota Suomijos gynybos pramonės įranga – į uolienas sėkmingai integruoti karinio lygio vožtuvai, filtrai ir šarvuotos durys.

Dėl savo masto ir inovatyvaus funkcionalumo Merihakos slėptuvė tapo tarptautiniu pavyzdžiu, ją jau aplankė apie 800 delegacijų iš įvairių pasaulio šalių, siekiančių perimti Suomijos patirtį civilinės saugos srityje.

Violeta Bartaškaitė

PASAULYJE TOP 4

lendager.com

TRÆ – naujas tvarumo etalonas

Danijos mieste Orhuse duris atvers aukščiausias šalyje ir vienas aukščiausių pasaulyje pastatų iš perdirbtos medienos - 78 m aukščio daugiafunkcis TRÆ. Jį projektavusi studija „Lendager Arkitekter“ pirmenybę teikė statybinėms atliekoms ir perdirbtoms medžiagoms, todėl šis pastatas - hibridinė konstrukcija iš inžinerinės medienos su mažai anglies dvideginio išskiriančia betonine šerdimi ir trupučiu plieno. Fasadas sukonstruotas iš medienos kasečių, dengtų aliuminio lakštais, pagamintais iš nebereikalingų pramoninių pastatų ir ūkių stogų dangų bei vandens pažeistų pašto dėžučių. Taip pat panaudotos į sąvartynus neiškeliavusios senos vėjo turbinų mentės, perdirbta mediena, naudoti langai. Net šviestuvai pagaminti iš perdirbtų medžiagų, o baras ant stogo įrengtas iš perdirbtų plytų. Didžioji dalis 20 aukštų pastato skirta biurams. Šalia pastatytuose dviejuose pastatuose po šešis aukštus taip pat įrengti biurai, yra restoranas, bendrųjų erdvių. Apdailos sprendinių pagrindas - natūralus panaudotos medienos grožis.

Restoranas konteineryje

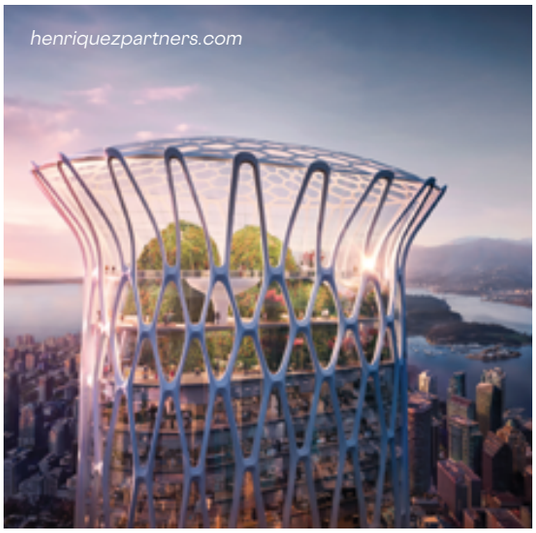
Jūrų konteinerius šiais laikais galima paversti bet kuo, net ir meno galerijomis, tačiau visada kyla ta pati problema: prastas energinis efektyvumas. Indijos architektūros studija „Wallmakers“, projektuodama restoraną „Petti“ pramoniniame šalies uostamiestyje Tutikorine, problemą išsprendė 12 naudojamų konteinerių padengusi purvu ir įrengusi dideles ventiliacijos angas. Taip buvo sukurtas įspūdingas fasadas, išsaugantis vėsą net karščiausiomis dienomis, nes purvo sluoksnis sumažina šilumos sugertį ir užtikrina gerą jos izoliaciją. Pagrindinė pastato konstrukcija per savaitę suformuota iš 12 supjaustytų, kranu sustatytų ir suvirintų konteinerių kartu su keliomis gelžbetonio plokštėmis, jungiančiomis konteinerius grindų lygyje. Siekiant sudaryti erdvės įspūdį, visi konteineriai pastatyti vertikaliai. Į pietus nukreiptas pirmasis aukštas suprojektuotas be jokių sienų angų, tokiu būdu sukuriant pasyvaus vėdinimo efektą, užtikrinantį geresnę patalpų ventiliaciją. 438 kv. m ploto interjeras dieną apšviečiamas natūralia šviesa, patenkančia pro stoglangius, o vakare jaukią atmosferą kuria iš senų vamzdžių pagaminti sietynai. Grindų dangai panaudota sena laivų denių mediena.

wallmakers.org

David Helman Lab nuotr., eurekalert.org

Kelią žaliosioms sienoms!

Vertikalios gyvų augalų sienos puikiai gerina patalpų oro kokybę ir suteikia unikalumo interjero dizainui, tačiau dėl sudėtingos priežiūros ne kiekvienas ryžtasi tokiam sprendimui. Pasitelkus Jeruzalės Hebrajų universiteto mokslininkų sukurtą dujų mainų sistemą „VertINGreen“ fotosintezei ir lapų transpiracijai matuoti, galima suplanuoti tinkamą sodinimo veiklą visose sienose, ankstyvomis stadijomis nustatyti augalų patiriamą stresą ir įspėti jų savininkus apie galimas problemas dar prieš kelias savaites iki pirmųjų jų ženklų pasirodymo. Tai suteikia galimybę imtis proaktyvių sprendimų, sumažinti želdinių priežiūros išlaidas ir džiaugtis gražiomis žaliosiomis sienomis. Pradėję nuo maždaug 2000 nuodugnių matavimų, kaip kambariniai augalai „kvėpuoja“, sugeria anglies dvideginį ir išskiria vandenį įvairiomis sąlygomis, tyrėjai sukūrė prognozavimo sistemą, kuri gali numatyti, kaip, pavyzdžiui, įrengus žaliąją sieną sumažinti energijos suvartojimą arba mechaninio vėdinimo poreikį.

Jūros kempinių įkvėpti

Šį neįprastą dangoraižį Vankuveryje (Kanada) projektavusi studija „Henriquez Partners Architects“ įkvėpimo sėmėsi iš netikėčiausio šaltinio – jūros kempinių rifų prie Kanados Britų Kolumbijos krantų. Ambicingas pastatas bus itin aukštas, o ant jo stogo šlamės viešai prieinamas parkelis. Pastatą sudaro keli tūriai. Aukščiausiojo aukštis – beveik 315 m. Jo įstrižo tinklo struktūros (diagridinis) egzoskeletas primena jūros kempinę. Išorinis karkasas apgaubs pastatą ir sudarys didžiąją dalį jo laikančiosios konstrukcijos. Pastate numatyti viešbutis, restoranas ir kelios konferencijų salės, o ant stogo – terasa su parkeliu. Daugiaaukštis kompleksas suprojektuotas su trimis bokštais. Šiaurinis sieks 238 m, jame bus įrengti apartamentai ir vieša terasa ant stogo. 270 m pietiniame bokšte bus mišrios paskirties gyvenamosios patalpos ir dar viena terasa ant stogo. Žemiausias, 122 m aukščio, bokštas skirtas socialiniams būstams, meno galerijai ir vaikų priežiūros įstaigai. Kompleksą papildys ir keli mažesni statiniai.

ambiente

2027 01 29 – 02 02
FRANKFURTAS PRIE MAINO

MOVING THE MARKET TOGETHER

creativeworld

2027 01 29 – 02 01
FRANKFURTAS PRIE MAINO

christmasworld

2027 01 29 – 02 02
FRANKFURTAS PRIE MAINO

Didžiausias tarptautinis vartojimo prekių renginys: trys svarbiausios Frankfurto parodos vienu metu pristato naujausius gaminius ir tendencijas – nuo stalo serviravimo, virtuvės ir namų reikmenų iki baldų, interjero aksesuarų, sezoninių dekoracijų ir „pasidaryk pats“ (DIY) prekių. Puikiai viena kitą papildančios tematikos ir įvairi programa užtikrina sėkmingą apsilankymą visose trijose parodose!

Tarptautiniai ryšiai,
pasaulinis įkvėpimas.
consumergoods.messefrankfurt.com
info@lithuania.messefrankfurt.com
Tel. +370 5 277 93 54

messe frankfurt

Everon™

Įsibrovimo signalizacijos valdymo pultas

Visada pasirengęs.
Visuomet budrus.

ARITECH

artechnika
SAUGOS TECHNOLOGIJOS

„Everon™“ – dalis mūsų integruotų signalizacijos sprendimų rinkinio „Everon Suite“, kurį sudaro detektoriai, pultai ir kiti apsaugos sistemų elementai

ARTechnika
www.aritechnika.lt
biuras@aritechnika.lt
T.: (8 5) 203 43 58
S.Konarskio 7, 03109 Vilnius

CONSTRA
PROTINGI STATYBOS SPRENDIMAI

OBELÚ: idilė netoli sostinės centro

Vos keli kilometrai nuo Aušros vartų, ramioje Nemėžio gyvenvietėje, buvusio didžiulio sodo teritorijoje, vienas po kito dygsta naujo gyvenamojo kvartalo namai. Kvartalo sklypas – net penki hektarai. Tokio dydžio vientiso žemės ploto Vilniaus prieigose šiandien beveik neįmanoma rasti. Be to, ir kvartalo koncepcija išskirtinė. Nemėžį nuo sostinės Kalnėnų rajono skiria vos keli šimtai metrų, todėl infrastruktūra ir susisiekimas čia atitinka miesto standartus, o gyvenimas ramiai teka už brandžių medžių sienos. Kaip užmiesčio svajonių vilose.

KITOKIA NATŪRALUMO FORMA

V. Putvinskio g. 12-1, LT-47412 Kaunas
Tel. +370 698 36 332 | info@infantas.lt

Infantas

Panasonic

AQUAREA

„BIG AQUAREA T-CAP“ M SERIJA

Naujieji „Big Aquarea“ M serijos šilumos siurbliai – tai lankstus, kompaktiškas ir veiksmingai energiją naudojantis centrinio šildymo ir (arba) buitinio karšto vandens ruošimo sistemų sprendimas, skirtas daugiabučiams arba komercinės paskirties pastatams.

Šie šilumos siurbliai tinka tiek naujos, tiek senos statybos pastatams, gali tiekti iki 75 °C temperatūros vandenį – ir yra tvaresnė alternatyva tradicinėms iškastinio kuro šildymo sistemoms.

· Lengvai suderinama su jau įrengtomis hidraulinėmis sistemomis, pavyzdžiui, ventiliatoriniais konvektoriais, grindų šildymo sistema ar buitinio karšto vandens rezervuarais.
· Lanksčios valdymo galimybės: vien tik su nuotolinio valdymo pultu arba su valdymo moduliu, užtikrinančiu papildomą funkcionalumą ir sklandžią „Modbus“ integraciją.
· „Panasonic“ kompresorius.

300 kW

Galia 20–30 kW, iki 300 kW sujungus į kaskadą

Kompaktiškas, daug vietos neužimantis sprendimas

55 °C

Išlaiko 55 °C termofikato temperatūrą, net kai lauke oras atvėsta iki –15 °C

Heating & Cooling

aircon.panasonic.lt

MADE IN EUROPE